

Balvu reģiona bibliotēku darba pārskats par 2016. gadu

Balvi, 2017

Saturs

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums.....	3
2. Finansiālais nodrošinājums.....	4
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	6
Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)	7
4. Personāls	10
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	15
Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs	21
Iekšzemes un starptautiskais SBA	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti	25
6. Krājums	26
Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	28
Rekatalogizācija	29
Krājuma rādītāji	30
Datubāzes	32
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	35
Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes.	52
8. Novadpētniecība	75
Novadpētniecības krājums	76
Novadpētniecības darba popularizēšana	79
9. Projekti	86
10. Publicitāte	87
Bibliotēkas informācija tīmeklī:	87
Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi	89
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	92
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	93
Pielikumi.....	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.

1. Vispārīgs reģiona bibliotēku raksturojums

Īss situācijas apraksts

Balvu reģiona novadu bibliotēku pārskats par 2016.gadu ir sagatavots, pamatojoties uz Bibliotēku likumu un atbilstoši Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra dokumentu "Publisko bibliotēku gada pārskatu struktūra 2016. gada pārskatiem". Tā mērķis ir informēt sabiedrību par Balvu reģiona novadu bibliotēku darbību 2016.gadā.

Pārskatā tiks veikta statistikas rādītāju analīze par Balvu reģiona četriem novadiem, neietverot Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājus. Tos skatīt atsevišķi sagatavotā "Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskats par 2016. gadu".

Pārskata periodā Balvu reģionā darbojās 23 publiskās pašvaldību bibliotēkas:

- Balvu novadā- 11 bibliotēkas: t.i. Balvu Centrālā bibliotēka un 10 filiālbibliotēkas;
- Baltinavas novadā- 1 bibliotēka;
- Rugāju novadā – 4 bibliotēkas;
- Viļakas novadā- 7 bibliotēkas.

Balvu Centrālajai bibliotēkai noslēgti sadarbības līgumi „Par reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un finansēšanu” ar reģionā esošajiem trim novadiem.

2016. gadā darbu informācijas sistēmā ALISE uzsāka Balvu novada Briežuciema pagasta bibliotēka un Viļakas novada Rekavas bibliotēka.

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā

Izmaiņas Balvu reģiona bibliotēku darbībā pārskata periodā nav notikušas.

Bibliotēku akreditācija

2016.gadā akreditācija nav veikta nevienā Balvu reģiona bibliotēkā. 2017. gadā tiek plānota akreditācija Balvu Centrālajai bibliotēkai.

Pārskata perioda nogalē tika sagatavoti un nosūtīti ziņojumi par akreditācijas komisijas ieteikumiem no 2015. gadā akreditētajām bibliotēkām.

2. Finansiālais nodrošinājums

Lai atspoguļotu Balvu reģiona bibliotēku finansiālo nodrošinājumu, tika veidotas četras tabulas - katram novadam atsevišķi.

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	13410	12790	13655
Pašvaldības finansējums	13410	12790	13655
Citi ieņēmumi:			
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>			
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas izdevumi"

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	13410	12790	13655
Darbinieku atalgojums (bruto)	7203	7379	7714
Krājuma komplektēšana	1771	1600	2033

Baltinavas novadā darbojās viena publiskā bibliotēka - Baltinavas novada bibliotēka, kuras kopējais finansējums 2016. gadā, salīdzinot ar 2015. gadu, ir pieaudzis par 865 eiro. Katru gadu tiek palielināts arī bibliotēkas vadītājas atalgojums (2016.g. par 335 eiro, 2015.g. par 176 eiro), krājuma komplektēšanai līdzekļu pieaugums pārskata gadā par 433 eiro.

2016. gadā strauji sarucis deklarēto iedzīvotāju skaits novadā (par 80 iedz.), bet 2015. gadā tikai par 20 iedzīvotājiem.

Tabula "Balvu novada bibliotēku izdevumi"
(Balvu CB +10 filiālbibliotēkas)

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	233918	243057	238614
Darbinieku atalgojums (bruto)	141594	148478	148121
Krājuma komplektēšana	19803	20979	20213

Katras Balvu novada pagasta bibliotēkas finansējuma kopējo summu nav iespējams uzrādīt, jo bibliotēku saimnieciskie izdevumi tiek finansēti no pagasta pārvaldes budžeta (skat. nākamo tabulu), bet finansējums krājuma komplektēšanai, kancelejas preču iegādei un bibliotēkas vadītājas atalgojumam ir iekļauts Balvu Centrālās bibliotēkas budžetā.

Darbinieku atalgojums Balvu novadā ir zemākais visā Balvu reģionā, 2016. gadā tas tika palielināts tiem darbiniekiem, kuru darba samaksa bija minimālās algas apmērā. 2015. gadā

visiem darbiniekiem atalgojums bija palielināts par 4 % (tas novadā kopā palielinājās par 6884 eiro).

Piešķirtais finansējums krājuma komplektēšanai pēdējos trīs gadus bija nemainīgs, un tas sastādīja 11740 Eiro (grāmatām) un 7780 eiro (periodiskajiem izdevumiem) visām Balvu novada bibliotēkām (arī Balvu Centrālajai bibliotēkai). Tas mainījās gada nogalēs, veicot naudas pārdali budžeta ietvaros. 2016. gada nogalē papildus līdzekļi (700 eiro) tika izlietoti Balvu Centrālās bibliotēkas krājuma papildināšanai. Savukārt, 2015. gadā 700 eiro iedalīti Balvu novada pagastu bibliotēkām nozaru krājuma iegādei un 800 eiro Balvu Centrālajai bibliotēkai. Tāpēc arī tabulā redzamais finansiālais nodrošinājums ir mainīgs.

Tabula "Balvu novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"
(10 filiālbibliotēkas bez Balvu Centrālās bibliotēkas)

<i>Finansējuma avots</i>	2014	2015	2016
Balvu Centrālās bibliotēkas budžets (krājuma komplektēšanai)	10433	11007	10262
Balvu novada pagastu pārvaldes (saimnieciskie izdevumi)	12095	15890	10721

Šajā tabulā atspoguļots finansējums krājuma komplektēšanai **tikai** 10 pagastu bibliotēkām, un pagastu pārvalžu piešķirto līdzekļu apjoms.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	57779	54672	62396
Pašvaldības finansējums	57689	54566	62341
Citi ieņēmumi:	112	106	55
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	112	106	55
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>			
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Rugāju novada bibliotēku izdevumi"

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	57779	54672	62396
Darbinieku atalgojums (bruto)	33105	33699	34642
Krājuma komplektēšana	6727	6937	7631

Vislabākā finansiālā situācija no visiem Balvu reģiona novadiem ir Rugāju novadā.

Darbinieku atalgojums Rugāju novada bibliotēkās 2016. gadā ir pieaudzis par 943 eiro, bet 2015. gadā salīdzinot ar 2014. gadu- 594 eiro.

Finansējums krājuma komplektēšanai ar katru gadu ir palielinājies, 2016. gadā- par 694 eiro, 2015. gadā- 210 eiro.

Ienākumi par maksas pakalpojumiem pārskata gadā ir samazinājušies gandrīz uz pusi, tie iekasēti tikai divās b-kās- Rugāju un Tikaiņu.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Kopā (EUR)	101651	104732	109064
Pašvaldības finansējums	101427	104246	108844
Citi ieņēmumi:	224	486	220
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	224	236	220
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>			
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>		250	
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>			

Tabula "Viļakas novada bibliotēku izdevumi"

	2014	2015	2016
Izdevumi kopā (EUR)	101651	104732	109064
Darbinieku atalgojums (bruto)	58799	63481	64999
Krājuma komplektēšana	7272	7938	8405

Viļakas novada bibliotēku darbinieku atalgojums ar katru gadu pieaudzis. 2016. gadā par 1518 eiro, 2015. gadā- lielāks pieaugums, tas sastādīja 4682 eiro.

Novada bibliotēku krājuma komplektēšanai iedalītais pašvaldības finansējums arī katru gadu tiek palielināts. 2016. gadā par 467 eiro un 2015. gadā par 666 eiro. Lielākā daļa finansējuma pieauguma tika novirzīta grāmatām

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Veiktie un plānotie telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Rugāju novada bibliotēkā 2016. gadā tika veikts dūmvada remonts, koridora kosmētiskais remonts, šim nolūkam iztērējot 5675 Eur.

Viļakas novada Upītes bibliotēkā šīnī pārskata periodā tika nojaukta viena krāsns un pārbūvēta sienas daļa, kurai tika uzlīmētas krāsainas tapetes. Abonementa telpā tika pārkrāsota grīda.

2017. gadā abonementa telpā plānots ieklāt laminātu.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām

Tā kā Upītes bibliotēka ir Nemateriālā Kultūras Mantojuma Centra “Upīte” struktūrvienība, tad Nemateriālās kultūras Centra vadītājs izstrādājis projektu, kurā plāno veikt ēkas rekonstrukciju, lai paplašinātu centra telpas.

2017. gadā tiek plānota Viļakas novada Rekavas bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām.

Jaunu ēku būvniecība

Netika veikta un 2017.gadā netiek plānota jaunu ēku būvniecība.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)

Tabula “Baltinavas novada bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neap- mierinošs)</i>	<i>Piezīmes</i>
Datori	1	9	apmierinošs	
Plānie klienti				
Multifunkcionā lās iekārtas		1	apmierinošs	
Printeri		1	apmierinošs	
Kopēšanas iekārtas		1	apmierinošs	
Skeneri		1	apmierinošs	
Citas iekārtas		2	labs	

Baltinavas novada bibliotēkā datori samērā novecojuši, problēmu gadījumos tie tiek laboti. Problēma ir interneta ātrums. Pēcpusdienās, kad vairāk lietotāju, interneta ātrums ir ļoti lēns.

Tabula “Balvu novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums”

(bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierino- šs)</i>	<i>Piezīmes</i>
Datori	11	69	labi	
Plānie klienti				
Multifunkcionā lās iekārtas		11	labas	
Printeri		6	apmierinoši	
Kopēšanas iekārtas		1	apmierinoša	
Skeneri		2	labi	
Citas iekārtas		1	laba	

Bērzkalnes pagasta bibliotēkā 2016.gadā iegādāts plaukts preses izdevumiem un divi paklājiņi zem datorkrēsliem.

Bērzpils pagasta bibliotēkā veikta grāmatu plauktu vizuālā uzlabošana, kā arī iegādāti 2 jauni plaukti - dokumentiem un grāmatām, tāpat iegādāti 4 jauni krēsli. Nopirkta žalūzijas stikla durvīm.

Briežuciema pagasta bibliotēkā 2016. gadā iegādāts jauns stacionārais dators+ programmatūra, monitors un svītrkodu skeneris. Vēl iegādāts darba galds lasītāju apkalpošanas uzlabošanai un trīs grāmatu plaukti, jo pakāpeniski notiek veco grāmatu plauktu nomaiņa. Bibliotēkas telpās apkures sezonā ir sauss gaiss, tāpēc, lai uzlabotu mikroklimatu, iegādāts gaisa mitrinātājs.

Briežuciema pagasta bibliotēka “ *turpmākajos gados plāno pakāpenisku veco grāmatu plauktu nomaiņu pret jauniem. Lai bibliotēkas interjers būtu vienojošs, daļai logu būtu jāiegādājas žalūzijas. Bibliotēkas vajadzībām būtu jāiegādājas laminētājs, jo tas nodrošinātu novadpētniecības materiālu labāku apstrādi, saglabāšanu un noderētu bibliotēkas informatīvo materiālu noformēšanai, tēla uzlabošanai.*”

Krišjāņu pagasta bibliotēkai 2017.gadā ir plānots nopirkt jaunu bērnu galdiņu ar krēsliem un galda spēles.

Tilžas pagasta bibliotēkā 2017. gadā paredzēta plauktu rekonstrukcija. Novembrī Tilžas pagasta bibliotēkas darbinieces piedzīvoja nepatīkamus brīžus, jo apkures sistēmas bojājumu rezultātā bibliotēkā izveidojās avārijas situācija. Visvairāk tika skarts tieši vadītājas kabinets. Tā visa rezultātā vadītājas kabinetā tika nomainīti griesti, žalūzijas, iegādāts jauns datorgalds, tāpat tika pārkrāsotas sienas gan vadītājas kabinetā, gan arī apmeklētāju apkalpošanas zonā. Neatgriezeniski tika sabojāts arī viens lietotājiem pieejamais dators. Tā vietā plāno iegādāties jaunu datoru.

Vecilžas pagasta bibliotēkā ir iekārtots stūrītis bērniem: vismazākajiem apmeklētājiem – pirmsskolas vecuma bērniem. Iegādāti galds, krēsli, plaukts.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums"

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)</i>	<i>Piezīmes</i>
Datori	5	22	apmierinoši	
Plānie klienti				
Multifunkcio nālās iekārtas		4	labas	
Printeri		4	apmierinoši	
Kopēšanas iekārtas		1	apmierinoša	
Skeneri				
Citas iekārtas				

Lazdukalna bibliotēkā novecojusi un nekvalitatīvi darbojas A3 formāta kopēšanas iekārta. Par budžeta līdzekļiem tuvākajos gados plānots iegādāties jaunu kopētāju.

Skujetnieku bibliotēkai 2017.gada budžetā tika iekļauta 2 datoru iegāde.

Tikaiņu bibliotēkā 2016. gadā par pašvaldības līdzekļiem nopirkts jauns dators darbiniekam un 2017. gada budžetā paredzēti līdzekļi viena lietotājiem domāta datora iegādei, pakāpeniski nākamajos gados nomainot visus.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku iekārtas un aprīkojums"

	<i>Darbiniekiem (skaits)</i>	<i>Lietotājiem (skaits)</i>	<i>Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)</i>	<i>Piezīmes</i>
Datori	9	46	apmierinošs	
Plānie klienti				
Multifunkcio nālās iekārtas		12	apmierinošs	
Printeri		6	apmierinošs	
Kopēšanas iekārtas		1	apmierinošs	

Skeneri		4	labi	
Citas iekārtas		1	labs	

Medņevas bibliotēkā vēl ir četri publisko bibliotēku attīstības projekta “Trešais tēva dēls” datori, kas jau ir nolietotojušies, un tos vajadzētu nomainīt.

2017. gadā Rekavas bibliotēkā tiek plānots nomainīt printeri, jo esošais ir nolietojies un strādā ar defektiem.

Upītes bibliotēkas lietotāji, kas izmanto datorus nav apmierināti ar interneta ātrumu bibliotēkā. Šinī pārskata periodā beidza funkcionēt viens monitors, tika iegādāts jauns. Plāno tuvākajos gados iegādāties jaunus datorus.

Vecumu bibliotēkas vadītāja savā pārskatā detalizēti analizē situāciju savā bibliotēkā *“IT bāze ir ļoti novecojusi. „Trešā tēva dēla” datoriem daudzas programmas vairs netiek atjaunotas, „Gaismas tīkla” datoriem programmas novecojušas, procesori strādā ļoti lēni. Saprotais, pagastam ar mazām perspektīvām – zemu demogrāfisko līmeni, nav iespēju saņemt arī Viļakas novada pašvaldības atbalstu. 2015.gadā Viļakas novada dome veiksmīgi realizēja projektu, kura rezultātā iegūtie datori tika izdalīti citām novada institūcijām un pašvaldībām, kuras apkalpo lielāku iedzīvotāju skaitu. Vecumu bibliotēkai netika piešķirts neviens dators. 2017.gada Vecumu bibliotēkas budžetā tika ieplānoti līdzekļi jauna datora iegādei.”*

Žīguru bibliotēkā pārskata periodā tika pārkrāsotas radiatoru aizsargājošas koka redeles un iegādāti divi jauni plaukti lasītavai. 2017. gadā plānots atjaunot grāmatu plauktus abonementā.

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Viļakas novada bibliotēkā problēmas rada interneta datu plūsmas periodiski pārtraukumi bibliotēkas 2. stāvā, kā arī neplānotie pārtraukumi elektroenerģijas piegādē. Iespējams, tas saistīts ar to, ka ēkā, kur atrodas bibliotēka, izvietotas dažādas iestādes un organizācijas. Ja kādā no kaimiņos esošajām iestādēm notiek remontdarbi, tad nereti rodas īslaicīgi bojājumi elektrotīklā un līdz ar to pārrāvumi elektroenerģijas piegādē bibliotēkai.

Vislielākā problēma ir interneta ātrums un novecojusi datortehnika.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Baltinavas novada bibliotēkā viens darbinieks uz pilnu slodzi.

Balvu novada desmit pagastu bibliotēkās strādā vienpadsmit bibliotekārie darbinieki, Balvu pagasta un Kubulu pagasta bibliotēkās darbinieks strādā pusslodzi, Tilžas pagasta bibliotēkā divi

darbinieki, bibliotēkas vadītāja uz slodzi, bibliotekāre uz 0,3 slodzi. Ar 2016. gada 3. oktobri Tilžas pagasta bibliotēkā no bērna kopšanas atvaļinājuma atgriezās bibliotēkas vadītāja Ilze Pugača.

2017. gadā Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēkas vadītāja Gunita Kiseļova plāno uzsākt mācības LNB Kompetenču attīstības centra organizētajā 960 stundu programmā “Bibliotēku zinības”.

Rugāju novada četrās bibliotēkās strādā pieci bibliotekārie darbinieki, visiem pilnas darba slodzes. Rugāju bibliotēkā - divi bibliotekārie darbinieki. Veselības problēmu dēļ, Lazdukalna bibliotēkas vadītāja 2016.gada pirmos trīs mēnešus strādāja uz 0,5 slodzi, pārējos gada mēnešus atjaunojoties darbā uz pilnu slodzi.

Viļakas novada septiņās bibliotēkās strādā vienpadsmit bibliotekārie darbinieki. Darba slodzes:

- Rekavas bibliotēkā-nepilna slodze (0,8 slodzes);
- Žīguru bibliotēkā- nepilna slodze (0,85 slodzes)
- Medņevas bibliotēkā- nepilna slodze (0,85 slodzes)
- Kupravas bibliotēkā- nepilna slodze (0,8 slodzes)
- Upītes bibliotēkā- nepilna slodze (0,6 slodzes)
- Vecumu bibliotēkā-nepilns slodze (0,8 slodzes)
- Viļakas novada bibliotēkā- divi darbinieki uz pilnu slodzi, trīs darbiniekiem dažādas slodzes- 0, 8; 0,4;0,45.

Sakarā ar aiziešanu pensijā, 2016.gada 30.decembrī darba tiesiskās attiecības pārtrauca ilggadēja Viļakas novada bibliotēkas darbiniece Aija Lesniece.

Par Viļakas novada bibliotēku darbinieku slodzi atjaunošanu Viļakas novada domes atbilde bija sekojoša “*sakarā ar to, ka ar katru gadu samazinās novada iedzīvotāju skaits un Viļakas novada domes budžeta līdzekļi ir ierobežoti, nav iespējams palielināt bibliotēku darbinieku slodzes.*”

Balvu reģiona bibliotēku darbinieku izglītība

	Novados	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Kopā Balvu reģiona 23 bibliotēkās
Bibliotekāro darbinieku skaits	28	12	40
Ar bibliotekāro izglītību kopā	15	9	24
<i>t.sk.</i> <i>ar maģistra grādu</i>	1		1
<i>ar bakalaura grādu</i>			
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	7	2	9
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	2	2	4
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	5	5	10
Ar izglītību citās jomās kopā	13	3	16
<i>T.sk.</i> <i>ar maģistra grādu</i>		2	2
<i>ar bakalaura grādu</i>	1	1	2
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	6		6

<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	2		2
Ar vispārējo vidējo izglītību	4		4

Viena no ikdienas darba sastāvdaļām ir darbinieku tālākizglītība. Pārskata gadā reģiona bibliotēku darbinieki apmeklējuši gan Balvu Centrālās bibliotēkas organizētos seminārus, gan citu institūciju profesionālās pilnveides pasākumus. Skat. tabulu.

Balvu reģiona bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides un aktivitāšu pasākumi 2016. gadā

N.p.k.	Norises vieta, laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Dalībnieki
1.	LNB, 05.03.	LNB Bērnu literatūras centrs	Lielie lasīšanas svētki.	Ligita Pušpure, Inese Supe (Balvu CB)
2.	Tieto Latvia, 07.03.	SIA Tieto Latvia	Pamatkursi” Informācijas meklēšana lokālajā un interneta katalogā”.	Gunita Kiseļova, (Vīksnas pagasta b-ka)
3.	LNB, 08.03.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas publisko bibliotēku apaļā galda diskusijas.	Ruta Cibule, Ingrīda Supe, Anita Zača, Ligita Pušpure (Balvu CB)
4.	LNB, 19.04.	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls.	Anita Zača, Evita Arule, Svetlana Kirillova (Balvu CB), Gunita Kiseļova (Vīksnas pagasta b-ka)
5.	LNB, 22.04.	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Lakstīgalas vārdnīca: vērojumi un vērtējumi Latvijas un Polijas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā”.	Ligita Pušpure (Balvu CB)

6.	Balvi, 25.04.	Latvijas Kultūras koledža	Profesionālās pilnveides kursi "Kultūras norišu producēšana - no idejas līdz jaunām iespējām".	Aina Biseniece (Balvu pagasta b-ka)
7.	LNB, 28.04.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs.	Anita Zača (Balvu CB)
8.	Preiļu Galvenā bibliotēka, 19.-20.05.	Preiļu Galvenā bibliotēka, LBB Latgales nodaļa	Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konference "Sadarbība- ceļš uz panākumiem, attīstību un izaugsmi".	Ingrīda Supe, Gita Paidere, Ināra Bobrova (Balvu CB), Vija Circāne(Viļakas novada b-ka), Anastasija Plačinda (Žīguru b-ka), Ināra Bubnova (Baltinavas novada b-ka), Anita Magina (Rugāju b-ka)
9.	Balvi, 01.06.-12.07.	Pieaugušo neformālās izglītības centrs "Azote"	Neformālā izglītības programma "Kultūras pasākumu atpazīstamības veicināšana"(60 stundas)	Aina Biseniece (Balvu pagasta b- ka)
10.	LU Sociālo zinātņu fakultāte, 16. 09.	SIA Tieto Latvia	Seminārs lietotāju apkalpošanā sistēmā ALISE.	Sandra Lukstiņa (Balvu CB), Sandra Dvinska (Viļakas novada b- ka)
11.	LNB, 23. 09.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas bibliotēku novadpētniecības konference.	Ruta Cibule, Ināra Bobrova (Balvu CB)
12.	LNB, 17.10.	Ziemeļu Ministru padomes birojs Latvijā	Informatīvā tikšanās par Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļu.	Anita Zača (Balvu CB)
13.	LNB, 18.10.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs.	Anita Zača (Balvu CB)
14.	LNB, 02.11.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem.	Anita Zača (Balvu CB)

15.	Rīga, 03.11.	Tieto Latvia	Padziļinātie kursi " Datu apstrādē MARC21 formātā".	Regīna Dūna (Viļakas novada b-ka)
16.	Rīgā, Ārlietu ministrija, 09.11.	Eiropas Parlamenta Informācijas birojs Latvijā	Latvija un ES 2017 un turpmākajos gados.	Ingrīda Supe (Balvu CB)
17.	Cēsis, Pieaugušo izglītības centrs, 23.11.	Cēsu Centrālā bibliotēka, LNB Bērnu literatūras centrs	Starptautiskā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 15. konference "Ceļš uz bibliotēku".	Ligita Pušpure, Inese Supe (Balvu CB), Anastasija Plačinda (Žīguru b-ka), Valda Šmagre (Skujetnieku b-ka)
18.	LNB, 29.11.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru rudens sanāksme.	Ruta Cibule (Balvu CB)
19.	Baltinavā, 09.12.	Biedrība „Laimas kalve”	Mācību seminārs „Ētika kolektīvā un darbā ar dienesta klientiem. Konfliktu anatomija”.	Ināra Bubnova (Baltinavas novada b-ka)
20.	LNB, 15.12.	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs par bibliotēku statistikas aktualitātēm.	Anita Zača (Balvu CB)

Apbalvojumi un pateicības

Baltinavas novada bibliotēkas vadītājai Inārai Bubnovai - Baltinavas novada domes pateicība par ieguldīto darbu Baltinavas novada svētku organizēšanā;

Arī Pateicība par ieguldīto darbu materiālu „Ziemeļlatgales cimdu adīšana” vākšanā un pasākuma „Satiec savu meistarību” organizēšanā.

Balvu novada Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītājai Silvijai Aparei - Balvu novada domes Atzinības raksts par ilggadēju un godprātīgu darba pienākumu veikšanu, pagasta kultūrvēstures popularizēšanu un aktīvu dalību pagasta sabiedriskajā dzīvē.

(Publikācija 2016. gada 19. augusta Ziemeļlatgales laikrakstā Vaduguns „Vieta sarunām un grāmatu lasīšanai “ (Par Briežuciema pagasta bibliotēku un bibliotēkas vadītāju S. Apari)

Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkas vadītājai Ilzei Pugačai - Tilžas pagasta pārvaldes Pateicības raksts par apzinīgu, ētisku darbu un atbalstu sabiedriskajos pasākumos.

Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkas bibliotekārei Olgai Avotiņai - Tilžas pagasta pārvaldes Pateicības raksts par ilggadēju darbu pašvaldībā

Viļakas novada bibliotēkas informācijas speciālistam Vilim Bukšam - Viļakas novada domes Atzinības raksts par Viļakas novada attīstības veicināšanu un novada tēla popularizēšanu.

Viļakas novada bibliotēkas bibliotekārei Aijai Lesnieci - Viļakas novada domes Atzinības raksts par ilggadēju un apzinīgu darbu kultūrizglītībā Viļakas novadā,

Aijai Lesnieci - Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes Pateicības raksts par ilggadēju un profesionālu darbu.

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Būtu nepieciešams papildināt zināšanas profesionālajā jomā, iegūstot 1. līmeņa augstāko izglītību, bakalaura jeb maģistra grādu, bet visas vēlmes apstājās pie mācību maksām, kuras nav adekvātas bibliotēku darbinieka atalgojumam mūsu reģiona bibliotēkās. Nepieciešams sabalansēt atalgojumu ar studiju maksu.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji (lasītāju skaits, apmeklējums, izsniegums u. c.)

Tabula "Baltinavas bibliotēkas pamatrādītāji"

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	321	318	292	-1; -8
<i>t. sk. bērni</i>	112	102	98	-9; -4
Fiziskais apmeklējums	10590	10576	10566	-0,1; -0,1
<i>t. sk. bērni</i>	5958	5960	6122	0; +3
Virtuālais apmeklējums		903	73	-; 87
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)				
Izsniegums kopā	14788	14760	14791	-0,2; +0,2
<i>t. sk. grāmatas</i>	10032	9942	9876	-1; -1
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4746	4818	4905	+2; +2
<i>t. sk. bērniem</i>	4872	4738	4675	-3; -1
Lietotāji % no iedz. skaita apkopes zonā	0,25	0,26	0,25	
Iedzīvotāju skaits	1260	1240	1160	-2; -7

Gan pieaugušie, gan bērni vairāk laika pavada pie datoriem, spēlējot spēles, skatoties filmas un apgūstot viņiem nepieciešamo informāciju internetā, līdz ar to grāmatu un periodisko izdevumu lasīšanai tiek atvēlēts daudz mazāk laika. Samazinās skolēnu skaits pagastu skolās, līdz ar to arī apmeklējums un izsniegums bērniem un jauniešiem. Lietotāju, apmeklētāju skaitu būtisku samazinājumu sniedz arī aktīvu bibliotēkas lietotāju, īpaši cilvēku pēc 60 gadu vecuma straujā

mirstība. Diemžēl šīs vecuma grupas lietotāji ir tie, kas regulāri apmeklē bibliotēku un līdz ar to arī viņiem izsniegto grāmatu un periodisko izdevumu skaits būtiski ietekmē izsnieguma skaita palielināšanos vai samazināšanos. Pēc bibliotekāru novērojumiem, maz bibliotēku izmanto uzņēmēji un iestāžu vadītāji. To varētu izskaidrot ar lielo aizņemtību, kā arī interneta iespējām mājās. Strauji attīstoties jaunākajām tehnoloģijām, arvien vairāk internetu izmanto telefonos, līdz ar to ir mazāks apmeklējums pie bibliotēku stacionārajiem datoriem. Bibliotēkās raksturīgi tādi gadījumi, kad viens bibliotēkas lietotājs izņem lasāmvielu un to izlasa vairāki cilvēki, kas statistikā netiek uzskaitīti.

Bibliotēku pakalpojumus izmanto tālmācības un nepilna laika studenti, rakstot studiju darbus un diplomdarbus, jo šeit var saņemt informāciju, kam nav pieejas no mājas interneta, piemēram, datu bāzes Letonika, News.

Tabula “Balvu novada bibliotēku pamatrādītāji”
(bez Balvu Centrālās bibliotēkas pamatrādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	1756	1713	1705	-2; -0,5
<i>t. sk. bērni</i>	601	522	492	-13; -6
Fiziskais apmeklējums	39583	30976	32421	-22; +5
<i>t. sk. bērni</i>	15291	12293	11256	-20; -8
Virtuālais apmeklējums	14989	21757	15737	+45; -28
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)		1715	1412	-; -18
Izsniegums kopā	69541	63377	59895	-9; -5
<i>t. sk. grāmatas</i>	26281	22799	23797	-13; +4
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	36776	36507	34036	-1; -8
<i>t. sk. bērniem</i>	17158	14414	13232	-16; -8
Lietotāji % no iedz. skaita apkopes zonā	25	25	26	-; +4
Iedzīvotāju skaits	7081	6837	6616	-3; -3

Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja secina, ka *“ļoti liels kritums ir virtuālajam apmeklējumam. Grūti pateikt, kāpēc tā. Tas nozīmē, ka turpmāk būs jāpievērš lielāka uzmanība bibliotēkas mājas lapām un sociālajiem tīkliem. No grāmatu klāsta pieprasīti ir detektīvromāni, arī romantiskā žanra darbi. Pārskata gadā, iespaidojoties no filmas “Melānijas hronika”, pieauga izteikta interese par Melānijas Vanagas darbiem. Jauniešiem interesē fantastikas darbi, piedzīvojumi. Nozaru literatūru izmanto skolēni un studenti mācībām, pētniecisko darbu rakstīšanai. Lielāko daļu no bibliotēkas izsnieguma sastāda periodiskie izdevumi.. To var novērot arī ikdienas darbā, jo periodiku daudzi izvēlas lasīt gan uz vietas lasītavā, gan paņemt uz mājām.”*

Vectilžas pagasta bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka “bibliotēkas apmeklējumu raksturo tas, ka pagasta iedzīvotāju skaits nemitīgi samazinās, Iedzīvotāji noveco, pagasta jaunieši darbu atrod ārpus sava pagasta un šeit atgriežas tikai nedēļas nogalēs un svētkos, ciemos pie vecākiem. Apmeklējot bāriņtiesu, sociālo darbinieku, nodokļu administratori, lietvedi, pagasta pārvaldes vadītāju, pastu, tie ar prieku iegriežas arī bibliotēkā. Jo sakarā ar skolēnu mazo skaitu skola vairs nepastāv, bet skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa. Novembrī tika slēgta Vectilžas pasta nodaļa un ar 15.novembri Vectilžas bibliotēkas telpās sāk pieņemt apmeklētājus pasta darbiniece.”

Lazdulejas pagasta bibliotēkas vadītājas secinājumi ”Strauji samazinās iedzīvotāju skaits pagastā. Bieži nav saprotams, cik no viņiem ir deklarējuši savu dzīvesvietu pagastā, cik dzīvo faktiski. Tā kā bibliotēkas apkalpo visus, kuri ienāk bibliotēkā, tad nav iespējams arī precīzi noteikt lietotājus procentos no iedzīvotāju skaita apkalpes zonā. Bērni mācās dažādās reģiona skolās un uz bibliotēku pārsvarā nāk brīvdienās un projektu nedēļu laikā. Mazie bērni bieži tiek atstāti bibliotēkā, kamēr vecāki apmeklē pagasta pārvaldi, medpunktu. 2016. gada labā ziņa ir tā, ka bērni mazāk izmantoja internetspēles, bet vairāk meklēja bilžu grāmatas, spēlēja spēles, pat veidoja savas komandas. Uzvarētāju noteikšanā viņi pieaicināja bibliotekāri.”

Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītāja atzīmē “daži cilvēki uz bibliotēku sākotnēji dodas kā uz interneta piekļuves punktu, lai nokārtotu dažādus elektroniskos pakalpojumus, bet mājās dodas jau ar kādu periodisko izdevumu vai grāmatu, jo apmeklētajā radusies interese izmantot arī tradicionālos bibliotēkas pakalpojumus. Bērniem izsniegto grāmatu skaits palielinājies, jo pagasta iedzīvotāju pulkam pievienojušās kuplas ģimenes, kuru bērni regulāri apmeklē bibliotēku.”

Tabula “Rugāju novada bibliotēku pamatrādītāji”

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	674	631	626	-6; -1
<i>t. sk. bērni</i>	324	268	282	-17; +5
Fiziskais apmeklējums	16734	14133	12790	-16; -10
<i>t. sk. bērni</i>	7261	4764	6853	-34; +44
Virtuālais apmeklējums	6772	7630	9353	+13; +23
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)		166	169	-; +2
Izsniegums kopā	26146	22189	22936	-15; +3
<i>t. sk. grāmatas</i>	11961	10303	10003	-14; -3
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	14129	11508	12840	-16; +12
<i>t. sk. bērniem</i>	9186	4357	4445	-53; +2
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	26	26	26	- -
Iedzīvotāju skaits	2611	2471	2394	-5; -3

Lazdukalna bibliotēkas vadītājas slimības dēļ, bibliotēka gada sākumā trīs mēnešus bija atvērta nepilnu darba laiku, pēc tam divus mēnešus bibliotēka bija slēgta uz neizmantoto atvaļinājumu rēķina. Līdz ar to ir samazinājušies bibliotēkas darba rādītāji.

Tikaiņu bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta *”pārsvārā darbs ar lietotājiem notiek individuāli, jo sarīkot lielākus pasākumus ir problemātiski tāpēc, ka centrā iedzīvotāju ir maz, ir tādi, kas brauc no Rugājiem un Balviem, un tas notiek neregulāri, pārsvārā sestdienās. Vietējie pensionāri un bezdarbnieki atnāk uz bibliotēku lai satiktos, lasītu jaunāko presi, reizēm paskatītos televīziju. Tad arī informēju par jaunākajām grāmatām, piedāvāju iespieddarbus no izstādēm.”*

Tabula “Viļakas novadu bibliotēkas pamatrādītāji”

	2014	2015	2016	% salīdzinot ar iep. gadu
Lietotāju skaits	1928	1867	1799	-3; -4
<i>t. sk. bērni</i>	740	721	690	-3; -4
Fiziskais apmeklējums	44450	37515	35065	-16; -7
<i>t. sk. bērni</i>	20569	17886	14784	-13; -17
Virtuālais apmeklējums	17652	25905	30168	+47; +16
Sociālo tīklu apmeklējums (skatījumi)	734	1621	2139	+121; +32
Izsniegums kopā	76142	77420	73561	+2; -5
<i>t. sk. grāmatas</i>	27425	27277	26249	-1; -4
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	35449	39885	42690	+13; +7
<i>t. sk. bērniem</i>	17348	15970	12090	-8; -24
Lietotāji % no iedz. skaita apkalpes zonā	36	36	36	- -
Iedzīvotāju skaits	5291	5116	4985	-3; -3

Upītes bibliotēkas vadītāja analizējot pamatrādītājus, secina *”viens faktors par lietotāju fiziskā apmeklējuma kritumu ir tieši saistīts ar datoru nolietojumu un lēno internetu. Šinī pārskata periodā bija rekordliels dienu skaits ar interneta traucējumu. Ar to izskaidrojams bērnu apmeklējumu skaita kritums. Mūsdienų jaunatni var piesaistīt ar kvalitatīvu aprīkojumu un internetu, viss jaunais jauniešiem ir saistošs. Seniori arī ir iecienījuši bibliotēkas pakalpojumus. Viņi ir aktīvākie periodikas lasītāji. Pēc pensionāru ballēm un saietiem, seniori uz bibliotēku nāk skatīties fotogrāfijas un lasīt pasākumu aprakstus, kas ievietoti Viļakas novada mājas lapā. Cienījama vecuma cilvēki labprāt bibliotēkā uzturētos daudz vairāk, ja būtu iespējams viņiem veltīt vairāk laika.”*

Vecumu bibliotēkas *“apkalpojamajā teritorijā 2014. gadā tika slēgta pamatskola, kur Vecumu bibliotēkai bija grāmatu izsniegšanas punkts. 2015.gadā slēgtās skolas telpās tika atklāta*

šūšanas ražotne „Brasa” . Strādājošiem ir jāievēro stingra darba disciplīna, pusdienu pārtraukums ir nelielu laika sprīdi, ir ierīkotas arī novērošanas kameras. Ražotne nav atvērta jebkuram, durvis darbojas ar kodu sistēmu. Ir saprotams, ka jaunajā uzņēmumā grāmatu un žurnālu izsniegšanas punktu nebūs iespējams atvērt. Ir uzsāktas sarunas ar attālākā ciema „Kozīne” veikala īpašnieku par pārvietojamās bibliotēkas izveidošanu.”

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums

Līdz ar informācijas tehnoloģiju un iekārtu plašo piedāvājumu tehnoloģiju tirgū, arvien samazinās pieprasījums pēc bibliotēkas datortehnikas un interneta pakalpojumiem. Tas savukārt ir atvēris jaunu lappusi bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu laukā, kad aizvien biežāk bibliotēkā ierodas seniori ar personīgo datortehniku, lai saņemtu palīdzību tehniskos jautājumos. Iespēju robežās to arī bibliotēku darbinieki cenšas nodrošināt. Viļakas novada bibliotēka pavasarī un rudenī organizē datorapmācības kursus senioriem, lai veicinātu vecāka gada gājuma cilvēkus apgūt jaunas prasmes informācijas tehnoloģiju izmantošanā.

Pagastu bibliotēku vadītājas atzīmē, ka *“līdz pusdienām bibliotēku vairāk apmeklē pieaugušie lasītāji, lai samainītu grāmatas, palasītu presi un darbotos internetā. Arī bērnudārza bērni, ejot pastaigā, bibliotēku apmeklē līdz pusdienām. Lielākais apmeklētāju skaits ir pēcpusdienā, kad skolā beidzas stundas un skolēni izmanto savu brīvo laiku apmeklējot bibliotēku, tad visa uzmanība tiek veltīta bērniem.”*

Pagastu bibliotēku darbinieces ir pretimnākošas saviem apmeklētājiem arī brīvdienās, ja ir nepieciešamība kaut ko izprintēt vai saņemt kādu izdevumu no krājuma.

Bērzkalnes pagasta bibliotēkai no 2012.gada Rubeņu ciemā ir atvērts bibliopunkts, kas dod iespēju izvēlēties lasāmvielu uz vietas, lai nav jādodas uz 14 km attālumā esošo bibliotēku. 2016.gadā uz vietas Rubeņu ciemā lasīja 13 lasītāji. Bibliotekāre uz bibliopunktu dodas reizi mēnesī.

Viļakas pirmskolas izglītības iestādē „Namiņš” darbojas ārējais apkalpošanas punkts. 2016.gadā izsniegtas 173 izdevumi mazajiem lasītājiem un pedagogiem.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Ne visās Balvu reģiona bibliotēkās ir pieejamas apmeklētājiem ratiņkrēslos. Arī vecāka gadagājuma cilvēkiem grūtības sagādā apmeklēt bibliotēku, ja tās telpas atrodas augstāk par 1. stāvu. Šīs kategorijas bibliotēkas lietotājus apkalpo gan radi, gan draugi un kaimiņi, arī sociālie darbinieki un bibliotekāres. Žīguru bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta *” Cilvēkus ar kustības traucējumiem bibliotēka joprojām nevar apkalpot, bet sarunās esam vienojušies, ka*

vajadzības gadījumā grāmatas tiks piegādātas mājās. 2016. gadā bibliotēkas vadītāja turpināja grāmatu un periodikas piegādi uz mājām 2 pagasta veca gadagājuma cilvēkiem, kuriem sarežģīti pašiem atnākt uz bibliotēku. Daudzi cilvēki nezina par tādu iespēju un bibliotēkas vadītāja mēģina biežāk un vairāk popularizēt šo bibliotēkas pakalpojumu. Apkalpojamā zonā ir viena persona ratiņ krēslā, kurai grāmatas tika piegādātas mājās. Iekārtas audio grāmatu atskaņošanai cilvēkiem ar redzes traucējumiem bibliotēkā nav.”

Redzes invalīdiem bibliotēkās lasīšanai ir pieejama lupa.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām

Reizēm grūti nošķirt robežu starp konkrētām lasītāju grupām, jo bibliotekāres strādā, lai pasākumus būtu interesanti apmeklēt pēc iespējas vairāk cilvēkiem.

Tā kā daudziem mazo lauku īpašumu saimniekiem nav pieejams dators ar interneta pieslēgumu, kā arī nav nepieciešamo datorprasmju, tad pārskata gadā, pašvaldībām vienojoties ar Lauku atbalsta dienestu, aprīlī bibliotēkās bija iespēja saņemt konsultācijas par platību maksājumu pieprasījumu aizpildīšanu. LAD darbinieki uz vietas pagasta bibliotēkās pakonsultēja, kā precīzi un uzreiz aizpildīt un iesniegt pieteikumus elektroniski. Visās bibliotēkās šo pakalpojumu izmantoja 10—40 vietējie iedzīvotāji, Viļakas novada bibliotēkā- pat 70 apmeklētāji.

Viļakas novada bibliotēkas lauksaimniekiem, kuri jau darbojās vai tikai vēlējās uzsākt bioloģisko saimniecību sertifikāciju, tika sniegti praktiski ieteikumi un padomi no bibliotekāres R.Dūnas personīgās desmit gadu pieredzes šajā jomā. Konsultācijas un palīdzība dokumentu sastādīšanā tika veikta gan papīra formā gan elektroniskās deklarēšanas sistēmā (EDS).

Vectilžas pagasta bibliotēkas telpās oktobrī notika seminārs bezdarbniekiem „Mērķu meistarklase jeb pareiza mērķu izvirzīšana un to sasniegšana” lektore Una Tilgase. Semināru organizēja Nodarbinātības valsts aģentūras Balvu filiāle. Dažās bibliotēkās notika Rīgas izbraukuma OPTIKA speciāls piedāvājums, kurā vietējie iedzīvotāji varēja bezmaksas pārbaudīt redzi, kā arī varēja izmērīt acu spiedienu par maksu. Gada nogalē bibliotēkas telpās pagasta Sociālais darbinieks N. Logina nolasīja lekciju: Projekts „Novēršot cilvēku tirdzniecību un fiktīvās laulības: daudznazaru risinājums.” Valsts informatīvais resurss par cilvēktirdzniecības mazināšanas tēmu un aktualitātēm Latvijā.

Viļakas novada bibliotēkā 2016.gada 18.februārī tika nodibināts bibliotēkas lasītāju interešu klubiņš „Mantinieces”. Ideja par lasītāju klubiņa dibināšanu, kas rosinātu un kopā pulcinātu domubiedrus radās, analizējot sarunas ar bibliotēkas lietotājiem. Klubiņš “Mantinieces” apvieno un pārstāv sievietes(18), kuras pārmanto savu senču tradīcijas un nodod tālāk jaunajai paaudzei. Gada laikā ir notikušas 10 klubiņa nodarbības, kurās dalībnieces iepazīnās ar jaunāko grāmatu un preses izdevumu apskatu, ieklausījās derīgos padomos mājai un dārzam un dalījās pieredzē ar

radošām idejām, viesojās pie šova “Īstās latvju saimnieces” dalībnieces no Latgales Ainas Barsukovas, kur iepazīna latgaliešu ēdienus un ar interesi klausījās saimnieces stāstījumu par dzīves pamatvērtībām. Apmeklēja Kārsavas pilsētas bibliotēku, iepazīnās ar kultūrvēsturiskām vietām Kārsavas novadā.

Uzziņu, informācijas un izglītojošais darbs

Pārskata gadā tika sniegtas konsultācijas un palīdzēts cilvēkiem apgūt elektroniskās datu bāzes šādās mājaslapās:

- [www.ldc.gov.lv](http://www ldc gov lv) ;
- [www.lad.gov.lv](http://www lad gov lv) ;
- [www.vid.gov.lv](http://www vid gov lv) ;
- [www.elektrum.lv](http://www elektrikum lv) ;
- [mans.lattelecom.lv](http://mans lattelecom lv);
- [www.latvija.lv](http://www latvija lv).

Pagastu bibliotekāru secinājums ir, ka daudz valsts un pašvaldības iestādes ir pārgājušas uz elektronisko klientu apkalpošanu, bet ļoti iedzīvotāji tam nav gatavi, nav zinoši un lūdz palīdzību bibliotekāriem.

Tā kā vairākos mūsu reģiona pagastos nav pasta, bibliotēkā pieejamais internets aizstāj gan pasta, gan banku klātbūtni.

Apmeklētāji VID mājas lapā veic kvīšu grāmatiņu reģistrācijas un atskaites par kvīšu izlietojumu.

Baltinavas novada bibliotēkā E- prasmju nedēļā bija uzaicināta Baltinavas vidusskolas informātikas skolotāja L. Meščanova, kura iepazīstināja interesentus ar mākoņpakalpojumu izmantošanu ikdienas darbā. Noklausījāmies tiešraidi „Pastaiga mākoņos – mākoņpakalpojumu ceļvedis gudram uzņēmējam”.

Lai apmeklētājus iepazīstinātu ar bibliotēkas pakalpojumiem un personas datu izmantošanu norēķinu veikšanai, Rugāju novada bibliotēkā E-prasmju nedēļā tika organizētas konsultācijas “Digitālās prasmes- e-pakalpojumi”. Pasākuma apmeklētājiem bija iespēja noskatīties tiešraidi “Digitālās iespējas pašvaldībās”.

Bērzpils pagasta bibliotēkā lielākā daļa uzziņu sniegta par novadpētniecības tematiem. Pārskata gadā sniegtas 54 uzziņas elektroniskās un elektroniski nosūtīti 90 vienības no b-kas krājuma.

Lazdulejas pagasta bibliotēkā “visapmeklētākais ir portāls *Draugiem.lv*. To izmanto dažāda vecuma cilvēki, otrajā vietā ierindojas *youtube.com*, un trešajā vietā reklāmas portāls *ss.lv*. Uzņēmēji uz bibliotēku nāk maz, jo viņus interesējošā informācija pašiem ir pieejama, ar attiecīgām programmām, printeriem un skeneriem. Bibliotēkā ir kā ātrā palīdzība gadījumos,

kad viņiem sabojājas datori un citu variantu nav, arī tad, kad vecāki bērniem neļauj mājās spēlēt spēles datorā.”

Vecumu bibliotēkā *“2016.gadā i-sektorā palielinājās to lietotāju skaits, kuru nodarbošanās saistīta ar lauksaimniecību. Kopā ar pārstāvjiem no Lauku atbalsta dienesta tika veikta elektroniskā pieteikšanās uz platību maksājumiem. Konsultācijas e-vidē bija jāsniedz bibliotēkas pakalpojumu lietotājam, kurš savu uzņēmējdarbību uzsāka lauksaimnieciskajā ražošanā. Viņam bija jāpalīdz sameklēt LLKC mājas lapā bruto aprēķins dažādiem produktiem. Kopumā uzziņu darbs, kas saistās ar iespieddarbu meklēšanu, ir samazinājies, bet konsultāciju darbs e-vidē palicis plašā apjomā un ir jāveic skaidrojumi dažādās pozīcijās: dokumenta skenēšanā, pievienošanā vēstulei un nosūtīšanā. Jāteic, ka samazinājies uzziņu pieprasījums māsaimnieču un studentu vidū. Pārskata periodā pieprasītākās grāmatas bija „Ceļu satiksmes noteikumi” un „Tematiskie uzdevumi CSN”. Šīs grāmatas bija vajadzīgas 7 cilvēkiem.”*

Viļakas novada bibliotēkā *sniegta 546 uzziņas, visvairāk tās sniegta skolēniem, studentiem, uzņēmējiem, darba meklētājiem. 2016. gadā sniegta uzziņas skolēniem zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem, konkursiem. Pieprasītākās tēmas: izloksnes un dialekti Latvijā, Austrālijas kalni un kalnienes, dizains telpā un dārzā, komponista A.Skultes dzīve un radošā darbība, ķermeņa valoda, cilvēka temperaments, ģimenes psiholoģija.*

Žīguru bibliotēkā *“lietotāji tiek individuāli konsultēti par bibliotēkas krājuma un kataloga izmantošanu, kā arī bibliotēkas vadītāja sniedz konsultācijas, kas nepieciešamas, lai lietotājs prastu meklēt sev vajadzīgo interneta portālos un elektroniskajos katalogos, informatīvās lapās, bukletos, Viļakas novada un Žīguru bibliotēkas mājas lapās. Periodiski notiek datubāzes popularizēšana, enciklopēdiju popularizēšana un individuālās datora apmācības. Apmeklētāji labprāt izmanto bibliotēkas bukletu, kurā var atrast visu informāciju par grāmatu pasūtīšanu un rezervēšanu, maksas pakalpojumu cenrādi, kontaktus, informāciju par darba laiku un lietošanas noteikumiem. Lietotājiem ir iespēja telefoniski vai ar e-pasta palīdzību uzzināt bibliotēkas darba laiku, vienoties par grāmatu pasūtīšanu, rezervēšanu, saņemšanu, pagarināšanu, kā arī saņemt sev nepieciešamo informāciju. Visa jaunākā informācija tiek ievietota bibliotēkas mājas lapā, bibliotēkā, kā arī pagasta centra informācijas stendā.”*

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Bibliotēkās ir pieejamas novadu avīzes papīra formātā- Rugāju novada izdevums” Kurmenīte”, Balvu novadā-”Balvu novada ziņas”, Viļakas novadā- “ Viļakas novadā” , kas atspoguļo aktuālāko informāciju par norisēm pašvaldībās un novadu ikdienas dzīvē. Novadu mājaslapas pieejamas arī elektroniski.

Bibliotēkās ir pieejami dažādi valsts institūciju izdoti bukleti par sabiedrībā aktuāliem tematiem un iedzīvotājiem nozīmīgu informāciju.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Balvu reģionā ALISE ir 8 bibliotēkām: Viļakas novadā-2, Rugāju novadā -2, Balvu novadā- 4 bibliotēkām. 2017. gadā ALISI plāno iegādāties Baltinavas novada bibliotēka. Sakarā ar iedzīvotāju un lietotāju skaita samazināšanos, pārējās pagastu bibliotēkas pagaidām neplāno iegādāties ALISI.

Balvu Centrālā bibliotēka pārskata gadā iegādājās BIS ALISE inventarizācijas moduli, lai veiktu Balvu centrālās krājuma inventarizāciju un nākotnē arī citās reģiona bibliotēkās.

Darbs Elektroniskajā katalogā 2016. g.

<i>N.p.k.</i>	<i>Veiktais uzdevums</i>	<i>Balvu CB</i>	<i>Reģionā un skolu b- kās</i>
1.	Izveidoti Marc ieraksti	138	162
2.	Rediģēti Marc ieraksti	3731	3986
3.	Importēti MARC ieraksti	2098	2098
4.	Izmaiņas EIG	2584	2584
5.	Izveidoti autoritatīvie ieraksti	96	96
6.	Importēti autoritatīvie ieraksti	866	866
7.	Rediģēti autoritatīvie ieraksti		358
8.	Apstrādāti eksemplāri	4907	5651
9.	Apstrādāti eksemplāri (rekat.)	5230	13717
10.	Norakstīti izdevumi	3229	5603
11.	Izveidotas anotācijas	1178	1178
12..	Reģistrēti lasītāji	185	829
13.	Rediģēti lasītāji	2950	5847
14.	Piešķirti autorizācijas dati	62	75
15.	Rezervēti eksemplāri	1327	1385
16.	Izveidotas SBA fondu apmaiņas	25	25
17.	Izveidoti SBA pieprasījumi	32	32

Pagastu bibliotēkas pastāvīgi izmanto Balvu CB elektronisko katalogu, kā arī apmāca bibliotēkas apmeklētājus atrast sev nepieciešamo iespieddarbu, noskaidrot, kurā bibliotēkā tas atrodas, rezervēt

to. Ieguvums ir arī tām bibliotēkām, kuras pašas nestrādā ALISĒ, bet kuru krājums ir rekatalogizēts un apskatāms elektroniskajā katalogā.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas SBA rādītāji"

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	28	48	57
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	25	29	32

Baltinavas novada bibliotēka grāmatas SBA kārtā pieprasa studenti, pedagogi – pārsvarā psiholoģijas, pedagoģijas un ekonomikas nozares grāmatas. Mazāk tiek pieprasīta daiļliteratūra, jo bibliotēka to iepērk samērā daudz

Tabula "Balvu novada bibliotēku SBA rādītāji"

(bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	448	501	573
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	114	125	167

No Balvu novada bibliotēkām visaktīvākā SBA izmantotāja 2016. gadā un arī iepriekšējos gadus bija Briežuciema pagasta bibliotēka. Pārskata periodā no citām bibliotēkām saņemti 382 iespieddarbi, t.sk. no LNB 5 grāmatas, kuru tēmas bija uztura mācība un kolhozu vēsture. No citām reģiona bibliotēkām aktīvi tiek pieprasīti dažādi daiļliteratūras darbi, kuri nav iegādāti savā bibliotēkā.

Balvu pagasta bibliotēka neizmantoja SBA pakalpojumus, tikai dažas grāmatas (4) izsniedza un saņēma Kubulu pagasta bibliotēka.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku SBA rādītāji"

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	88	34	103
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	41	18	89

Lai arī Rugāju novada bibliotēkai krājuma komplektēšanai tiek iedalīti samērā lieli budžeta līdzekļi, tomēr bibliotekāres pārskatā raksta *”Iepirkto grāmatu klāsts neapmierina bibliotēkas apmeklētāju pieprasījumu, tāpēc divas reizes gadā dodamies uz citām Rugāju novada bibliotēkām atlasīt grāmatas, lai apmierinātu lasītāju pieprasījumu. Aizvadītajā gadā mūsu lasītājiem bija iespēja lasīt Lazdukalna bibliotēkas grāmatas.”*

Tabula “Viļakas novada bibliotēku SBA rādītāji”

SBA	2014	2015	2016
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	198	342	384
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	88	238	175

No Viļakas novada aktīvākā bibliotēka SBA pakalpojumu saņemšanā bija Viļakas novada bibliotēka, kas no savām reģiona bibliotēkām saņēma 98 eksemplārus, izsniedza 70 eksemplārus, kā arī 11 iespieddarbus saņēma no LNB.

Vecumu bibliotēkas lietotāji ir aktīvi periodisko izdevumu lasītāji. Lai apmierinātu apmeklētāju intereses, SBA kārtā tiek ņemti preses izdevumi no Viļakas novada bibliotēkas.

Maz šo iespēju izmantoja Medņevas bibliotēka (7 iespieddarbi) un Kupravas bibliotēka (9 iespieddarbi). Bibliotekāres to bieži skaidro ar attālumu starp bibliotēkām, un transporta iespējām. Lietotāji iespieddarbus vēlas saņemt pēc iespējas ātrāk.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti

2016. gadā savu lasītāju viedokļa pētīšanai pievērsās vairākas Viļakas novada bibliotēkas.

Rekavas bibliotēkā tika veikta aptauja un izvērtēta darba laika atbilstība iedzīvotāju vajadzībām. Secināts, ka bibliotēkas darba laiks atbilst iedzīvotāju vajadzībām. Aptaujāti 54 respondenti, 83 % atzina, ka bibliotēkas darba laiks viņus pilnībā apmierina.

Lai noskaidrotu viedokli par bibliotēkas pakalpojumiem, arī Medņevas bibliotēkā veikta lietotāju aptauja. Savu viedokli izteica 30 bibliotēkas apmeklētāji. Uz jautājumu – “cik bieži viņi apmeklē bibliotēku” 65% atbildēja vienu reizi nedēļā, 33% - reizi mēnesī, 2% - retāk. “Kādus pakalpojumus izmanto visbiežāk? atbildes bija: 48% - internets, grāmatu abonements, prese - 35%, kopēšana, drukāšana - 17%. “Vai apmierina pieejamo grāmatu klāsts un prese?” 81% respondentu tas apmierina, 19% - vēlētos vairāk fantastikas un piedzīvojumu literatūru, un vairāk preses izdevumu.

Viļakas novada bibliotēkā pārskata periodā tika veikta aptauja anketēšana “Es un bibliotēka” divām grupām- skolēniem un pārējiem bibliotēkas lietotājiem. Anketēšanas mērķis - noskaidrot apmeklētāju domas par bibliotēku, par tās darba laiku, par bibliotēkas rīkotajiem pasākumiem, par grāmatu un periodisko izdevumu klāstu, par bibliotēkas pakalpojumu pieejamību. Atsaucoties uz pieaugušo aptaujas rezultātiem, secinājām, ka vairākums respondentu ir bibliotēkas lietotāji vairākus gadus, bibliotēkas pakalpojumus izmanto atpūtai, brīvā laika pavadīšanai, informācijas ieguvei. Par piedāvātajiem pakalpojumiem uzzina apmeklējot bibliotēku un tās mājaslapu <https://vilakabiblio.wordpress.com/>. 85% respondentu ir tradicionālo bibliotēkas pakalpojumu izmantotāji- priekšroku dod grāmatu un preses izdevumu lasīšanai. Pieaugušajiem visvairāk interesē vēsturiski romāni, piedzīvojumi un fantastika, kā arī nozaru literatūra psiholoģijā, dārzkopībā, izdevumi par veselīgu dzīvesveidu. Ieteikumos-lai plašāks jauno grāmatu klāsts! Apkopojot skolēnu anketas, secinājām, ka skolēni bibliotēku izmanto informācijas ieguvei, brīvā laika pavadīšanai. Visvairāk interesē piedzīvojumu un fantastiskā literatūra, pusaudžu savstarpējās attiecības.

Žīguru bibliotēkā 2016. gadā tika veikta mutiska aptauja un viedokļa izzināšana, un noskaidrojās, ka bibliotēkas apmeklētājiem ļoti svarīgi uzzināt par izmaiņām bibliotēkas darba laikā, jo bibliotēka neatrodas pagasta centrā. Apmeklētājiem ļoti patīk, ka paziņojums par darba laika izmaiņām tiek izvietots pie informācijas stenda pagasta centrā laicīgi. Informācija atrodama arī bibliotēkas mājas lapā un pie bibliotēkas ieejas. Par to bibliotēkas vadītāja 2016. gadā saņēma ļoti daudz pozitīvo atsauksmju. Pozitīvi viedokļi tika dzirdēti arī no pagasta iedzīvotājiem, kuri neapmeklē bibliotēku, bet periodiski seko informācijai Viļakas novada mājas lapā – viņiem ir liels prieks, ka bibliotēkā notiek visāda veida pasākumi un aktīvs darbs ar bērniem.”

Rugāju novada Skujetnieku bibliotēkā 2016.gadā tika veikta aptauja . Jā vai nē grāmatu lasīšanai”, kurā tika noskaidrotas bibliotēkas lietotāju domas. Aptaujā piedalījās 29 respondenti. Aptaujas anketa skatāma 1. pielikumā. Dažu anketu atbildes bija pārsteidzošas - vajag grāmatas lieliem burtiem, grāmatu lasīšanai labākais laiks-vakari, tēmas-vēsture, kriminālromāni un cilvēkiem tas ir vaļasprieks, jo mācās lielākā daļa pie datoriem. Ņemot vērā aptaujas rezultātus, bibliotēkām ir vieglāk izvēlēties grāmatas krājumam.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Visās Balvu reģiona bibliotēkās ir pieejams dokuments "Krājuma komplektēšanas koncepcija", ar dažādiem izstrādes datumiem. Lielākā daļa bibliotēku to pārstrādāja, gatavojoties bibliotēku akreditācijai 2015. gadā.

Reģiona bibliotēkās, kurās 2015. gadā notika akreditācija, krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā bija atsaucoties uz akreditācijas komisijas ieteikumu izpildi. Tas ir: regulāri papildināt krājumu ar lasītāju interesēm atbilstošiem un vērtīgiem izdevumiem, sabalansējot finanšu līdzekļus ar vajadzībām; veikt krājuma kvalitātes uzlabošanu, rekomplektējot krājumu no maz izmantotās, novecojušās literatūras. Dažās bibliotēkās tas bija virzīts uz krājuma attīrīšanu no mazizmantotiem, noliegtiem iespieddarbiem.

Izvēloties jaunieguvumus, vairākums bibliotēku darbinieku analizē lasītāju pieprasījumus, krājuma izmantošanu iepriekšējā gadā. Pagastu bibliotēkās kā prioritāte krājuma komplektēšanās saglabājas jaunākā latviešu oriģinālliteratūra, kā arī grāmatas bērniem un jauniešiem. Komplektējot bibliotēku grāmatu krājumu, arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta literāro darbu kvalitātei, lai grāmatas tiktu pieprasītas un lasītas, nevis iegultu plauktā.

Lazdukalna bibliotēka atjaunoja grāmatu krājumu bērniem, norakstot noliegtās un iegādājoties 60 jaunas grāmatas bērniem.

Žiguru bibliotēkā 2016. gadā saņemti vairāki individuāli dāvinājumi no pagasta iedzīvotājiem.

Popularizējot akciju "Atceries savu pagasta bibliotēku, jauna grāmata tai noderēs" sociālajā tīklā facebook, bibliotēka saņēma dāvinājumus no grāmatu apgāda Zvaigzne ABC.

Visās bibliotēkās pieprasīts ir reģionālais laikraksts "Vaduguns", uz kuru tā iznākšanas dienās veidojas lasītāju rinda.

Arvien aktīvāk bibliotekāres strādā pie savu bibliotēku krājumu sakārtošanas. Arī Briežuciema pagasta bibliotēkā "prioritāte pārskata gadā bija krājuma sakārtošana, bet vēl jāturpina strādāt pie krājuma uzskaites sakārtošanas, lai uzskaitē sakristu ar elektronisko katalogu un inventāra grāmatām, jāveic svītrkodu ierakstīšana inventāra grāmatās. "

Atskaites periodā, pateicoties Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) un Latvijas Bibliotekāru biedrība (LBB) darbiniekiem, projekta "Augstvērtīga tulkotā un nozaru literatūra bibliotēkās" ietvaros Balvu Centrālā bibliotēka saņēmusi jaunu grāmatu kolekciju- 200 grāmatu eksemplārus, kuri tika sadalīti Balvu reģiona bibliotēkām.

Dāvinājumus bibliotēkas saņēmušas no dažādām organizācijām, privātpersonām, grāmatu autoriem, to radiniekiem.

Jaunieguvumu iegādē sadarbojamies ar vietējo grāmatu veikalu Zvaigzne ABC, individuālo komersantu Krišjāni Gravu no Virja, interneta veikalu Latvijas Grāmata, citām izdevniecībām. Grāmatas svešvalodās iegādājamies interneta veikalā Janus.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	1771	1600	2033
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	1771	1600	2033
grāmatām	1146	1032	1399
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	187	151	252
periodiskajiem izdevumiem	625	568	634
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,41	1,29	1,75

Būtiski palielinājies finansējums grāmatu krājuma komplektēšanai, t.i.2016. gadā sastādīja 367 eiro.

Tabula "Balvu novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums" (bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	10433	11007	10262
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	10433	11007	10262
grāmatām	6049	6733	6039
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1291	1507	1435
periodiskajiem izdevumiem	4385	4276	4281
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,47	1,61	1,55

Tabulā attēlotais finansējums ir desmit Balvu novada pagastu bibliotēkām, gada sākumā piešķirtais finansējums pēdējos trīs gadus bija nemainīgs. Tas mainījās gada nogalēs, veicot naudas pārdali budžeta ietvaros. 2015. gadā 700 eiro iedalīti Balvu novada pagastu bibliotēkām nozaru grāmatu krājuma papildināšanai. Tāpēc arī tabulā redzamais finansiālais nodrošinājums ir mainīgs.

Tabula "Rugāju novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	6728	6937	7631
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	6728	6937	7631
grāmatām	4615	4755	5354
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1180	1224	1323
periodiskajiem izdevumiem	2112	2182	2277

Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	2,58	2,81	3,19
---	------	------	------

Rugāju novada bibliotēkām finansējums krājuma komplektēšanai ar katru gadu pieaug. 2016. gadā tas pieaudzis par 694 eiro(grāmatām -599 eiro, periodiskajiem izdevumiem- 95 eiro). Salīdzinoši ar citiem Balvu reģiona novadiem uz vienu iedzīvotāju, tas ir uz pusi lielāks.

Tabula "Viļakas novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2014	2015	2016
Finansējums krājuma komplektēšanai	7269	7938	8405
<i>t. sk. pašvaldības finansējums</i>	7269	7938	8405
grāmatām	4089	4789	5117
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1033	1372	1342
periodiskajiem izdevumiem	3180	3149	3288
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	1,03	1,16	1,69

Viļakas novada bibliotēkās finansējums krājuma komplektēšanai skaitliski nedaudz palielinās (par 328 eiro), bet ņemot vērā cenu pieaugumu grāmatām un periodiskajiem izdevumiem, jaunieguvumu skaits būtiski nepalielinās.

Rekatalogizācija

Bibliotēka	Kopējais krājums (eks)	Krājums elektroniskajā katalogā (eks)	% elektroniskajā katalogā
Balvu pagasta bibliotēka	4119	1381	34%
Bērzkaines pagasta bibliotēka	4597	1810	39%
Bērzpils pagasta bibliotēka	8701	8636	99%
Briežuciema pagasta bibliotēka	6790	5601	82%
Krišjāņu pagasta bibliotēka	4961	2993	60%
Kubulu pagasta bibliotēka	4309	1712	40%
Lazdulejas pagasta bibliotēka	4336	1273	29%
Tilžas pagasta bibliotēka	8811	8006	91%
Vectilžas pagasta bibliotēka	6107	2609	43%
Vīksnas pagasta bibliotēka	6024	6024	100%
Baltinavas novada bibliotēka	7830	5029	64%
Rugāju bibliotēka	7240	7249	100%
Lazdukalna bibliotēka	6133	6133	100%

Skujetnieku bibliotēka	4693	1464	31%
Tikaiņu bibliotēka	2590	1565	60%
Kupravas bibliotēka	5137	2426	47%
Medņevas bibliotēka	5619	3885	69%
Rekavas bibliotēka	6713	4504	67%
Upītes bibliotēka	5653	1929	34%
Vecumu bibliotēka	5780	2225	38%
Viļakas novada bibliotēka	16866	16866	100%
Žīguru bibliotēka	5951	4902	82%

2016. gadā pabeigta jau iepriekšējā pārskata gadā izsāktā Baltinavas novada bibliotēkas krājuma rekatalogizācija. Pārskata gadā Balvu Centrālās bibliotēkas apstrādes nodaļas darbinieces strādāja pie Viļakas novada Žīguru bibliotēkas, vēl paralēli pie Balvu novada Krišjāņu pagasta un Vectilžas pagasta bibliotēku krājuma pievienošanas elektroniskajam katalogam, gada nogalē uzsāka arī rekatalogizāciju Rugāju novada Tikaiņu bibliotēkas krājumam. Lai arī šajās bibliotēkās tuvākajā laikā netiek plānota ALISES iegāde, vadītājas izteica vēlmi pievienot elektroniskajam kopkatalogam izdevumus, kas bibliotēku krājumos saņemti līdz 2003.gadam. Dažās reģiona bibliotēkās ir atlicis neliels grāmatu skaists, kas nav rekatalogizētas un atspoguļots elektroniskajā katalogā, bet tās ir pēc satura novecojušas, nolietotas un grāmatas svešvalodās, kas 2017. gadā tiks norakstītas.

Krājuma pārbaude (inventarizācija)

2016. gadā krājuma inventarizācija tika veiktas Balvu novada Tilžas pagasta bibliotēkā.

Kopš pēdējās inventarizācijas (2011.gadā), tika konstatētas 47 iztrūkstošās grāmatas par summu 172,35 EUR.

2017. gadā tiek plānotas krājuma inventarizācijas sešās reģiona bibliotēkās:

- Balvu novada Briežuciema un Lazdulejas pagasta bibliotēkās;
- Viļakas novada Kupravas, Medņevas, Vecumu, Žīguru bibliotēkās.

Krājuma rādītāji

Tabula "Baltinavas novada bibliotēkas krājuma rādītāji"

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	505	481	562
Grāmatas	186	184	275
<i>t. sk. latviešu dailīliteratūra</i>	23	36	49
<i>t. sk. bērniem</i>	28	29	70
Izslēgtie dokumenti	1170	276	1122
Krājuma kopskaits	8185	8390	7830

Grāmatu krājuma apgrozība	1,4	1,4	1,6
Periodisko izdevumu apgrozība	4	3,3	2,8

Tabula "Balvu novada bibliotēku krājuma rādītāji"
(bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	4966	5112	4364
Grāmatas	1715	1415	1273
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	582	298	276
<i>t. sk. bērniem</i>	249	370	246
Izslēgtie dokumenti	5068	2789	2783
Krājuma kopskaits	55193	57168	58755
Grāmatu krājuma apgrozība	0,59	0,51	0,64
Periodisko izdevumu apgrozība	7,9	4,98	3,19

Izvērtējot latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaitu, novada bibliotēkās tas sastāda 22% no kopējā jaunieguvumu grāmatu skaita, bērnu grāmatas sastāda 19 %. Nākotnē lielāka uzmanība jāpievērš bērnu grāmatu krājuma papildināšanai.

Jaunieguvumu skaits pārskata periodā ir samazinājies, to var izskaidrot ar iespieddarbu cenu paaugstināšanos. Ar katru gadu arī grāmatas paliek dārgākas, tāpēc par pašvaldības līdzekļiem, kas īpaši nemainās, tiek iegādāts mazāk grāmatu. Arvien mazāk bibliotēkas saņem dāvinājumā vērtīgas grāmatas. Bieži vien izvērtējot kādas privātpersonas dāvinājumu, maz grāmatas nonāk bibliotēkas krājumos, jo tajos ir nevērtīgi izdevumi, un tādi kuru eksemplāri jau ir bibliotēkās. Pēdējos gados notiek stingrāka dāvinājumu izvērtēšana.

Tilžas pagasta bibliotēkas vadītāja analizējot savu krājumu, atzīmē "grāmatu skaits krājumā ar katru gadu mazliet samazinās. Tas skaidrojams ar to, ka, pārejot uz elektronisko apkalpošanu, tika rūpīgi atlasītas grāmatas rekatalogizācijai, plauktos iegūlušās vecās grāmatas tiek norakstītas."

Tabula "Rugāju novada bibliotēku krājuma rādītāji"

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	2311	2252	2297
Grāmatas	801	907	806
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	117	128	140
<i>t. sk. bērniem</i>	311	194	190
Izslēgtie dokumenti	138	739	1108
Krājuma kopskaits	17954	19467	20656
Grāmatu krājuma apgrozība	0,85	0,78	0,76
Periodisko izdevumu apgrozība	4,35	2,76	2,4

Izvērtējot latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaitu, tas sastāda 17% no kopējā grāmatu skaita, bērnu grāmatas -24 % . Maz tiek komplektēta latviešu daiļliteratūra.

Tabula “ Viļakas novada bibliotēku krājuma rādītāji”

	2014	2015	2016
Jaunieguvumi	3906	3363	3835
Grāmatas	1468	1365	1576
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	270	284	261
<i>t. sk. bērniem</i>	337	333	314
Izslēgtie dokumenti	6401	4552	4579
Krājuma kopskaits	53652	52463	51719
Grāmatu krājuma apgrozība	0,49	0,51	0,52
Periodisko izdevumu apgrozība	5,47	5,29	4,22

Izvērtējot latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaitu, tas sastāda 17% no kopējā grāmatu skaita, bērnu grāmatas sastāda 20 % . Maz tiek komplektēta latviešu daiļliteratūra, arī bērnu krājums varētu būt lielāks.

Viļakas novada bibliotēkā liels atbalsts krājuma papildināšanai ar vērtīgiem izdevumiem ir novadnieku individuālie dāvinājumi (59 grāmatas).

Viļakas novada bibliotēkā 2016.gadā tika veikta krājuma Alisē salīdzināšana ar individuālās uzskaites grāmatām un svītrkodu ierakstīšana krājuma individuālās uzskaites grāmatās atbilstoši inventāra numuram. Tika noteikts par pamatu Viļakas novada bibliotēkas krājuma uzskaitē ņemt precizētos krājuma stāvokļa skaitļus uz 2016.gada 1.oktobri.

Viszemākā grāmatu krājuma apgrozība ir Viļakas novada bibliotēkās, mazākā- Vecumu bibliotēkā, tā ir 0,21. Lai arī iespieddarbu kopskaits ar katru gadu samazinās, tomēr grāmatu krājuma apgrozības koeficientu tas „nenotur”, jo samazinās arī grāmatu izsniegums. Toties periodisko izdevumu apgrozība Viļakas novadā ir vislielākā Balvu reģionā, Viļakas novada bibliotēkā tā sasniedz 8 . Žurnālu izsniegumi pēdējos trijos gados ir gana apjomīgi, periodikas krājums – neliels, tāpēc periodisko izdevumu apgrozības koeficienti ir salīdzinoši augsti.

Datubāzes

Tabula “Baltinavas bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	46	20	102
News	-	-	-

Pēc datubāzu apmeklējumu statistikas datiem, Baltinavas novada bibliotēkā 2016. gadā daudz aktīvāk tika izmantota Letonikas datu bāze, bet datu bāzi News Baltinavas bibliotēkas apmeklētāji neizmantoja. Bibliotēkas vadītāja ir mudinājusi skolēnus ieteicamās literatūras

grāmatas lasīt Letonikā, taču tas netiek darīts, jo viņi uzskata, ja pat reiz grāmatas nav bibliotēkā, tas ir attaisnojošs iemesls nelasīt un daudzi saka, ka izlasot grāmatu papīra formātā, tās saturs labāk paliek atmiņā, bet lasot internetā - grūti koncentrēties.

Tabula "Balvu novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums"
(bez Balvu Centrālās bibliotēkas rādītājiem, tos skat. Balvu Centrālās bibliotēkas darba pārskatā par 2016. g.)

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	724	815	393
News	426	202	72

Ja paskatās statistiku par desmit Balvu novada bibliotēkām, tad kopumā pārskata gadā datubāzes tika izmantotas maz. Letonika ir izmantota par 422 skatījumiem mazāk nekā 2015. gadā. Aktīvākās Tilžas, Vectilžas un Lazdulejas pagasta bibliotēkas.

Datubāzi News 2016. gadā vispār neizmantoja četras novada bibliotēkas- Bērzkalknes, Bērzpils, Kubulu, Lazdulejas pagasta bibliotēkas. Lielākais skatījumu skaits Tilžas pagasta bibliotēkai.

Tabula "Rugāju novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	255	140	76
News	39	61	64

Arī Rugāju novada bibliotēkas datubāzes izmantoja maz. News vispār neizmantoja Skujietnieku un Tikaiņu bibliotēkas, Lazdukalna bibliotēkai – 61 skatījums.

Tabula "Viļakas novada bibliotēkās pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2014	2015	2016
Letonika	918	1134	1878
News	118	52	29

Viļakas novada populārāka kļuvusi Letonikas datubāze, Viļakas novada bibliotēkā -1579 skatījumi, pārējās bibliotēkās salīdzinoši maz. No septiņām novada bibliotēkām News datubāzi neizmantoja trīs- Kupravas, Medņevas, Upītes bibliotēkas.

Nepietiekami bibliotēkas izmanto datu bāzi Lursoft Laikrakstu bibliotēka, lai piedāvātu bibliotēkas apmeklētājiem izlasīt izdevumus, kas tradicionālā formā nav pieejami bibliotēkā.

Diemžēl secinājums ir tāds, ka datu bāzu izmantojamība strauji krītas.

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Bibliotēkās regulāri tiek veidotas tematiskās izstādes un organizēti jauno grāmatu apskati. Katru gadu bibliotēkas organizē pasākumus, kur skolēniem stāsta par bibliotēkās abonētajām datubāzēm, to pielietojumu un iespējām. Medņevas bibliotēkā E-prasmju nedēļā vecāko klašu (7.-9.kl.) skolēni tika iepazīstināti ar datubāzu Letonika un News lietošanu.

Baltinavas novada bibliotēkas apmeklētāji skolēni piedalījās Letonikas virtuālajā spēlē “ Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūrzīmes kopā ar Letoniku.lv”.

Interesantas darba formas krājuma popularizēšanai izmanto Lazdulejas bibliotēkas vadītāja Skaidrīte, kas savā pārskatā raksta *”bibliotēka no grāmatu krātuves ir pārveidojusies par informācijas piekļuves vietu, tāpēc ir jāveic pasākumi, kas popularizē bibliotēkas krājumu. Piemēram, tika noformēti grāmatu plaukti interesentiem „, Latviešu tautasdziesmu un zīmju spēks“ ; “ Pagātnes domātāju darbi bibliotēkā “ , rakstnieku darbus popularizējošas plauktu izstādes, piemēram, rakstnieces Dainas Avotiņas grāmatu plaukts „, Viņa raksta par cilvēkiem nemaināmā cilvēcības krāsā “; Skaidrītes Kaldupes grāmatu plaukts „, Rīta rasa rokrakstā “; „Vai kāds vēl nav lasījis Džeka Londona grāmatu Baltais ilknis?“*.

Skujetnieku bibliotēkā reizi gadā tiek uzlikta „Nepelnīti aizmirsto grāmatu” izstāde. Skujetnieku bibliotēkas vadītāja savā pārskatā raksta *“ esmu sapratusi, ka lasīšanu veicina vienkārša saruna par to, cik grāmata ir aizraujoša. Sarunājoties ar jauniešiem, it kā starp citu var ieminēties, ka nakts pagāja negulēta Ievas Melgalves „Mirusie nepiedod” dēļ, un nākamajā mirklī jau kāds vēlas to pārbaudīt. Mazā bibliotēkā nav iespējami lieli pasākumi, bet ir iespējams ieinteresēt ar savu pieredzi un atklātu sarunu”*.

Darbs ar parādniekiem

Parādniekiem tiek atgādināts par nenodotām grāmatām gan mutiski, gan rakstiskā veidā.

Ja pēc nosūtītā atgādinājuma uz e-pastu, īsziņas vai telefoniskā zvana nereaģē, bibliotekāres praktizē parādnieku apmeklējumus arī uz mājām.

Skolēniem arī tiek atgādināts mutiski, informētas klases audzinātājas. Bērniem labs atgādinājums ir sociālajos portālos, kurus viņi diezgan aktīvi apmeklē. Ja nu galīgi bērns nereaģē uz atgādinājumiem, tad tiek zvanīts vecākiem. Ja skolēns ilgāku laiku nav atnesis grāmatu, bet tāpat nāk izmantot datorus un internetu, tad pēc vairāku reižu atgādināšanas, viņam tik liegts spēlēt datorspēles, līdz tiks atgriezti bibliotēkā izņemtie iespieddarbi.

Pagastu bibliotēkās aktualizējas darbs ar tā saucamajiem nekārtīgajiem lasītājiem, kuri nežēlo grāmatas: sasmērē, loka lapas u. c. Reizēm jāpasaka arī kāds stingrāks vārds. Ir cilvēki, kuri apvainojas, ja viņiem aizrāda, jo nesaprot, kāpēc viņš nedrīkst aizlocīt lapu vietā, kur beidzis lasīt. Bibliotekāres tādos gadījumos izdala grāmatzīmes. Bibliotekāres atzīmē, ka arvien

aktuālāka kļūst problēma ar aizbraucējiem, kuri dodas uz ārzemēm dzīvot un strādāt, nenokārtojot attiecības ar bibliotēkām.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Piešķirtie pašvaldību budžeta līdzekļi būtiski nemainās, bet grāmatas un periodikas izdevumi ar katru gadu paliek dārgāki. Mazāk bibliotēkās ienāk augstvērtīgu grāmatu dāvinājumi. Tiek piedāvāti dažādi privātpersonu grāmatu eksemplāru dāvinājumi, kurus no LNB uz galveno bibliotēku atved lielā eksemplāru daudzumā. Pagastu bibliotēkās nav nepieciešami vairāki grāmatu eksemplāri, notiek izvērtēšana, kuras rezultātā šie eksemplāri nenonāk bibliotēku krājumos.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji Jūsu bibliotēku sistēmā. Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija attiecībā uz šo darba virzienu

Strādājot ikdienā ar bērniem un jauniešiem, joprojām ir svarīgi:

- uzturēt interesi par grāmatām un lasīšanu bērnu un jauniešu vidū;
- nodrošināt savus lasītājus ar kvalitatīvu literatūru brīvā laika pavadīšanai un mācību darbam;
- nodrošināt iespēju visiem bērniem interesanti un saturīgi pavadīt brīvo laiku bibliotēkas telpās, lai bibliotēka ir tā vieta, uz kuru gribas atnākt;
- apmeklēt dažādus profesionāli izglītojošus kursus un seminārus.

Metodisko un konsultatīvo darbu attiecībā uz bērnu un jauniešu auditoriju veic Balvu Centrālā bibliotēka, izbraucot uz vietas, sniedzot individuālas konsultācijas pēc vajadzības, bieži tie ir jautājumi par darbošanos Bērnu žūrijā, jautājumi uz vietas semināros, informācija par jaunāko bērnu literatūru, kursu piedāvājums par darbu ar bērniem.

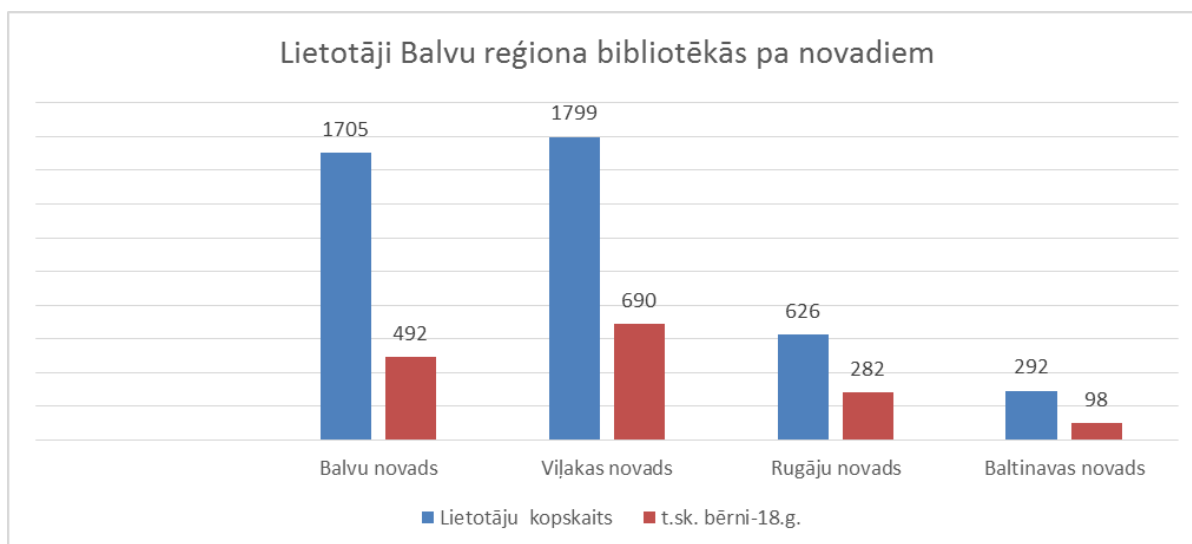
Balvu reģions sastāv no 4 novadiem, kuros ir 23 publiskās bibliotēkas.

Novads	Balvu	Viļakas	Rugāju	Baltinavas
--------	-------	---------	--------	------------

Skaits	11	7	4	1
--------	----	---	---	---

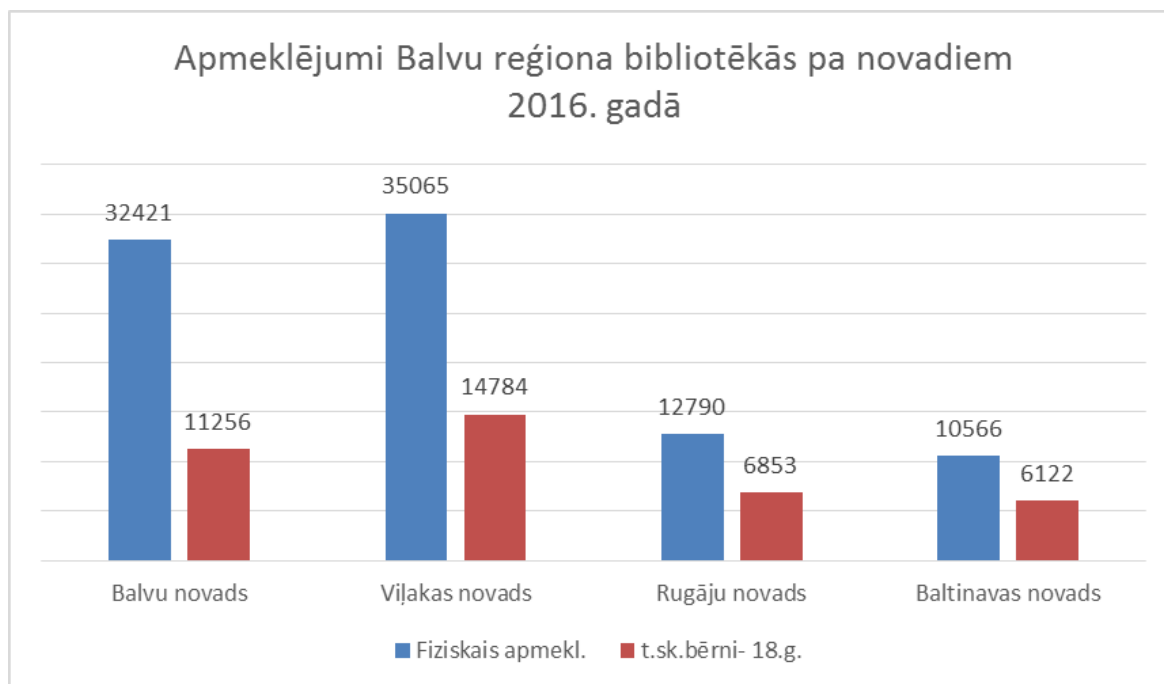
Balvu reģiona bibliotēku statistika 2016.gadā.

2016.gads	Balvu novads	Viļakas novads	Rugāju novads	Baltinavas novads	Kopā	%
Lietotāju kopskaits	1705	1799	626	292	4422	
t.sk. bērni-18.g.	492	690	282	98	1562	35%

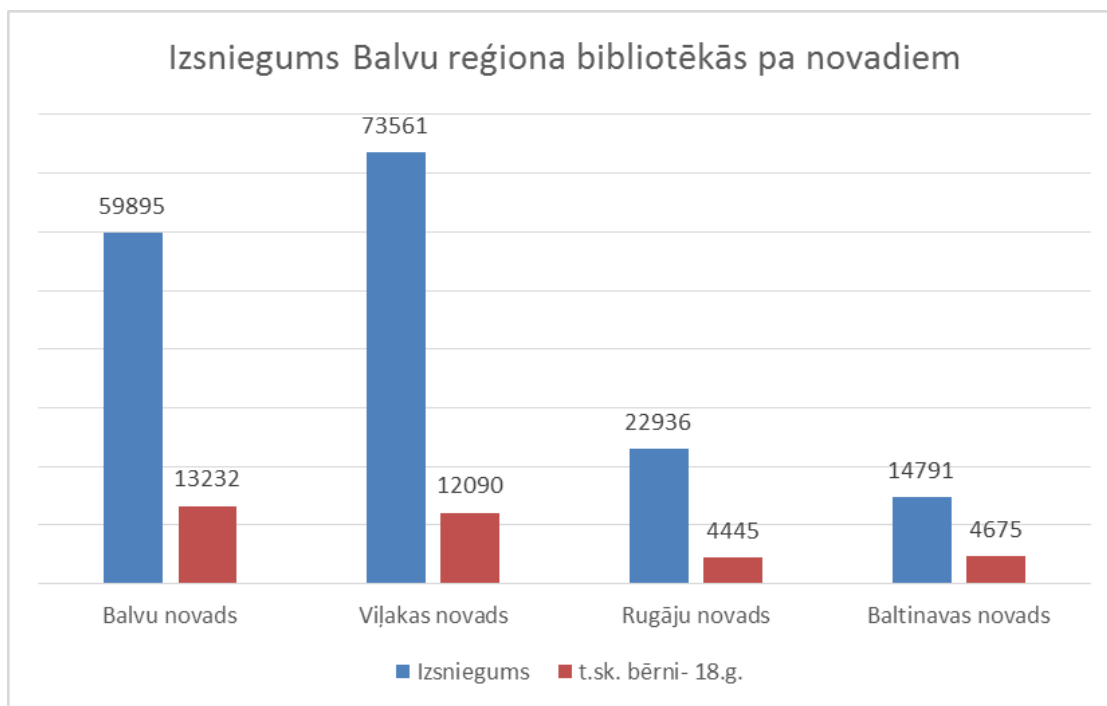
2016. gadā lietotāji līdz 18 gadiem visā reģionā skaita (bez Balvu CB) sastādīja 35% no visa lietotāju.

2016.gads	Balvu novads	Viļakas novads	Rugāju novads	Baltinavas novads	Kopā	%
Fiziskais apmeklējums	32421	35065	12790	10566	90842	
t.sk.bērni-18.g.	11256	14784	6853	6122	39015	43%

Apmeklējumi līdz 18.gadiem visās Balvu reģiona bibliotēkās (bez Balvu CB) sastādīja 43 % no visu apmeklējumu kopskaita.

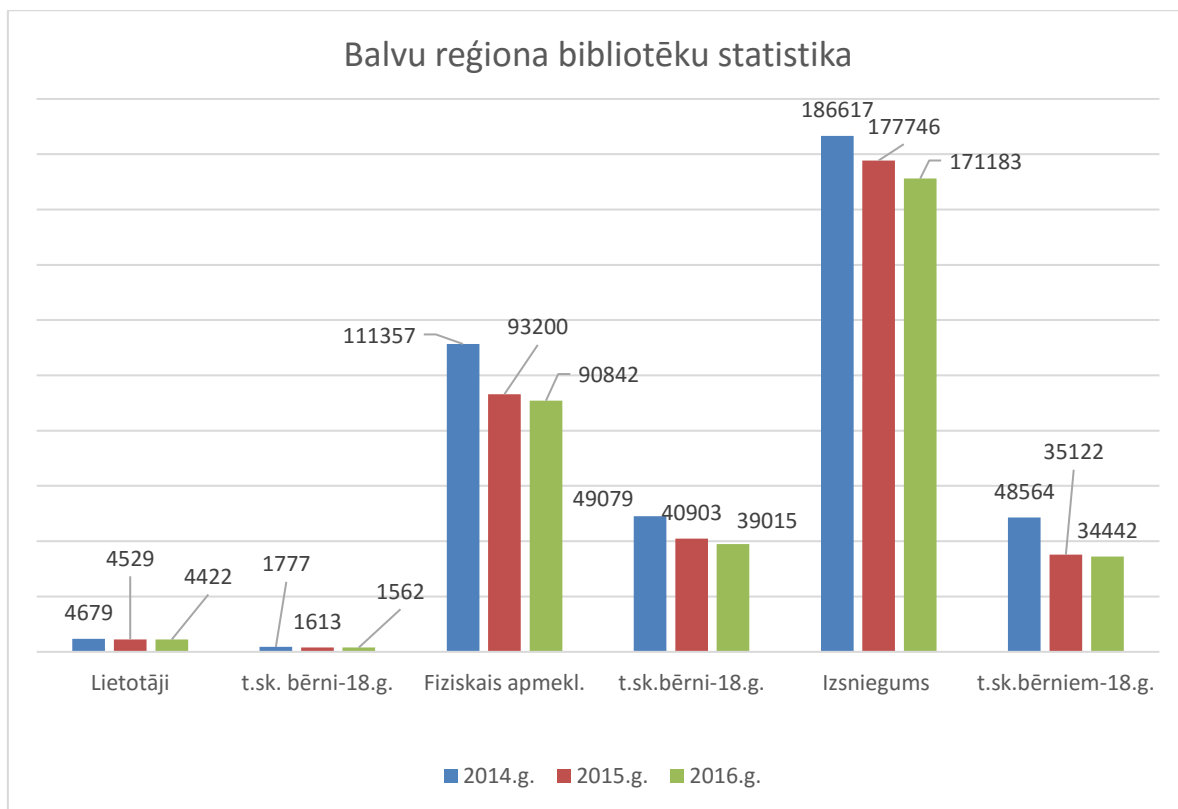
2016. gads	Balvu novads	Viļakas novads	Rugāju novads	Baltinavas novads	Kopā	%
Izsniegums	59895	73561	22936	14791	171183	
t.sk. bērni-18.g.	13232	12090	4445	4675	34442	20%

Izsniegums līdz 18 gadiem Balvu reģiona bibliotēkās sastādīja 20 % no kopējā izsniegumu skaita.

Balvu reģiona bibliotēku statistikas salīdzinājums pa gadiem (bez Balvu CB)

	2014.g.	2015.g.	2016.g.	Dinamika
Lietotāji	4679	4529	4422	-107
t.sk. bērni-18.g.	1777	1613	1562	-51
Fiziskais apmeklējums	111357	93200	90842	-2358
t.sk.bērni-18.g.	49079	40903	39015	-1888
Izsniegums	186617	177746	171183	-6563
t.sk.bērniem-18.g.	48564	35122	34442	-680

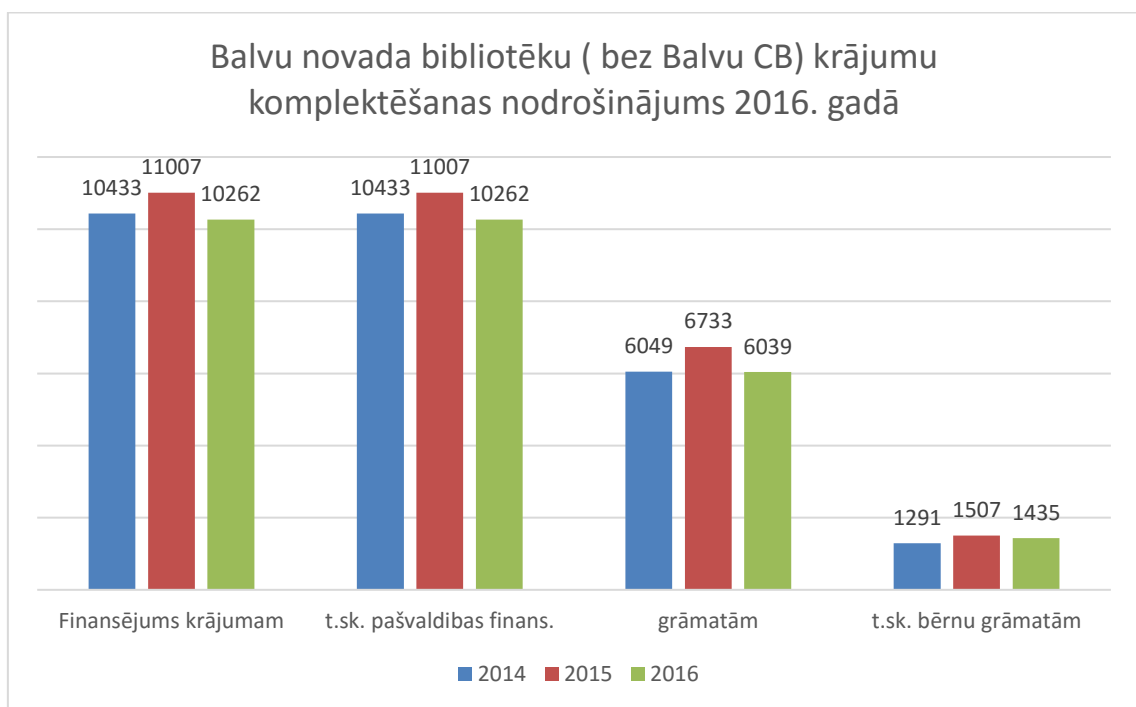

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana, jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu.

Visās reģiona bibliotēkās krājuma papildināšana notiek galvenokārt no piešķirtajiem budžeta līdzekļiem. Iegādājoties jaunāko literatūru, vērā tiek ņemtas lietotāju intereses un vajadzības, uzmanību pievēršot latviešu oriģinālliteratūrai, bibliotēkās, kuru mikrorajonos ir izglītības iestādes un liels bērnu un jauniešu skaits, tiek domāts lai šī lietotāju grupa būtu nodrošināta ar jaunāko oriģinālliteratūru, tulkoto bērnu, uzziņu literatūru, paši mazākie- pirmsskolnieki ar bilžu un pasaku grāmatām.

Balvu novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums(bez Balvu CB)

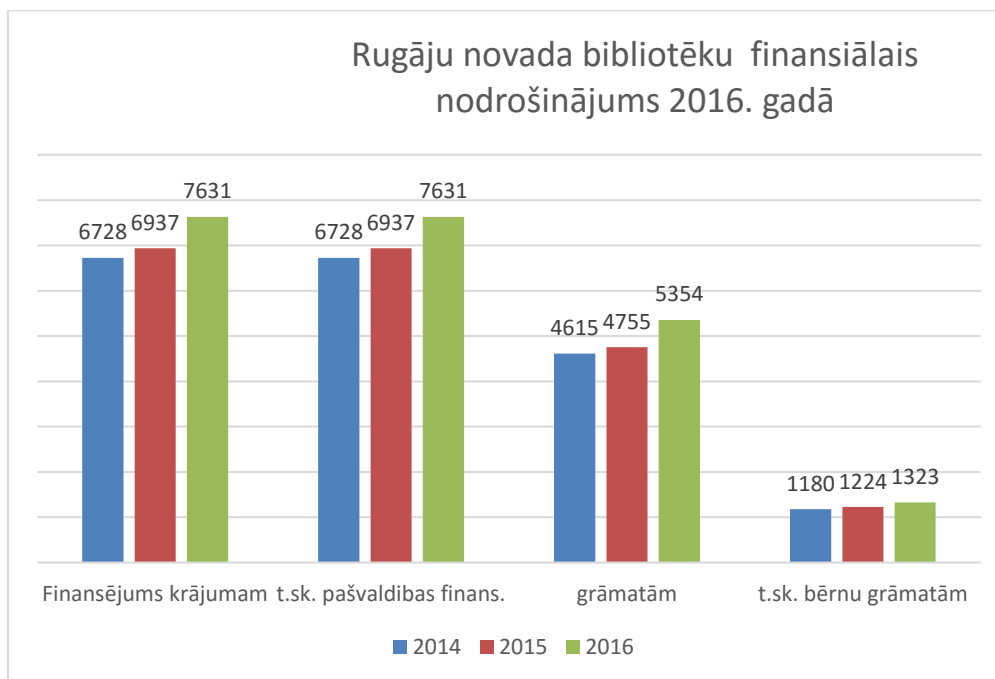
	2014	2015	2016	Dinamika	%
Finansējums krājumam	10433	11007	10262	-745	
t.sk. pašvaldības finansējums	10433	11007	10262	-745	
grāmatām	6049	6733	6039	-694	
t.sk. bērnu grāmatām	1291	1507	1435	-72	24%

Finansējums bērnu grāmatām no visa kopējā finansējuma grāmatām Balvu novadā (bez Balvu CB) sastāda 24%

Rugāju novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.

	2014	2015	2016	Dinamika	
Finansējums krājumam	6728	6937	7631	+694	
t.sk. pašvaldības finansējums	6728	6937	7631	+694	
grāmatām	4615	4755	5354	+599	
t.sk. bērnu grāmatām	1180	1224	1323	+99	t.i. 25%

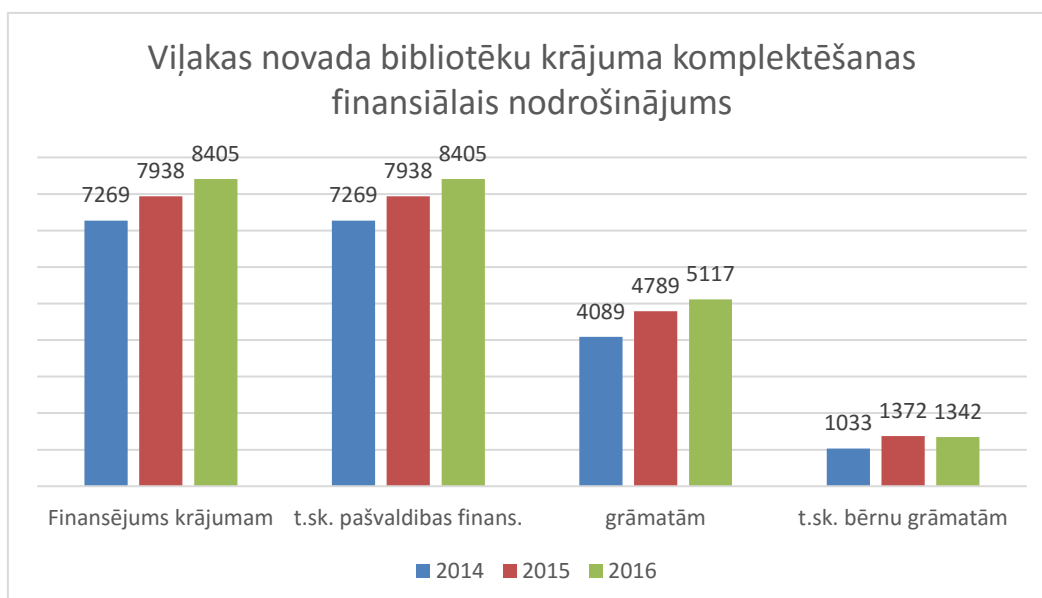

Finansējums bērnu grāmatām no visa kopējā finansējuma grāmatām Rugāju reģionā sastāda 25%

Rugāju novada bibliotēku krājuma finansēšanā jūtama pozitīva dinamika.

Viļakas novada bibliotēku krājumu komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.

	2014	2015	2016	Dinamika	%
Finansējums krājumam	7269	7938	8405	+467	
t.sk. pašvaldības finansējums	7269	7938	8405	+467	
grāmatām	4089	4789	5117	+328	
t.sk. bērnu grāmatām	1033	1372	1342	-30	26%

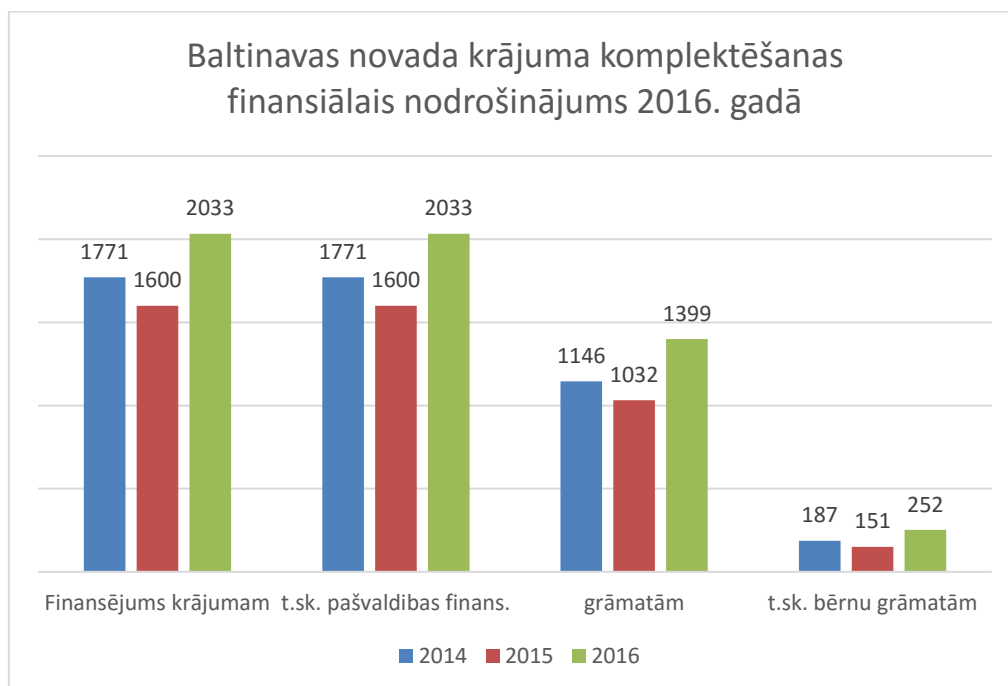

Viļakas novada bibliotēkas kopējais finansējums krājumam ir palielinājies, bet bērnu grāmatām nedaudz samazinājies, t.i. -30,00 EUR.

Baltinavas novada krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

	2014	2015	2016	Dinamika	%
Finansējums krājumam	1771	1600	2033	+433	
t.sk. pašvaldības finansējums	1771	1600	2033	+433	
grāmatām	1146	1032	1399	+367	
t.sk. bērnu grāmatām	187	151	252	+101	18%

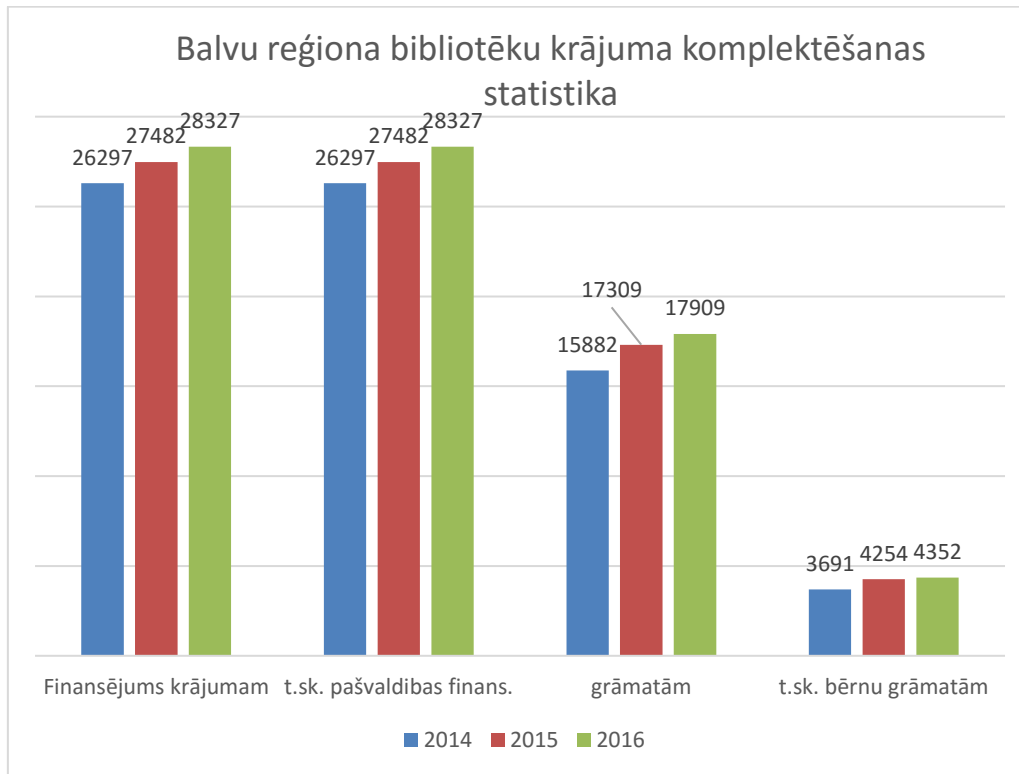
Baltinavas novadā krājuma komplektēšanā jūtama pozitīva dinamika. Finansējums bērnu grāmatām no visa kopējā finansējuma grāmatām Baltinavas novadā sastāda 18%.

Baltinavas novadā krājuma komplektēšanā finansējums ir pieaudzis. Finansējums bērnu grāmatām no visa kopējā finansējuma grāmatām Baltinavas novadā sastāda 18%

	2014	2015	2016	Dinamika
Finansējums krājumam	26297	27482	28327	+845

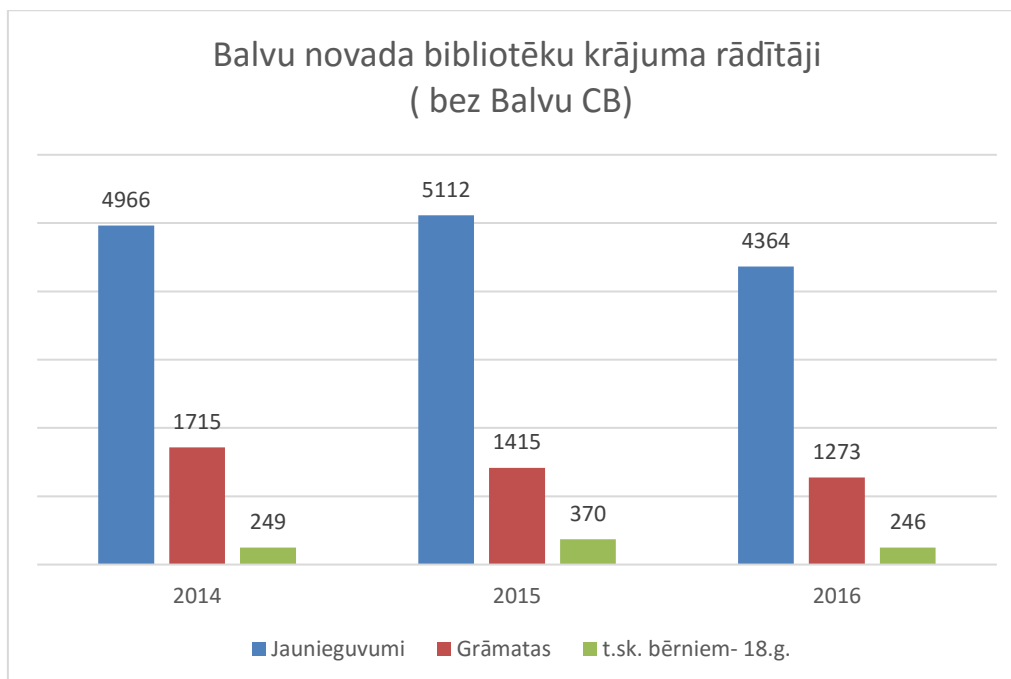
t.sk.pašvaldības finansējums	26297	27482	28327	+845
grāmatām	15882	17309	17909	+600
t.sk. bērnu grāmatām	3691	4254	4352	+98

Balvu reģiona bibliotēku krājuma komplektēšanas statistika liecina par pozitīvu dinamiku. No visa kopējā grāmatu finansējuma 24 % ir piešķirti bērnu grāmatu finansējumam.

Balvu novadu bibliotēku krājuma rādītāji(bez Balvu CB)

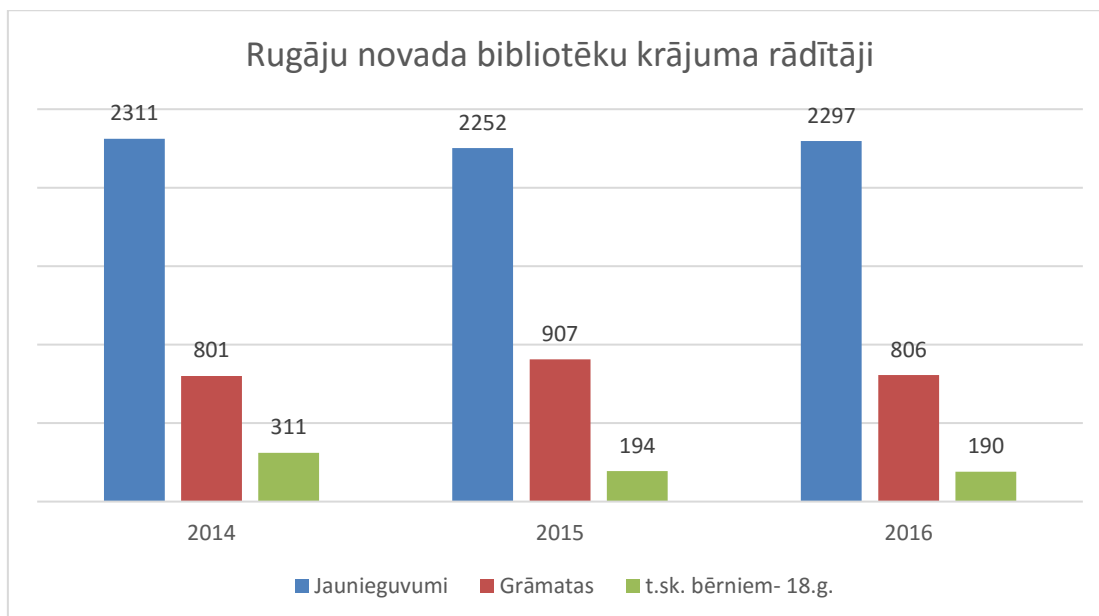
	2014	2015	2016	Dinamika	%
Jaunieguvumi	4966	5112	4364	748	
Grāmatas	1715	1415	1273	-142	
t.sk. bērniem- 18.g.	249	370	246	-124	19%

Balvu novada bibliotēkās jaunieguvumu dinamika 2016. gadā ir samazinājusies. Grāmatas bērniem līdz 18 gadiem sastāda 19 % no visām grāmatām.

Rugāju novada bibliotēku krājuma rādītāji.

	2014	2015	2016	Dinamika	
Jaunieguvumi	2311	2252	2297	45	
Grāmatas	801	907	806	-101	
t.sk. bērniem- 18.g.	311	194	190	-4	t.i. 24%

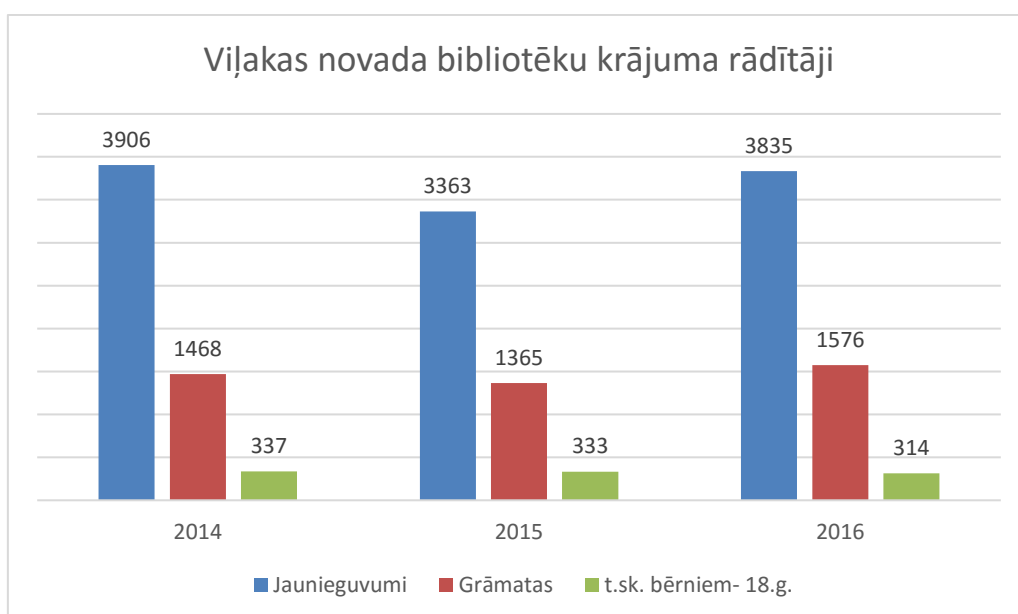

Rugāju novada bibliotēkās ir nedaudz samazinājies iegādāto grāmatu skaits.

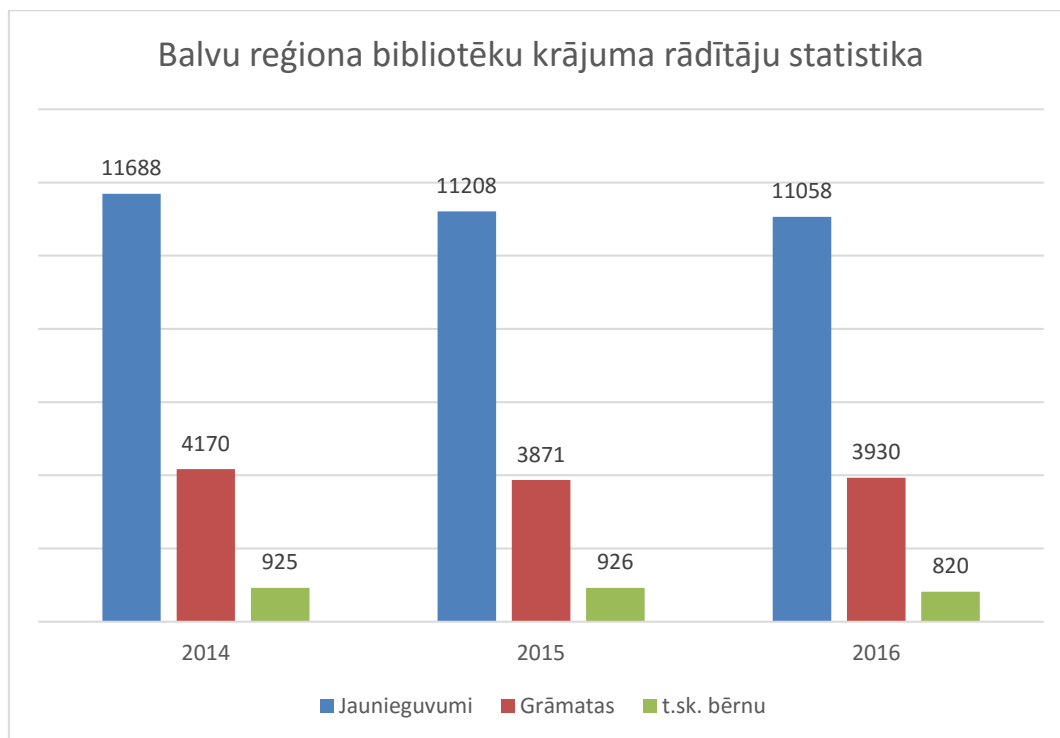
Grāmatas bērniem līdz 18 gadiem sastāda 24% no visa grāmatu skaita.

Viļakas novada bibliotēku krājuma rādītāji.

	2014	2015	2016	Dinamika	
Jaunieguvumi	3906	3363	3835	+472	
Grāmatas	1468	1365	1576	+211	
t.sk. bērniem- 18.g.	337	333	314	-19	t.i. 20%

Viļakas novada krājuma rādītāju dinamika ir pozitīva, izņemot grāmatas bērniem ir iegādātas par - 19 eksemplāriem. Iegādātās grāmatas bērniem sastāda 20 % no visām grāmatām.

Balvu reģiona kopējie krājuma rādītāji norāda uz jauniegunvumu samazināšanos, pieaugot kopējam grāmatu skaitam, tajā pašā laikā samazinoties iegādāto bērnu grāmatu skaitam. Balvu reģiona bibliotēkās 2016. gadā iegādāto bērnu grāmatu skaits sastāda 21% no visu grāmatu skaita.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Balvu novada bibliotēkas

Bērzkalnes pagasta bibliotēka.

Par ikgadēju Bibliotēkas nedēļas ietvaros ir kļuvis pasākums, kurā bērni un skolēni tiek informēti par interneta iespējām, bezmaksas datu bāzu „Letonika”, „Lursoft”, vārdnīcu un enciklopēdiju izmantošanu.

Tilžas pagasta bibliotēka

Interneta pieslēgumu pārsvarā izmanto bērni un jaunieši, gatavojoties mācībām, kā arī spēlējot datorspēles. Pieaugušie apmeklētāji internetu izmanto bankas pārskatu izdrukāšanai,

informācijas meklēšanai, arī mācībām. Uzziņas bērniem un jauniešiem netiek atsevišķi uzskaitītas. Bet darbā ir jāpalīdz bērniem dažādos jautājumos. Visvairāk tā ir attiecīgas literatūras piemeklēšana konkrētam jautājumam. Informācija skolēniem vajadzīga zinātniski pētniecisko darbu izstrādāšanai. Daudz uzziņu tika meklēts par gadskārtu svētkiem un dažādiem cilvēka godiem : krustības, kāzas, bēres .Informācijas meklēšanai daudz tiek izmantotas dažādas enciklopēdijas, nozaru literatūras grāmatas, arī novadpētniecības un tematiskās mapes.

Bērni un jaunieši internetā daudz apmeklē sociālos tīklus – www.draugiem.lv, www.facebook.lv, www.youtube.com u.c.

Bērzpils pagasta bibliotēka

Uzziņu un informācijas sniegšanā izmanto bibliotēkas krājumu, uzziņu un nozaru literatūru, tematiskās un novadpētniecības materiālu mapes. Tomēr visvairāk bērni un jaunieši uzziņas un informāciju meklē interneta vietnēs.

Februāra sākumā Bērzpils vidusskolā parasti ir **Projektu nedēļa**, un tad arī bibliotēkā ir lielāks apmeklētāju pieplūdums. Lielie visu informāciju galvenokārt meklē internetā, bet mazie – grāmatās. Tā, piemēram, mazajiem vajadzēja sameklēt tautasdziesmas par Tēvzemi, par Latviju; 5.-6. klases zēniem – matemātiskās spēles.

2016. gadā sniegtas individuālas informācijas par elektroniskajiem resursiem, par bibliotēkā pieejamām tiešsaistes un bezmaksas datu bāzēm, informācija par droša interneta izmantošanu, dažāda praktiska palīdzība, uzlabojot datorlietotāju prasmes darbā ar datoru u.c.

Briežuciema pagasta bibliotēkā

Bērnu un jauniešu aktivitāti ietekmē tas, ka skolā samazinājies skolēnu skaits. Šobrīd pamatskolā mācās 19 skolēni. Pirmsskolu apmeklē 3 bērni.

Bērni tika iepazīstināti ar interneta portālu www.pasakas.net un sniegta informācija par internetā pieejamām datu bāzēm, ko var izmantot gan mācībām, gan izklaidei. Klašu grupas mācību stundu ietvarā apmeklēja bibliotēku, lai vairāk uzzinātu par www.letonika.lv , www.periodika.lv, www.lursoft.lv iespējām. Bibliotēkā pieejami materiāli par interneta resursiem bērniem un jauniešiem – apkopotas noderīgas adreses. Daudz laika tiek veltīts interneta lietotāju individuālajai apmācībai. Briežuciema bibliotēkas vadītāja ir daudz veikusi novadpētniecības jomā. Sadarbība notiek ar skolēniem, kuri vāc novadpētniecības materiālus par Briežuciema pagasta ciemiem, to ļaudīm, raksta zinātniski pētnieciskos darbus par dažādām tēmām, kas atspoguļo pagasta vēsturi .2016. gada jaunieguvumi bibliotēkas krājumā novadpētniecības jomā :

- Samantas Šubrovskas pētījums „Mans ciems” par Aussalas ciemu un tā ievērojamākajiem ļaudīm.
- Līnas Pundures darbs „ Briežuciema pagasta vietvārdi”.

- Zinātniski pētnieciskai darbs „Briežuciema pagasta centra vēsture” – Madaras Apares un Līgas Ločmeles kopdarbs.

Baltinavas novada bibliotēkā

Tiek apgūtas iemaņas orientēties un izmantot bibliotēkas krājumu, sameklēt informāciju elektroniskajā katalogā, internetā, elektroniskajās datu bāzēs, uzzīņu literatūrā.

Uzziņu un informāciju skaits - 70. Visbiežāk pieprasītākās tēmas: par rakstniekiem, par atsevišķām valstīm, tradīcijām, folkloru. Uzziņu sagatavošanā tiek izmantotas attiecīgās nozares grāmatas, uzzīņu literatūra un periodika. Informācijas atlasīšanai uzzīņām no preses pamatā tiek izmantotas analītiskās datu bāzes, gan Balvu RCB datu bāzēs, kā arī bibliotēkā esošajās tematiskajās mapēs.

Februārī bija **interneta drošības diena**, kuru apmeklēja bērni un jaunieši. „Atklāsim digitālo pasauli kopā un droši”. Pārrunās tika noskaidrots, ko drīkst un ko nevajadzētu darīt internetā. E-prasmju nedēļā jau trešo gadu uz iepazīšanos ar datoru nāk bērnudārza audzēkņi.

Skolēni piedalījās Letonikas virtuālajā spēlē “Izzini Latvijas monētās iekaltās kultūr- zīmes kopā ar Letoniku.lv.” Lai krātu punktus dalībnieki nāca vairākas reizes. Līdz godalgotajām vietām gan netika, bet bērni uzzināja, ka notiek šādas izzinošās spēles internetā.

Pamatskolas skolēni nāca uz bibliotēku, lai aizpildītu testus „Esi drošs internetā”. Aizpildīšana sagādāja diezgan lielas grūtības. Ja spēlēs skolēni orientējas ļoti labi, bet par drošību un etiķeti internetā zina maz, tāpēc par šiem jautājumiem ar informātikas skolotāju Lauru Meščanovu un bibliotekāre runāja ar katru klasi.

Viļakas novada bibliotēkas

Medņevas bibliotēkā

E-prasmju nedēļā 7.-9. klašu skolēni tika iepazīstināti ar datubāzu www.letonika.lv un www.news.lv lietošanu. Pamatskolas skolēniem vairāk ir piemērota letonika, bet laikrakstu datu bāzi viņi neizmanto, jo nav nepieciešamības. Skolēni, meklējot vajadzīgo informāciju, izmanto arī meklēšanas programmas www.google.lv un www.wikipedia.lv, kurās var viegli orientēties un ātri atrast vajadzīgos materiālus. 5.klases skolēni piedalījās konkursa “Cielavas gudrība” trešajā atlases kārtā, meklēja atbildes par putniem.

Viļakas novada bibliotēkā

Veicot uzzīņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi: uzzīņu fonds, elektroniskie pakalpojumi, datu bāzes letonika.lv, periodika.lv.

Visvairāk uzziņu sniegts skolu audzēkņiem, studentiem, uzņēmējiem, darba meklētājiem. Skolēniem zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem, konkursiem. Pieprasītākās tēmas: izloksnes un dialekti Latvijā, Austrālijas kalni un kalnienes, dizains telpā un dārzā, komponista A. Skultes dzīve un radošā darbība, ķermeņa valoda, cilvēka temperaments, ģimenes psiholoģija. 2016. gadā sniegtas pavisam kopā 546 uzziņas.

Uz **erudīcijas konkursu** “Kas? Kur? Kad?” atsaucās Viļakas pamatskolas 5. klase un ieradās bibliotēkā, lai piedalītos konkursā. Atbilžu meklēšanā konkursantiem atvēlētais laiks aizskrēja nemanot. Lai arī galvas kūpēja kā skolas skurstenis bargā salā, tā izteicās viens no konkursa dalībniekiem, finiša līniju sasniedza visi. Varēja just, ka ar sameklētajām atbildēm bērni ir apmierināti.

Žiguru bibliotēkā

Visa mācību gada garumā bibliotēkas vadītāja palīdz skolēniem un studentiem skolas projektu rakstīšanā, prezentāciju noformēšanā un kļūdu labošanā. Aktuāla ir diskusiju laikā interneta vietnes www.youtube.com izmantošana. Pareizai interneta lietošanai bibliotēkas vadītāja apmāca tos apmeklētājus, kuriem nav priekšzināšanu. **E - prasmju** nedēļas ietvaros Žiguru bibliotēka piedāvāja apgūt e-prasmes ikvienam, kā arī iepazīties ar e- pakalpojumiem. 2016. gadā bibliotēka sniedza 136 uzziņas un nosūtīja 26 elektroniskus dokumentus. Uzziņu un informācijas sagatavošanai tiek izmantots bibliotēkas krājums, prese, tematiskās mapes, kā arī interneta resursi. Temati bija dažādi: dzejoļi par gadalaikiem, kokiem, tautu tradīcijām dažādu svētku svinēšanu. Kopā ar skolniekiem tika izmantota dažāda uzziņu literatūra: rokasgrāmatas, enciklopēdijas, vārdnīcas, ceļveži, kā arī interneta portāli. Biežāk nekā citus gadus apmeklētāji interesējās par kādu grāmatu nosaukumu vai autoru. Bibliotēkā ir plašs tematisko mapju klāsts, ko izmanto gan skolēni, gan pieaugušie. Šogad jaunas tematiskas mapes netika veidotas, bet izmantotās esošās. Mazizmantotās mapes tika atlasītas no kopēja mapju klāsta. Apkalpojot bērnus un jauniešus, sniegtas uzziņas par visdažādākajiem jautājumiem: dažādu tautu tradīcijas svētku svinēšanā, par cilvēku mājokļiem sendienās, par rakstniekiem, novadniekiem, atsevišķām valstīm, mācību iestādēm. Vairāk uzziņas tika pieprasītas tad, kad tiek pildīti mājas uzdevumi vai rakstīti projekti. Lietotāji tiek individuāli konsultēti par bibliotēkas krājuma un kataloga izmantošanu, kā arī bibliotēkas vadītāja sniedz konsultācijas, kas nepieciešamas, lai lietotājs prastu meklēt sev vajadzīgo interneta portālos un elektroniskajos katalogos, informatīvās lapās, bukletos, Viļakas novada un Žiguru bibliotēkas mājas lapās. Periodiski notiek datubāzes popularizēšana, enciklopēdiju popularizēšana un individuālās datora apmācības.

Vecumu bibliotēkā

Mežvidu skolas slēgšana ir ietekmējusi bērnu un jauniešu skaita samazinājumu. Šīs skolas skolēni tagad izmanto to pagastu bibliotēkas, kuru skolās viņi mācās. Vecumu bibliotēku viņi izmanto vairs tikai skolas brīvdienās. Skolēniem projektu sagatavošanā bija vajadzīgi materiāli par atkritumu apsaimniekošanu, vides aizsardzību, kā arī par modes vēsturi. Rīgas mācību iestādes – pamatskolas audzēkne izvēlējās rakstīt par vecmāmiņas dzimto ciemu – Borisovu. Tika izmantoti materiāli no novadpētniecības fonda. Rudens brīvdienų laikā bērniem un jauniešiem tika noorganizēta **meistardarbnīca** grāmatzīmju izgatavošanā. Šajā aktivitātē piedalījās gan lielāki, gan mazāki bērni, jo darbiņš nebija grūts. Ar lielu mīlumu un aizrautību grāmatzīmes pašiem mazākajiem palīdzēja veidot Vecumu pagasta kultūras darba organizatore Jolanta. Katrs no dalībniekiem īpašumā dabūja skaistu grāmatzīmi un nebija 2 vienādu. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes bija pasākumi mazgadīgajiem „Mans pirmais bibliotēkas apmeklējums” un pirmsskolas un jaunākā vecuma bērniem „Manas pirmās grāmatiņas”

23.aprīlī bibliotēkā notika divi apvienoti pasākumi: „Mans pirmais bibliotēkas apmeklējums” 3 – 4 gadu veciem bērniem un „Manas pirmās grāmatiņas” pirmsskolniekiem un 1.- 3. klašu skolēniem. Uz pasākumu bija ieradusies deviņi bērni un trīs vecāki. Ciemos pie bērniem bija ieradusies Burtu feja -Laima Brokāne – LU SZF Informācijas un bibliotēku nodaļas studente. Burtu feja, ņemot piemērus no Margaritas Stārstes grāmatas „Arī mēs varam tā”, aicināja bērnus rādīt, kā aug sēnes pēc lietūs, kā stārķis prot stāvēt uz vienas kājas un atvērt knābi, kā spārnus sasit gailis un dzied, kā puķes atver ziedlapiņas un izpildīja citas aktivitātes. Burtu feja pārbaudīja bērnu atjautību mīklu minēšanā. Ar lielu atsaucību bērni ķērās pie multfilmu varoņu izkrāsošanas. Bibliotekāre, savukārt, bērniem izrādīja grāmatu krājumu. Parādīja, kurā plauktā var meklēt pasakas, kurā plauktā – dzejoļus, kur meklējamas autoru grāmatas, enciklopēdijas un citas grāmatas. Tika parādīta pati lielākā un pati mazākā grāmata bibliotēkā. Izstādē „Mana mīļākā grāmata” bija izliktas bērnu visvairāk lasītākās grāmatas. Otrā izstādē „Manas pirmās grāmatas” aicināja bērnus mācīties burtus, zilbes, vārdus pēc alfabēta, ciparus, saskaitīt līdz desmit. Bērni iepazinās ar spēlēm, dažādas sarežģītības puzzle, iepazinās un vērtēja grāmatas gan no izstādēm, gan no kastēm, kurās grāmatas nebija saliktas noteiktā secībā un to izkārtojumu varēja arī sajaukt. Bērni izvēlējās sev vismīļāko grāmatu līdzī nēmsanai uz mājām. Mazajiem lasītājiem tika sarūpētas arī dāvanīņas: krāsaini zīmuli, zīmēšanas albumi, krāsojamās grāmatiņas. Pasākuma noslēgumā bērni cienājās ar sulu, limonādi un saldumiem.. Bērnu trūkuma pēc Vecumu bibliotēka jau 2 gadus nepiedalās arī lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu žūrija.

Rugāju novada bibliotēkā

Bērni līdz 6. klasei ir vieni no aktīvākajiem bibliotēkas apmeklētājiem. Papildus mācību vielai skolēniem tiek uzdots veidot prezentācijas, rakstīt referātus un veikt zinātniski pētnieciskos darbus. Pēc literatūras šo darbu veikšanai bērni dodas uz bibliotēku. Bērniem ir sniegtas uzziņas bioloģijā- par mikroorganismiem, augu sastāvu, par dabas katastrofām- vulkānu izvirdumiem, zemestrīcēm, vētrām, plūdiem, u.c. ar dabas katastrofām saistītiem tematiem. Meklēšanas ziņā darbietilpīgas ir uzziņas ekonomikā, kur jāpalīdz bērniem atrast materiālus par dažādu mazattīstīto valstu ekonomiku. Bibliotēkā grupas darbus gatavo 6. klases skolēni, kuri piedalās **bioloģijas konkursā “Vālodzēni”**.

E-prasmju nedēļā 2 aktivitātes tika velītas bērniem un jauniešiem. Digitālās drošības dienā “Drošais Tēvadēls” bērniem tika stāstīts par datora izmantošanu izglītošanās un informācijas nolūkos. Nodarbībā “Digitālās prasmes jauniešiem” tika stāstīts par internetu un karjeras iespējām, un citiem jauniešus interesējušiem jautājumiem.

Lazdukalna bibliotēka

Lazdukalna bibliotēkas apkalpošanas teritorijā ir Eglaines pamatskola ar 85 skolēniem, bibliotēkā šīs skolas skolēni sastāda 39% no visiem bibliotēkas lietotājiem.

No 102 uzziņām, kas sniegtas gada laikā 84 sniegtas bērniem. Lielākais skaits uzziņu sniegts **Projektu nedēļas** laikā, kad katra klase gatavo darbus par dažādām tēmām, nereti tie ir materiāli par novadpētniecību. Datorprasmes skolēni apgūst skolā mācību procesā, ja, bibliotēkā darbojoties pie datora, rodas kādi jautājumi, bibliotekāre konsultē individuāli. Gada laikā bērniem sniegtas 67 konsultācijas pie datora.

2016. gadā bibliotēkā notikuši 4 pasākumi bērniem un uzliktas 10 literatūras izstādes.

Interesants izvērtās 9. klases bibliotēkas apciemojums **fotoizstādes** “ Vasaras brīvdienų skaistākais mirklis” laikā, kad skolēni noklausījās ne tikai bibliotekāres stāstījumu par izstādi, tās tapšanu, bet katram bija jānosaka foto, kas vislabāk patika no izstādē uzliktajiem, jāpastāsta ko pats vislabprātāk fotografētu.

Bibliotēku nedēļas laikā bibliotēkā tika uzlikta **fotoizstāde** ar foto no skolas un bibliotēkas kopīgi rīkotajiem pasākumiem “ Bibliotēka + Eglaines pamatskola = Sadarbība”, kas ļāva atskatīties uz kopīgi paveikto.

Skujetnieku bibliotēkā

2016. gadā bērnu un jauniešu skaits bija 44, kas ir par 1 vairāk nekā pagājušajā gadā. Bibliotēkai, kuras mikrorajonā nav skolas tas ir pietiekošs skaītis un vislielākais bērnu un jauniešu pieplūdums bibliotēkā ir vasaras periodā. Tad ļoti daudzi lietotāji ir ne tikai no ciema, bet visiem Latvijas novadiem, jo ciemojas pie vecvecākiem un kļūst arī par bibliotēkas lietotājiem. Tā kā bērni un jaunieši tiek nodarbināti gan skolās, gan pie skolas esošajās bibliotēkās, Skujetnieku bibliotēka nerīko pasākumus bērniem un jauniešiem, bet piekopj taktiku -nāc, atpūties, izvēlies piemērotāko literatūru, jo jaunumu un rakstnieku jubileju izstādes plauktos redzamas regulāri.

Skujetnieku bibliotēkas vadītāja Valda saka: Lasīšanu veicina, kā esmu sapratusi, vienkārša saruna par to, cik grāmata ir aizraujoša. Sarunājoties ar jauniešiem, it kā starp citu var ieminēties, ka nakts pagāja negulēta Ievas Melgalves „Mīrušie nepiedod” dēļ, un nākamajā mirklī jau kāds vēlas to pārbaudīt. Mazā bibliotēkā nav iespējami lieli pasākumi, bet ir iespējams ieinteresēt ar savu pieredzi un atklātu sarunu.

Tikaiņu bibliotēkas mikrorajonā arī nav skolas un pirmsskolas izglītības iestādes, tāpēc vienīgie sadarbības partneri ir bērnu vecāki un vecvecāki, kuri reizēm atnāk kopā uz bibliotēku.

Bibliotēkā ir iekārtota bērnu rotaļu istaba, kurā ir dažādas spēles, rotaļlietas, bērnu grāmatas. Reģistrēto lietotāju skaitā ir tikai 11 bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Apmeklējums ir ļoti neregulārs. Datori tiek izmantoti vasarā, bet arī nedaudz, kad atbrauc radnieki ciemos. Grāmatu izsniegumu sastāda pārsvarā pirmsskolas un sākumskolas bērnu grāmatas un obligātā literatūra, kas vajadzīga mācībām skolā. Ar bērniem, kuri atnāk, bibliotekāre strādā individuāli, iesaka grāmatas, palīdz izvēlēties, ar mazajiem bērniem zīmē, spēlē galda spēles.

Veiksmīgākās lasīšanas aktivitātes.

Organizējot darbu ar bērniem un jauniešiem, vieglāk ir strādāt tām bibliotēkām, kuru mikrorajonā darbojas pirmsskolas izglītības iestādes vai skolas. Sadarbojoties ar šīm izglītības iestādēm, tiek veidotas grāmatu priekšā lasīšanas stundas, grāmatu apskati, literārās stundas,

dzejas stundas, tikšanās ar rakstniekiem, Ziemeļvalstu nedēļas aktivitātes, organizētas bibliotēkas izzināšanas ekskursijas, veidotas bērnu zīmējumu izstādes, radošās darbnīcas, literatūras un tematiskās izstādes un citi pasākumi, lai radītu bērnos un jauniešos interesi par lasīšanu, bibliotēku- kā draudzīgu vidi, kur var interesanti un lietderīgi pavadīt brīvo laiku.

Lasīšanas veicināšanas programmā **“Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija 2016”** darbojās 15 pagasta un 5 skolu bibliotēkas. Pavisam kopā Balvu reģiona publiskajās bibliotēkās lasīšanas veicināšanas programmā lasīja un savus vērtējumus par grāmatām izteica 496 eksperti.

Bibliotēka	Bērni- jaunieši	Vecāki	Kopā
Baltinava	20	2	22
Balvu Centrālā bibliotēka	196	22	218
Bērzkalne	14		14
Bērzpils	13	1	14
Krišjāņi	10	2	12
Lazdukalns	16	1	17
Medņeva	15		15
Rekava	16	1	17
Rugāji	26	8	34
Upīte	17		17
Tilža	18	4	22
Vectilža	10	1	11
Vīksna	21	2	23
Viļaka	29	2	31
Žīguri	28	1	29
Kopā	449	47	496

Balvu pamatskolas bibliotēka

Rugāju novada vidusskolas bibliotēka

Stacijas pamatskolas bibliotēka

Tilžas internātpamatskolas bibliotēka

Tilžas vidusskolas bibliotēka

Liels prieks bija Viļakas novada bibliotēkas darbiniecēm, kad uz Lielajiem lasīšanas svētkiem Rīgā starp 5 aktīvākajām no visas Latvijas tika nominēta un aicināta **lasīšanas vēstnese**- Viļakas

bibliotēkas sadarbības partnere skolotāja **Inese Rēvalde**, kura daudzu gadu garumā ir bijusi ieinteresēta un atsaucīga bibliotēkas pasākumu atbalstītāja.

Tilžas pagasta bibliotēka saviem lasīšanas ekspertiem organizē **ekskursijas**, šogad tā bija uz Ludzu- bibliotēku, novadpētniecības muzeju. Pilsdrupas, amatnieku centru, saules pulksteni. Bērniem interesantākā vieta bija Bērnu bibliotēka, jo darbinieces bija ļoti gatavojušās uzņemšanai-ciemiņus sagaidīja pirātu meitene ar popkornu pilnām bļodām un ar bagātību kasti un vajadzēja veikt dažādus interesantus uzdevumus, visiem bija jautri. Protams, interesants bija gida stāstījums muzejā, kā arī iepazīšanās ar senajiem amatiem, darba rīkiem un garšīgām pusdienām Amatnieku centrā.

Arī **Rugāju bibliotēkā** “Bērnu žūrijas” konkursa galvenā balva ir ekskursija, kura notiek 1. jūnijā. Aizvadītajā gadā Rugāju lasītāji apceļoja Madonas pusi. Apmeklēja animācijas filmu meistara A. Burova leļļu māju, meža apmācības centru “Pakalniēši”, Gaiziņķalnu, Aiviekstes HES, Kalsnavas arborētumu.

Balva- ekskursija - par darbošanos Bērnu žūrijā- ir arī **Krišjāņu pagasta bibliotēkā**.

Maija sākumā čaklākie lasīšanas eksperti devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Alūksnes pusi. Vispirms tika apmeklēta Alūksnes pilsētas bibliotēka, Dabas muzejs “Vides labirinti”. Bērni ar aizrautību pētīja kukaiņus ar mikroskopu, klausījās putnu dziesmas, iepazīnās ar zvaigznājiem u.c., bet visinteresantāk bija tumsā skatīties luminiscējošos minerālus. Tālāk ceļš veda uz Pededzi, kur Pededzes pamatskolas ābeļu dārzā ir Pasaku taka ar 9 pieturvietām. Katrā no tām ir simbolisks tēls no latviešu tautas pasakas. Bērniem bija iespēja rādīt savu veiklību un prasmi izstrādāt stratēģiju, kā labāk kuru uzdevumu veikt. Pasaku takas vadītāja deva iespēju minēt, kurš uzdevums no kuras pasakas ir. Ekskursijas nobeigumā visi devās uz Tempļa kalna parku, kur drosmīgākie bērni kopā ar pieaugušajiem kāpa Alūksnes skatu tornī, kas ir 37,8 m augsts

Balvu novada bibliotēkās

Tilžas pagasta bibliotēka

Jau ceturto gadu iesaistās Grāmatu svētku aktivitātēs. 14. oktobrī, Tilžas pagastu apciemoja divi rakstnieki. Tilžas bibliotēkā notika tikšanās ar **Aivaru Kļavi** – žurnālistu un rakstnieku, daudzu

grāmatu autoru. Vairāk tika runāts par bērnu grāmatu “ Ringla no suņu zvaigznāja”. Bet Tilžas vidusskolā jauniešiem bija tikšanās ar žurnālisti **Ilzi Zveju**, kura sarakstījusi vēsturisko faktu daļu grāmatām par filmām “Rīgas sargi” un “Sapņu komanda 1935”.

Regulāri katru gadu bibliotēkā tiek atzīmēta **Ziemeļvalstu nedēļa**. Šajā nedēļā notika trīs pasākumi. Uz Ziemeļvalstu nedēļas pasākumu nāca Tilžas vidusskolas 4. klase ar skolotāju I. Pujati. Pasākuma laikā tika lasīts fragments no S. Hola “Gārmana vasara”. Ar skolotāju tika sarunāts, ka latviešu valodas stundā bērni uzrakstīs sacerējumu par to, kā mazajam Gārmanam gāja pirmajā skolas dienā. Turpinājumā tika pārbaudītas zināšanas par Latviju. Bērni komandās minēja pilsētu nosaukumus, mēģināja atrast un salikt kopā pareizos grāmatu nosaukumus, kā arī pārbaudīja savas zināšanas viktorīnā “Iepazīsim Tilžas pagastu!” Katrs klātesošais arī uzrakstīja novēlējumu Latvijas dzimšanas dienā!

Netika aizmirsti arī bibliotēkas mazākie draugi. Tāpēc, Ziemeļvalstu nedēļas ietvaros Runcis Puncis ar savu draugu – pelēnu dodas uz pirmsskolas izglītības iestādi. Runcis pastāsta bērniem, cik ļoti bail viņam bija no pirmās skolas dienas un par saviem piedzīvojumiem izlasa grāmatā “Runcis Puncis”.

Regulāri tiek izlikta izstāde ar jauniegūtajām grāmatām bērniem un jauniešiem. Jaunākās grāmatas apskatāmas ne tikai bibliotēkā, bet liekam tās somā un dodamies uz Tilžas PII, lai

parādītu jaunākās grāmatas šiem bērniem. Bērni par to stāsta vecākiem, pēc tam kopā ar māmiņu nāk izņemt grāmatas lasīšanai mājās.

Vīksnas pagasta bibliotēka

Sadarbojoties ar skolu, noorganizēja tematisku pasākumu, veltītu Lieldienām. Tas notika skolas telpās. Bērniem un vecākiem bija noorganizētas sportiskās aktivitātes, sarīkota tematiskā izstāde. Noorganizētas dažādas tematiskās radošās darbnīcas: salvešu locīšana, pārsteiguma dāvaniņu gatavošana Lieldienu tematikā, svečturu gatavošana, apsveikumu gatavošana, tautasdziesmu zīmēšana, olu krāsošana, mīklu minēšana, ticējumu un paražu stāstīšana.

Bibliotēkā, sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiālbibliotēku, tika rīkota izstāde, "CITĀDAS GRĀMATAS" un tematiskais pasākums "Cītādas grāmatas", uz pasākumu tika aicināta Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiālbibliotēkas vadītāja, Ilona Laicāne, pasākumu apmeklēja Vīksnas pirmsskolas izglītības iestādes bērni un skolotājas un Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāles pagarinātās grupas bērniņi un skolotāja. Pasākums bija ļoti interesants, bērni un arī pieaugušie uzzināja daudz ko jaunu par grāmatām, kas domātas cilvēkiem ar redzes problēmām. Izstāde bibliotēkā bija apskatāma tikai 10 dienas, bet tās bija piesātinātas.

Maijā bērniem notika **radošā darbnīca**, kas bija veltīta "Mātes dienai". Bērni tika aicināti pagatavot pašu rokām dāvaniņu un apsveikumu ar veltījumu māmiņai.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas ietvaros

Uz rīta stundas lasījumu ieradās pirmsskolas bērni un skolas 1.-4. klašu skolēni. Tika lasīti fragmenti no Stīana Hola darba "Gārmana vasara". Pēc lasījuma bērni zīmēja turpinājumu lasījumam par Gārmanu, mazliet pafantazēja un katrs izdomāja, kas nu tālāk varēja notikt, iepazīnās ar izstādē izliktajām grāmatām. Skolas bērniem radās interese paņemt un izlasīt kādu no izstādē izliktajām grāmatām. Klausoties, šķirstot, lasot un zīmējot, bija kopā pavadīta viena jauka stunda.

Gada garumā regulāri tika rīkotas jaunāko grāmatu un tematiskās izstādes.

Bērni bibliotēkā pavada arī savu brīvo laiku: nāk spēlēt galda spēles, mazākajiem bērniem patīk aplūkot un paspēlēties ar muzikālajām grāmatām. Tāpat pavada laiku pie datoriem, lasa jaunākos žurnālus un grāmatas.

Vecāko klašu skolēni izmanto bibliotēkā pieejamos resursus un informāciju, zinātniski pētniecisko darbu sagatavošanā, kā arī dažādu prezentāciju sagatavošanā, mācību procesa vajadzībām.

Bērzkalnes pagasta bibliotēkā

Izveidojusies laba sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi, kura atrodas vienās telpās ar bibliotēku, tikšanās notiek katru nedēļu, rīkojot dažādus tematiskus pasākumus.

Ziemas pasaku mēnesi bibliotēkāre uzsāka ar pasākumu bērniem **„Ziemas prieki”**.

Visa mēneša garumā katru dienu notika ziemas pasaku lasīšana bērniem.

Pasākuma ietvaros, bērniem tika lasītas ziemas pasakas, tādas kā Brāļu Grimu „Sniegbaltīte un septiņi rūķīši”, Hansa Kristiana Andersena „Sniega karaliene”, u.c.. Tika izvēlētas pasakas par rūķiem, par ziemu un sniegu. Pēc pasaku lasīšanas tika apspriests pasaku sižetu, pārrunāts, kāda pamācība pasakā ietverta. Vadoties pēc pasakas sižeta, bērni veidoja nelielus zīmējumus, lai izlasītais labāk saglabātos bērnu atmiņās, no viņu darbiņiem tika izveidota izstāde.

Tematiska stunda **„Lupatiņi mazgājas”** par iemīļotajiem grāmatas varoņiem, kad tika skatīta multene, izmantojot jaunāko tehnoloģiju interaktīvo tāfeli. Pēc multenes noskatīšanās un grāmatas izlasīšanas bērni tika iesaistīti kopīga darbiņa veidošanā. Bērnu uzdevums: kopīgi giezt lupatiņas, tad līmēt kopīgu kolāžu, atsāstot saviem vārdiem redzēto multeni. Tādējādi bērniem liekot pārdomāt redzēto un izvērtēt stāsta galveno domu.

Ziemeļvalstu nedēļas ietvaros bērnudārza bērni noklausījās Skotona grāmatu „Runcis Puncis”, zīmēja, grieza un līmēja. Līdz radās skaists kopdarbs, par ko visiem liels prieks ,bet vēlā pēcpusdienā , kopā ar pusaudžiem sveču gaismā tika lasīta Debora Hansena Kleista “Naftas pasaka”.

Pasākumā bērniem “**Dakters Aikāsāp**” tika skatīta multiplikācijas filma, bērni pastāstīja par saviem notikumiem ar dzīvniekiem, spēlēja dažādas spēles.

Mārtiņdienas svētku ietvaros bērni piedalījās tematiskajā stundā ”Mārtiņš sedza ledus sagšu...”, kad tika stāstītas Mārtiņdienas paražas, minētas mīklas.

Uz Bērzkalni atceļoja arī brīnišķīgā pensionētā skolotāja Nikolaja Gorkina izstāde par putniem “**Mūsu spārnotie draugi**”. Izstādes atklāšanas laikā tika rīkota mākslinieka Nikolaja Gorkina tikšanās ar bērnudārza bērniem. N. Gorkins aktīvi iesaistīja bērnus jautājot saistošus jautājumus par to, kā pareizi barot putnus ziemā, ko viņi ēd un ko ne. Tika jautāts kā izskatās dažādu sugu putni, kas tika attēloti fotogrāfijās. Saruna starp bērniem un N. Gorkinu veidojās ļoti radoša un aktīva, bērniem bija ļoti liels prieks par šo tikšanos.

Novembrī Bērzkalnes bibliotēkā bija aplūkojama Evitas Zarembas-Krīgeres **izšūto gleznu izstāde**, izstādes laikā risinājās **radošās nodarbības** – meistarklases tautisko jostīņu aušanā, ko vadīja pati māksliniece. Bija vērojama dažādu vecuma grupu ieinteresētība jaunākajai

apmeklētājam bija 12 gadi. Šis bija lielisks veids kā bibliotēkas apmeklētāju interesi pievērst etnogrāfijai.

Drošības nedēļas – “No elektrības nebaidies – iemācies un draudzējies.” ietvaros bērniem tika rādīta filma, kā pareizi jārikojas ar elektrību. www.zibo.lv pieejamā filmiņa un radošie testi bija vienreizējs veids kā piesaistīt bērnus, ar interesi izprast kā pareizi rīkoties ar elektroierīcēm.

Bērzpils pagasta bibliotēkā

2016. gadā bibliotēkā no visiem 210 lasītājiem 61, t.i. 29% sastāda bērni un jaunieši. Bibliotēkas tuvumā atrodas Bērzpils vidusskola, tas ir galvenais faktors, kas nosaka bibliotēkas darbu ar šo mērķgrupu. Bērzpils pagastā ar katru gadu samazinās iedzīvotāju skaits, attiecīgi arī bērnu skaits. 2016./2017. mācību gadā Bērzpils vidusskolā mācās 65 skolēni un skolas bērnodārzu apmeklē 18 bērni.

Uzlikti **4 tematiskie literatūras un materiālu izstāžu cikli**, kur parasti 1 izstāde ir adresēta bērniem.

“Nāc nākdama, Lieldienīņa” domām Ziemassvētki nāk”, “Zaķīt’s ledus tauri pūta, Ziemassvētkus vēstīdams” ; “Mana mīļa māmuliņa, Mani mīļi audzināja” ; “Mana tēvzeme ir mana tēta zeme” (J.Peters); “Rakstnieces Annas Brigaderes devums bērniem ”. Izstādes , kas veltītas rakstnieku jubilejām: “Labestīgajā, visām būtnēm labvēlīgajā pasaku pasaulē” : J. Zvirgzdiņam – 75 ; “Man bijusi tā laime būt vienmēr kopā ar bērniem” : E. Birzniekam-Upītim – 145 ; “Es esmu rudens putns, vēlais putns” : U. Auseklis – 75 ; “Par Ņiķa un Riķa stīķiem un daudz ko citu” : Ē. Kūlim – 75 un “Darbi visiem bērniem, kas tādi ir pēc gadiem un savā sirdī” : angļu rakstniekam Hjū Loftingam – 130.

Uzliktas 3 tematiskas literatūras un materiālu izstādes bērniem un jauniešiem, “Mums katram ir sava dzimtā valoda” ; 21. februāris – Starptautiskā dzimtās valodas diena ; “Vai tu zini, kas ir “drošs internets?” - 8. februāris – Pasaules drošāka interneta diena “Pilnveidosim savs e-prasmes” - 7.-12. marts – E-prasmju nedēļa .

No kopējā 2016. gadā uzlikto literatūras izstāžu skaita 68, bērniem un jauniešiem veltītas 15 literatūras izstādes, kas sastāda 22% no kopējā skaita.

Pastāvīgi pieejamas bērniem aprītē ejošās jaunākās grāmatas izstādē “Jaunākā literatūra bērniem un jauniešiem”, bijušas 3 Jaunumu dienas, kad pie izstādes sniegta arī informācija par jaunieguvumiem.

Vecilžas pagasta bibliotēkā

izveidojusies tradīcija katru gadu **bibliotēku nedēļā** aicināt uz pagasta bibliotēku 1.klasīti iepazīties ar bibliotēku. Bērniem tiek sagatavoti dažādi uzdevumi, konkursi, viktorīnas. Sadarbojoties ar skolu, bibliotēkā bija skatāmas **bērnu zīmējumu izstādes**, „2016.gads – Uguns pērtiķa gads- uzzīmē pērtiķi” ; 2.februāris – Sveču diena”, „ Markusa Aruļa mīksto rotaļlietu izstāde: „Dzīvnieki” un „Lācēni.” Katru rudenī novembra otrajā nedēļā notiek **„Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa”**. Vecilžas bibliotēkā izveidojusies tradīcija, aicināt bērnus, arī šogad uz bibliotēku tika aicināti 5.-6.gadnieki, kopā ar skolotājām Andu Bombāni un Dainu Gļaudu, lai paklausītos un pārrunātu dzirdēto. Priekšā skaļi tika lasīta Roba Skotona grāmatiņa „Runcis, Puncis”. Lasījuma noslēgumā bērni saņēma arī krāsojamās lapas ar Runci Punci, bērniem bija jāizkrāso Runcis Puncis. Bērniem ļoti patika šis darbiņš. Sanāca daudzkrāsains Runcis Puncis - katram citādākā krāsā.

Lazdulejas pagastā

nav skolas, bērni mācās dažādās reģiona skolās un uz savas dzīvesvietas bibliotēku pārsvarā nāk brīvdienās un projektu nedēļas laikā. Nepieciešamības gadījumā pēc grāmatām atnāk vecāki. Daži no pasākumiem: vienas grāmatas izstāde bērniem „, un tad internetā parādās raksts, ka Madara ... nemaz NAV Madara ” / V. Rūmnieks „, Madaras lādīte “; kopīga stāstu lasīšana, piemēram, „, Vārnai laikam nesala. Viņa tikai izskatījās sapīkusi”/no D. Zigmontes grāmatas „,Māja ar zaķa ausīm “/; grāmatu plaukts „Tiesības būt par Karlsonu ir jebkurai “; „, Ziemas putnu dziesmas “/ izmantojām klausāmgrāmatu „, Putnu dziesmas “; iepazīnāties ar jaunu spēli „, Paradīzes putni “; **Ziemeļvalstu bibliotēku** nedēļas ietvaros pamēģinājām lasīt interneta vidē Stīana Hola „, Gārmana vasara “, bet bērniem ne īpaši patika.

Kubulu pagasta bibliotēkā

Jau trešo gadu darbojas **Vecmāmiņu un mazbērnu klubiņš**, kurā ir 3 vecmāmiņas un 7 mazbērni, vecumā no 4 -8 gadiem, kuri 2016.gadā vienkopus sanāca 2 reizes ,kur skatījās multfilmas, kopīgi lasīja un pārrunāja grāmatas, 2016.gadā –par gada mīļāko grāmatu izvēlējās 3 grāmatas par kurmīti tās ir :. “Kurmītis un bikses””, “Kurmītis un automašīna”, “Kurmītis izārstē pelīti,” un “Koko un Riko jaunie piedzīvojumi.”

Krišjāņu pagasta bibliotēkā

prioritāte vienmēr bijusi bērni un jaunieši. No kopējā 140 lasītāju skaita, 49 ir lasītāji jeb 35%līdz 18 gadiem. Krišjāņu bibliotēkas apkalpošanas teritorijā ir Bērzpils vidusskola Krišjāņu filiāle, kurā mācās 30 skolēni, bibliotēkā iesaistīti visi skolēni, kā arī kaimiņpagastu Tilžas un Bērzpils skolu skolēni. Skolēni, skolotāji un skolas darbinieki bibliotēku apmeklē regulāri. 2016.gadā bibliotēkā notika 11 pasākumi bērniem .Krišjāņu bibliotēkas vadītāja Sanita par veiksmīgu lasīšanas aktivitāti uzskata jebkuru pasākumu, uz kuru ierodas bērni ar saviem vecākiem.

Oktobrī bērni tika aicināti uz bibliotēku atzīmēt rakstnieces **Annas Brigaderes 155** gadu jubileju. Izstādē tika izliktas grāmatas un cita veida informācija par rakstnieces dzīvi un daiļradi. Bibliotēkā ciemojās 6. un 7.klases skolēni un skolotāja Iveta. Kopīgi skatījās filmu,, Sprīdītis” un „Maija un Paija” fragmentus, bērni izteica savu viedokli par Sprīdīša teicienu „Nekur nav tik labi kā mājās.” Visiem ir svarīgas mājas, māju sajūta, ģimeniskais siltums. 27.oktobrī tika rīkota **skalās lasīšanas diena**, uz kuru pulcējās 3 māmiņas un 6 bērni no 6-9 gadiem). Lasīja gan bibliotekāre, gan māmiņas fragmentus no Tamma grāmatas „Nindzja Timijs un nozagtie smieklī”. Bērni kopīgi ar māmiņām zīmēja, kāds izskatās Timijs. Bērniem pašiem nepatika lasīt skaļi, bet savu māmiņu lasīšanā klausījās ar prieku. Māmiņas teica lielu paldies par šo pēcpusdienu un lūdza, lai kaut ko tādu rīkojot biežāk.

Novembrī **Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas** ietvaros „Nākotne Ziemeļos”” tika rīkots pasākums „Lai Palle nebūtu viens!” Bibliotēku apmeklēja pirmskolas grupas 6 bērni un audzinātāja Sanita. Bērnus bibliotēkā sagaidīja Palle, kas bija palicis viens pats. Un Palle mēģināja ar bērniem sadraudzēties-gāja rotaļās, zīmēja, lasīja fragmentu no Sigsgora grāmatas „Palle viens pats pasaulē.” Mazie lasītāji dalījās pārdomās, vai viņi gribētu būt vieni paši pasaulē. Lielākā daļa tomēr negribēja, jo būt vienam ir garlaicīgi un nav kas samīļo!

Kā jau katru gadu decembrī tiek rīkota **mīklu minēšanas pēcpusdiens**, kurā piedalījās 1.,2.,3. klases 6 bērni un audzinātāja Vija. Katrs bērns bija sagatavojis vienu pašizdomātu mīklu, kuru pārējiem vajadzēja atminēt.

Briežuciema pagasta bibliotēkā

katru gadu tiek rīkotas **ekskursijas** uz bibliotēku pirmskolas vecuma bērniem un 1. klases skolēniem. Katru gadu bibliotēka iesaistās **bibliotēku nedēļai** veltītajos pasākumos- notiek

grāmatu priekšā lasīšana un pārrunas kopā pirmsskolas vecuma bērniem. Novembrī tika noorganizēta literatūras izstāde, „Es atvēru nama durvis, Mārtiņbērnus gaidīdama”-, ko papildināja pārrunas par latviešu tradīcijām Mārtiņdienā „mīklu minēšana; Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļa ietvaros „Nākotne Ziemeļos” notika rīta un krēslas stundu lasījumi un pārrunas, bibliotekāre piedalījās skolas pasākumā „Dāvināsim viens otram svētkus”

Baltinavas novada bibliotēkā

Bibliotēku nedēļas ietvaros notika izzinoša **bibliotekārā stunda**

„Iepazīsimies ar latviešu bērnu grāmatu ilustrāciju meistariem”- Baltinavas pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņu vecākās grupiņas bērni tika iepazīstināti ar grāmatu -kas ir autors, grāmatas nosaukums, ilustrāciju autors, kur ir izdota grāmata. Tika izrādīti bērnu grāmatu plaukti, lai bērni saprastu, ka grāmatu plauktos atrodamās bagātības ir daudzu cilvēku - rakstnieku, mākslinieku, tulkotāju, izdevēju kopdarbs.

„Es varu izdzīvot dažādās valodās, bet dzīvot īsti tikai savējā”- Starptautiskā dzimtās valodas diena. Ar 2.klases skolēniem tika lasītas latviešu tautas pasakas. No izvēlētajām pasaku grāmatām, bērniem visvairāk patika brīnumu pasakas.

Lasīsim vasarā- atsevišķā plauktā izliktas grāmatas, kuras skolotāji ir uzdevuši lasīt vasarā kā ieteicamo literatūru skolēniem pa klasēm.

Dzejas dienu ietvaros bērni un jaunieši tikās ar Baltinavas novada dzejniecēm Venerandu Andžani, Līgu Slišāni,, Leldi Loginu.

UNESCO nedēļā bibliotēkas apmeklētāji piedalījās pārgājienā uz Puncuļevas pilskalnu. Kopā ar Baltinavas vidusskolas skolēniem, skolotājām I. Ludboržu, A. Ločmeli, direktoru I. Slišanu un mākslas skolas skolēniem apmeklējām vienu no kultūrvēstures pieminekļiem Puncuļevas pilskalnu. Mērķis bija kopā ar skolēniem iepazīt šo vietu, noklausīties teikas un nostāstus par pilskalnu.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas tēma bija „Nākotne Ziemeļos” Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļā notika rīta lasījums Baltinavas novada bērnudārzā, lasījām grāmatu Skotons R. „Runcis Puncis”. Bērni zīmēja Runci Punci, zīmējumi izlikti izstādē . Ar 2. klases skolēniem lasījām fragmentu no Stīana H. „Gārmana vasara”.

“Zīmē, līmē, veido” – pastāvīgi bibliotēkā tiek izliktas mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes. Pagājušā gadā bija 5 mākslas skola skolēnu zīmējumu izstādes: Klusā daba, portreti, dzejas ilustrācijas, u. c.

Vilakas novada bibliotēkās

Medņevas bibliotēkā

Pārsvarā pasākumi tiek organizēti bērniem, jo viņi ir čaklāki bibliotēkas apmeklētāji. Parasti uz pasākumu atnāk viena vai divas klases, bibliotēkas telpas nav plašas, tāpēc vairāk apmeklētājus arī nevar uzņemt. Pēcpusdienā bibliotēkā ir liela rosība, apmeklē skolas internāta bērni, spēle datorspēles, skatās multfilmas, un darbojas bērnu stūrītī.

Notika **orientēšanās sacensības** bibliotēkā “Atrodi grāmatu!” Skolēniem vajadzēja izlasīt uz lapiņas uzrakstīto informāciju par noteiktu grāmatu un to atrast bibliotēkas grāmatu plauktos. Veicās dažādi, citi atrada paši, citiem vajadzēja palīdzēt.

Bibliotēku nedēļā skolēni rakstīja zīmīti bibliotēkai, kas viņiem patīk un kas nepatīk bibliotēkā. Skolēni rakstīja, ka viņiem patīk lasīt interesantas grāmatas, piedalīties Bērnu, jauniešu žūrijā, sēdēt pie datora, skatīties TV. Patīk, kā iekārtotas telpas, mājīgums un siltums. “Patīk tas, ka bibliotēkā nedrīkst apsaukāties. Šeit ir laba un laipna bibliotekāre, kas vienmēr palīdz atrast grāmatas.” Nepatīk, ka bibliotēkā ir diezgan maz vietas, nevar lasīt pieaugušo grāmatas.”

Oktobrī bibliotēku apmeklēja pirmskolas izglītības iestādes ”Pasaciņa” vecākās grupiņas audzēkņi un skolotāja Ilona Grahoļska. Bērni tika iepazīstināti ar bibliotēku, apskatītas pasaku grāmatas, puzzle grāmatas u.c. Tika lasīti dzejoļi no Māras Cielēnas grāmatiņas „Bērzu ballīte”.

Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas ietvaros notika S.Hola grāmatas fragmenta “Gārmana vasara” lasīšana kopā ar 2.klasi.

Novembrī Bibliotēku apmeklēja pirmskolas izglītības iestādes vecākās grupas audzēkņi un skolotājas I. Grakoļska un T. Logina. Bērni noklausījās ziemas pasaku un noskatījās multfilmu “Zaķīšu pirtiņa”.

Rekavas bibliotēkā

Gada laikā bērniem un jauniešiem tika piedāvāta iespēja piedalīties dažādās aktivitātēs.

“Māksla – tā ir paralēlā realitāte” /J. Zvirgzdiņš/ -bērnu grāmatu autora daiļrades apskats 2., 3.klases skolēniem. Zināšanu nostiprināšanai 8 mazie lasītāji aizpildīja darba lapas.

Uzlikta 9 skolēnu zīmējumu izstāde “Lieldienas”

9.klases skolēniem notika izglītojoša stunda par dārkopi, selekcionāru Pēteri Upīti, viņa 120 gadu jubileju gaidot un atceroties, literatūras apskats, piedalījās 12 dalībnieki.

Noorganizēta izstāde “Latvija kā ābolu un riekstu lielvalsts ar smaržīgām ceriņu kupenām un baltām liliju trompetēm”.

Meistardarbnīcā “Rozes no papīra” piedalījās 12 dalībnieces.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas “Nākotne Ziemeļos” ietvaros 7 bērni piedalījās S.Hols “Gārmana vasara” fragmenta iepazīšana

Žīguru bibliotēkā

Regulāri tiek veidoti **jauno grāmatu apskati, tematiskās izstādes**. Tās tiek popularizētas katram apmeklētājam individuāli. Bibliotēkā notiek pasākumi, lai iesaistītu bērnus izglītojošās, intelektuālās un radošās nodarbībās, kas pievērstu bērnu uzmanību grāmatām. Regulāri – vismaz vienu reizi mēnesī tika organizētas lasīšanas un tematiskās stundas pirmsskolas vecuma bērniem gan Žīguru bibliotēkas telpās, gan arī pirmsskolas mācību iestādē. Vairāk tiek pieprasītas skaļās lasīšanas stundas, organizēti pasākumi ne tikai grupām, sadarbībā ar bērnudārzu, bet visiem interesentiem.

Žīguru bibliotēkas darbs ar bērniem un jauniešiem aizņem pusi no visa kopēja darba. Pasākumos bieži tiek izmantoti interneta resursi un pārgērbšanās pasaku varoņu tēlos.. Katru gadu bibliotēkas vadītāja apmeklē skolas un bērnudārza izlaidumus, kur sveic mazus un lielus bibliotēkas draugus.

2016. gadā, atzīmējot rakstnieku jubilejas, tika rīkotas **priekšā lasīšanas stundas**.

Februārī Žīguru bibliotēka atzīmē rakstnieka Jura Zvirgzdiņa dzimšanas dienu. Rakstnieks ir **sasniedzis 75 gadu vecumu**, taču nav zaudējis spēju brīnīties un lieliski fantazēt. 18. un 19. februārī Žīguru bibliotēkas vadītāja Anastasija Plačinda apmeklēja Žīguru pamatskolas skolēnus un Žīguru pirmskolas izglītības iestādes ‘‘Lācītis’’ audzēkņus, kur kopā lasīja un iepazīna rakstnieka darbus.

Bērni tika iesaistīti *Bērnu grāmatu apskatā*, kad 1. aprīlī bibliotēkas vadītāja ciemojās pie pirmskolas izglītības iestādes vecākās grupas bērniem, lai parādītu un pastāstītu viņiem par jaunajam bērnu grāmatām bibliotēkā.

Gada garumā notika vairākas **dzejas stundas**:

Latviešu dzejniecei un rakstniecei **Vizmai Belševicai** – 85: kopā ar skolēniem notika dzejnieces darbu lasījumi; Konkurss, izmantojot datubāzi www.letonika.lv, kurā varēja atrast dzejnieces biogrāfijas materiālus, kā arī dzejas krājumus.

Bērni tika iepazīstināti ar dzejnieka un izdēvēja **Ulda Ausekļa** biogrāfiju un darbiem, kuram 30. oktobrī palika 75 gadi. Uldis Auseklis joprojām izdod grāmatas, raksta dzejoļus un pasakas. Bērni apskatīja dzejnieka grāmatas un iepazīnās ar dzejoļu varoni Runci Franci.

Sakarā ar **Aleksandra Čaka** 115 gadu jubileju, bibliotēku apmeklēja Žīguru pamatskolas 6. un 7. klases skolēni. Viņi iepazinās ar literāta un dzejnieka biogrāfiju, dzīvi un darbiem. Tika demonstrēti video materiāli ar A. Čaka dzejas muzikālo pavadījumu.

Novembrī mēs atzīmējam Mārtiņdienu un **Valsts svētkus**, bet Latvijas bibliotēkas katru gadu atzīmē arī **Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļu**. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana. Nedēļas laikā bibliotēkās notiek lasījumi, stāstu stāstīšana, literatūras izstādes, debates, konkursi un citi pasākumi kopā ar Žīguru pirmskolas izglītības iestādes ‘‘Lācītis’’ un Žīguru pamatskolas audzēkņiem. No 8. – 17. novembrim, atzīmējot Valsts svētkus bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja atminēt krustvārdu mīklu par Latviju, izkrāsot Latvijas karti un veikt citus uzdevumus. Oktobrī, atzīmējot Starptautisko dzīvnieku aizsardzības dienu, bērni zīmēja savu mīļāko dzīvnieku. Bibliotēka rīko arī sporta aktivitātes bērniem. Vieni no tādiem sporta svētkiem notika 1. jūnijā Bērnu aizsardzības dienā.

2016. gada bibliotēkas **veiksmes stāsts**, kad Žīguru bibliotēkā viesojās apgāda ‘‘Zvaigzne ABC’’ suns Herolds un latviešu bērnu grāmatu māksliniece **Agija Staka**. Žīguru bibliotēka ir aktīvs portāla facebook lietotājs un pateicoties tam, Žīguru bibliotēku apciemoja izdevniecības ‘‘Zvaigzne ABC’’ suns Herolds kopā ar savu saimnieci Viju Kilbloku – izdevniecības ‘‘Zvaigzne ABC’’ īpašnieci un valdes priekšsēdētāju, latviešu bērnu grāmatu māksliniece, ilustratore Agija Staka, kā arī izdevniecības ‘‘Zvaigzne ABC’’ projektu vadītāja Kristīne Ilziņa.

Žīguru bibliotēka kļūstot par 4100 draugu sunim Heroldam, vinnēja Z. Montimīni ‘‘21 diena pretī dzīves spēkam’’ grāmatu. Tā kā Suns Herolds arī ir aktīvs facebook lietotājs, tad viņš pats pieteicās nogādāt šo grāmatu bibliotēkai, aicinot līdzī mākslinieci Agiju Staku.

8. jūlijā bibliotēkā pulcējās krietns bērnu skaits, jo katram gribējās tikties ar suni un mākslinieci. Kad ciemiņi bija klāt, suns Herolds uzdāvināja bibliotēkai grāmatu, ar kuru viss sākās, savukārt māksliniece A. Staka sniedza bērniem meistarklasi zīmēšanā un krāsošanā, kā arī pastāstīja par dažām grāmatām, kuras viņa ir ilustrējusi. Bērni krāsojamajā lapā krāsoja suņa Herolda bildi, kuru māksliniece zīmēja speciāli priekš savas jaunas krāsojamas grāmatas pieaugušajiem ‘‘Mirkļa burvība’’. Māksliniece A. Staka labprāt atbildēja uz bērnu jautājumiem un sniedza

padomus zīmēšanā un krāsošanā. Visi bērni saņēma dāvanas no apgāda "Zvaigzne ABC". Žīguru bibliotēka dāvanā no apgāda "Zvaigzne ABC" saņēma 30 grāmatas bērniem, pusaudžiem un pieaugušajiem, kā arī bibliotēkas vadītāja A. Plačinda 3 grāmatas personīgi. Vēlāk ciemiņi apmeklēja Annas Āzes Meža muzeju un pastaigājoties, iepazinās ar Žīguru ciematu. Pēc ciemiņu uzņemšanas vēl ilgu laiku sociālajā tīklā <http://facebook.com> varēja redzēt bildes un lasīt komentārus, kā gāja ciemiņiem Žīguos. Atsauksmes no Žīguru pagasta iedzīvotājiem arī bija ļoti pozitīvas, jo ne katru dienu pie mums brauc tādi ciemiņi.

Viļakas novada bibliotēkā

Bērnu lasīšanas aktivitāte lielāka ir vasaras mēnešos, sakarā ar ieteicamās literatūras nepieciešamību lasīt un ir vairāk brīvā laika. Tāpat kā iepriekš, aktivitāte vasaras mēnešos bija vērojama pamatskolas grupā, kur vairākām klasēm bija uzdots izlasīt konkrētas grāmatas, arī Bērnu žūrijas grāmatas, tādēļ ir lielāks izsniegto iespieddarbu skaits.

Aprīlī Viļakas pamatskolas un Valsts ģimnāzijas audzēkņi bibliotēkā iepazinās ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas **ceļojošo izstādi**: Latviešu literārās prēmijas.

Izstādes eksponēšanas laikā apmeklētāji ieguva informāciju par literārām balvām Latvijā. Literāro balvu mērķis ir apzināt labākos latviešu oriģinālliteratūras darbus, izvērtēt un godalgot vērtīgāko darbu autorus un godināt literātus un tulkotājus.

Aprīlī Viļakas novada bibliotēkā tika atklāta un apmeklētājus priecēja Viļakas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu **radošo darbu izstāde** "ASTONĒ".

Oktobra nogalē mazie pirmklasnieki kopā ar skolotāju Lindu apmeklēja Viļakas novada bibliotēku. Pirms iepazīties ar bibliotēkas telpām un piedalīties **literārajā stundā** "Kāds piesit uz klavieru taustiņiem un ieskanas dzejolis", kas veltīta dzejniekam un grāmatu izdevējam Uldim Auseklim, mazie ābečnieki nolika ziedus pie pieminēja latgaļu grāmatniecības pamatlicējiem Viļakā Vincentam Leiko un Joņam Cibuļskam.

Jau divpadsmito gadu Viļakas bibliotēka piedalās **Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļas** pasākumos. Decembrī bibliotēkā ciemojās Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes "Namiņš" vecākā grupa un audzinātājas Lilija un Līga, kad bērni bibliotēkā iepazinās ar novadnieka, dzejnieka un sabiedriskā darbinieka Ontona Slišāna bērniem veltītu dzeju, bet bibliotēkas rūķi – Vija un Sandra bērniem pastāstīja par grāmatu brīnumaino pasauli.

Upītes bibliotēkā

Upītes pamatskolas skolēni ir čakli bibliotēkas lietotāji un pasākumu atbalstītāji. Skolēni var nākt ar saviem priekšlikumiem, kuri tiek izskatīti un realizēti, jo lielākajiem ir izveidojusies izpratne par to, ko atbalstīs, un tas ir saistīts ar literatūru. No 176 lietotājiem 72 ir bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem.

Visu janvāri bibliotēkā bija skatāma **bērnu zīmējumu un nelielu aprakstu izstāde** par darbiņiem, ko gribam paveikt 2016. gadā “2016. goda sapņi”; martā "Liieldienas -sauļes svētki" ; maijā mākslas skolas skolnieces Dārtas Sprukules zīmējumu izstāde; septembrī “Tāta”- literatūras un bērnu zīmējumu izstāde veltīta tēva diēnai; aprīlī “Muna škola” -bērnu , skolēnu un visu pārējo ieinteresēto zīmējumu izstāde veltīta skolotāju diēnai, novembrī “Mana Latvija”- zīmējumu izstāde veltīta Latvijas proklamēšanas diēnai. Visa gada garumā bibliotēkā bija skatāmas literatūras izstādes, veltītas -Jurim Zvirgzdiņam , E.Birzniekam- Upītim, “Vizmai Belševicai, D.Zigmonteī, A.Brigaderei, J.Porukam,

Upītes bibliotēkas vadītāja vada arī Upītes tautas nama **bērnu pašdarbības teātri**, tādēļ tuvojoties teātra diēnai Viļakas novada bibliotēkā notika Upītes tautas nama bērnu pašdarbības teātra izrāde "Smilšukaste"; “Muzikālie vitamīni” Viļakā. Tiek rādīta arī izrāde “Tā notiek!, pašdarbības teātris piedalās “Upītes uobeļduorzā” ar O.Slišana dzejoļa ”Divi brālēni Jāņi” atainojumu. **Bibliotēkas nedēļas** ietvaros "Attiecības. Sadarbība. Kopiena." Atzīmējot Pasaules grāmatu un autortiesību aizsardzības dienu, Upītes pamatskolā notika grāmatu lasīšana, kopā ar pirmsskolas bērniem, izceļot grāmatu lasīšanas pamat prasmes nozīmi indivīdu attīstībā .Izdevās **-ballīte pirātu stilā” AHOJ, PIRĀTI!”**- vispirms pirātu dārgumu lādes meklējumi pēc kartēm un norādēm. Tad spēles un atrakcijas, ko noslēdza kino vakars. Upītes bibliotēkas bibliotekāre dodas ciemos pie Upītes pamatskolas pirmsskolas bērniem uz kopēju grāmatu lasīšanu. Atbildes vizītē mazie pirmsskolnieki dodas uz bibliotēku, kur kopā tiek lasītas grāmatas un notiek darbošanās ar plastilīnu. Ikgadējā veļu laika vakarēšana. Šoreiz jauniešu vakarēšana 20.-30.gadu retro stilā. Vakars veltīts Aleksandra Čaka 115 gadu jubilejai. Dziesmas, dejas, spēles nobeigumā kopīgs kino vakars. **Ziemeļvalstu nedēļas "NĀKOTNE ZIEMEĻOS"** ietvaros notika S. Hola "Gārmana vasara" un D. H. Kleista "Naftas pasaka "rīta lasījumi.

Rugāju novada bibliotēkas

Rugājos Balvu CB organizēto grāmatu svētku ietvaros jauniešiem bija iespēja tikties ar rakstnieci Sabīni Košelevu, kuru viņi pazina kā “Bērnu žūrijas” grāmatas “Rīga- Maskava” autori un Dzintaru Tilaku.

Oktobra beigās bibliotēkā tika uzlikta vietējās iedzīvotājas Zanes Krivišas **zīmējumu izstāde**. Atsaucība bija liela, izstādi apmeklēja skolēni un jaunieši. Skatīties darbiņus nāca ne tikai individuālie apmeklētāji, bet arī klašu kolektīvi. Izmantojot izstādes materiālus 3. klases skolēniem bibliotēkā notika vizuālās mākslas stunda. Pirmās klases bērni ieradās bibliotēkā **ekskursijā**, lai iepazītos ar bibliotēku, lasīšanas iespējām un lasītavu piedāvājumiem. Pirmās klases bērniem bibliotēkā notika dabas mācības stunda- “Iepazīšanās ar telpaugiem”. Bērni vizuāli apskatīja bibliotēkas bagātīgo telpaugu klāstu, uzzināja kā viņus sauc un kā tie kopjami. Iepazinās ar telpaugiem, kurus izmanto ārstnieciskos nolūkos.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas ietvaros notika lasījumi sveču gaismā jaunākā skolas vecuma bērniem.

2016. gadā LNB kopā ar apgādu Zvaigzne ABC, Ziemeļu padomes informācijas biroju Rīgā un Zviedrijas vēstniecību tika rīkots radošo darbu konkurss “Bērnu žūrijas” lasītājiem “Nindzja Timijs mūsu vidū”. Konkursa noslēgumu Rīgā LNB apmeklēja viens Rugāju bibliotēkas lasītājs.

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums.

Lai bibliotēka veiksmīgi tiktu galā ar izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem, sadarbības partneri ir ļoti svarīgi. Organizējot darbu ar bērnu un jauniešu auditoriju, vieglāk ir tām bibliotēkām, kuru darbības mikrorajonā ir izglītības iestādes, kuras arī atbalsta un interesējas par aktivitātēm, kas notiek viņu pagasta bibliotēkās. Visu bibliotēku vadītājas saka PALDIES šo skolu un pirmsskolas izglītības iestāžu darbiniekiem par sapratni, atsaucību, ieinteresētību!

Bibliotēka	Sadarbības partneri
Balvu novads	
Balvu pagasta bibliotēka	Nav skolas. Nav pirmsskolas izglītības iestādes
Bērzkalnes bibliotēka	Skolas nav. Pirmsskolas izglītības iestāde.
Bērzpils bibliotēka	Bērzpils vidusskolas bibliotēka - Projektu nedēļas laikā, meklējot un sniedzot nepieciešamo informāciju skolēniem patstāvīgajos pētnieciskajos darbos un gatavojot skolēnus dažādiem konkursiem skolā, novadā, reģionā. Pagasta kultūras darba organizētāja A. Kriviša.
Briežuciema bibliotēka	Briežuciema pamatskola
Krišjāņu bibliotēka	Krišjāņu pamatskolas latviešu valodas skolotāja Iveta Socka -Puisāne un pirmsskolas bērnu grupiņas audzinātāja Sanita Pauliņa.
Kubulu bibliotēka	Pirmsskolas izglītības iestāde "Ieviņa" un Stacijas pamatskola.
Lazdulejas bibliotēka	Nav skolas un pirmsskolas izglītības iestādes
Tilžas bibliotēka	Tilžas internātpamatskola- bibliotekāre Rita Ločmele. Aktīvi tiek apmeklēti pasākumi, kopīgas ekskursijas. Tilžas vidusskola un direktore Gunta Rižā - atbalsts un telpas nodrošinājums Grāmatu svētkos, skolotāja Inese Pujate – atsaucīga, aktīvi apmeklē pasākumus ar skolēniem, Tilžas PII un vadītāja Vita Belindževa. Atsaucīgi mūs uzņem savā iestādē, audzinātājas ar bērniem aktīvi piedalās

	pasākumos.
Vecilības bibliotēka	Tilžas vidusskolas Vecilības filiāle (skola vairs nepastāv, skolas telpās kopš 2016.g. septembra atrodas Tilžas vidusskolas pirmizglītības grupa
Vīksnas bibliotēka	Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāle; Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāles Pirmsskolas Izglītības Iestāde- kopīgi pasākumi, aktīvi atbalsta bibliotēkas organizētos pasākumus.
Baltinavas novada bibliotēka	Baltinavas vidusskola un skolas bibliotēku; Kristīgā internātpamatskola – sadarbība pasākumu organizēšanā Baltinavas mūzikas un mākslas skolu – bērnu darbu izstādes
Rugāju novads	
Lazdukalna bibliotēka	Eglaines pamatskola
Rugāju novada bibliotēka	Rugāju vidusskola, jauniešu iniciatīvu centrs; bērnu krīzes centrs “Rasas pērles”
Skujetnieku bibliotēka	Nav skolas. Nav pirmsskolas izglītības iestādes.
Tikaiņu bibliotēka	Nav skolas. Nav pirmsskolas izglītības iestādes.
Viļakas novads	
Kupravas bibliotēka	Nav skolas. Likvidēta.
Medņevas bibliotēka	Viduču pamatskola un pirmsskolas izglītības iestāde „Pasaciņa”- audzēkņi kopā ar audzinātājiem aktīvi apmeklē bibliotēkas pasākumus; Jauniešu iniciatīvu centrs „Saulespuķe” – kopīgi rīkoti konkursi
Rekavas bibliotēka	Rekavas vidusskola, pirmsskolas izglītības iestāde
Vecumu bibliotēka	Skolas vairs nav 2 gadus.
Upītes bibliotēka	Upītes pamatskola, Upītes Tautas nams un Ontona Slišana kultūrvēstures muzejs.
Viļakas novada bibliotēka	Viļakas pamatskola un Viļakas Valsts ģimnāzija, pirmsskolas izglītības iestāde ”Namiņš”, Viļakas Mūzikas un Mākslas skola.
Žīguru bibliotēka	Žīguru pamatskola un Žīguru pirmskolas izglītības

	iestādes "Lācītis":kopīgi pasākumi iestāžu skolotāji un audzēkņi ir čakli bibliotēkas pasākumu apmeklētāji; Žīguru kultūras nama pasākumu organizatore : jau sešus gadus kultūras namā notiek dzejas daiļrunātāju konkurss bērniem.
--	--

Bibliotēku darbinieku tālākizglītības vērtējums specializācijā

Balvu reģiona bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides un aktivitāšu pasākumi 2016. gadā

N.p. k.	Norises vieta, laiks	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Dalībnieki
1.	LNB, 5. marts	LNB Bērnu literatūras centrs	Lielie lasīšanas svētki Lasīšanas vēstnese no Latgales- Viļakas skolotāja Inese Rēvalde! Prieks par novērtējumu!	Viļakas novada bibliotēkas darbinieces; skolotāja Inese Rēvalde!
2.	Rīga , 7. marts	SIA Tieto Latvia	Pamatkursi " Informācijas meklēšana lokālajā un interneta katalogā".	Gunita Kiseļova
3.	LNB, 8. marts	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas publisko bibliotēku apaļā galda diskusijas.	Ligita Pušpure
4.	LNB, 19. aprīlis	Latvijas Bibliotekāru biedrība	Latvijas Bibliotēku festivāls.	Evita Arule Gunita Kiseļova

5.	LNB, 22.aprīlis	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem “Lakstīgalas vārdnīca: vērojumi un vērtējumi Latvijas un Polijas bērnu literatūrā un grāmatu mākslā”.	Ligita Pušpure
			Kopsavilkums par aktualitātēm bērnu literatūrā kā vienmēr ir izcils!	
6.	Preiļu Galvenā bibliotēka, 19.-20. maijs	Preiļu Galvenā bibliotēka, LBB Latgales nodaļa	Latgales reģiona publisko bibliotēku darbinieku konference ”Sadarbība- ceļš uz panākumiem, attīstību un izaugsmi”.	Vija Circāne Anastasija Plačinda Ināra Bubnova, Anita Magina
7.	LU Sociālo zinātņu fakultāte, 16. septembris	SIA Tieto Latvia	Seminārs lietotāju apkalpošanā sistēmā ALISE.	Sandra Dvinska
8.	Cēsīs, Pieaugušo izglītības centrā, 23. novembris	Cēsu Centrālā bibliotēka, LNB Bērnu literatūras centrs	Starptautiskā Vidzemes novadu bērnu un skolu bibliotēku darbinieku 15. konference “Ceļš uz bibliotēku”	Anastasija Plačinda Valda Šmagre
			Konferences uzmanības centrā darbs ar bērnu auditoriju bibliotēkā..	
9.	Balvos Septembris- oktobris	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijs “Latgales ceļš pretī Latvijas valstij(1915-1920)	Visi reģiona bibliotekāri
			Vienreizēja iespēja uz vietas Balvos paplašināt savu redzesloku, noklausoties pieredzējušu un erudītu lektoru lekcijas (I.	

			Runce, H.Soms, A. Priede, V.Malahovskis, V .Lukaševics)	
10.	Rīga, 3.novembris	Tieto Latvia	Padziļinātie kursi “ Datu apstrādē MARC21 formātā”.	Regīna Dūna (Viļakas novada b-ka)
11.	Baltinavā, 9.decembris	Biedrība „Laimes kalve”	Mācību seminārs „Ētika kolektīvā un darbā ar dienesta klientiem. Konflikta anatomija”.	Ināra Bubnova Baltinavas novada bibliotēka
12.	Balvos 7.decembris	Balvu Centrālā bibliotēka	Kursi “Improvizācijas teātra spēļu metodikas pielietojums pasākumu veidošanā bibliotēkā”	Visu bibliotēku darbinieki
			Vienreizējā pasniedzēja Ligita Smildziņa radīja daudz pozitīvu emociju, iesaistot visus dalībniekus atraktīvās nodarbībās!	
13.	Balvos	Balvu Centrālā bibliotēka	Semināri reģiona bibliotēku darbiniekiem	Visu bibliotēku darbinieki

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi.

Bibliotēkas noteikumu neievērošana ir visbiežāk sastopama starp sākumskolas bērniem, kuriem ir daudz brīvā laika, kuri uzturas bibliotēkā traucē citiem, trokšņo, aizskar citus ar vārdiem, reizēm arī fiziski, atstāj aiz sevis nekārtību.

Viens no risinājumiem- vieglākais- likt atstāt bibliotēkas telpas

Grūtākais- atrast veidu, ar ko nodarbināt tādus bērnus, lai viņa enerģija tiktu izlietota lietderīgi. Tiek piedāvāts zīmēt, krāsot, minēt krustvārdu mīklas, skatīties filmas, arī izskriet padauzīties svaigā gaisā un tad atgriezties bibliotēkā.

Medņevas bibliotēkas vadītāja Anita stāsta:

Pēcpusdienā, kad bibliotēkā ir daudz skolēnu, tad parādās uzvedības problēmas, bērni skaļi uzvedas, aiztiek mazākos, kad pagājis noteiktais laiks - 30 minūtes pie datora negrib mainīties. Arvien agrākā vecumā bērni sāk nākt uz bibliotēku tieši pie datoriem un spēlēt spēles.

Rekavas bibliotēkas vadītāja Anita:

Domāju, ka bibliotēkas darbā ar bērniem un jauniešiem problēmas nepastāv. Vienkārši samazinoties skaitam, samazinās arī lasītāju skaits. Mainoties informācijas iegūšanas iespējām, samazinās apmeklētāju skaits.

Žiguru bibliotēkas vadītāja Anastasija

2016. gadā samazinājās bērnu apmeklējums. Un tā laikam ir vienīgā problēma Žiguru bibliotēkā darbā ar bērniem un jauniešiem.

Baltinavas novada bibliotēkas vadītāja: aktīvākie skolēni pēc stundām piedalās daudzos pulciņos, līdz ar to no skolas pārrodas vēlu un vairs nav tik aktīvi bibliotēkas apmeklētāji.

**Pārskatu par Darbs ar bērniem un jauniešiem sagatavoja Ligita Pušpure,
Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja**

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes

Novadpētniecība kā bibliotēkas darbības virziens ir uzskatāms par svarīgu posmu, jo bibliotēka mūsdienās pārveidojoties par sava veida multifunkcionāliem pagasta centriem, ietver sevī vajadzību realizēties arī kultūrvēsturiskā mantojuma izzināšanas un saglabāšanas jomā.

Vairākās Balvu reģiona bibliotēkas 2016.gadā veikts nopietns novadpētniecības darbs. Vislielāko darbu novadpētniecības materiālu vākšanā un popularizēšanā ieguldījušas Balvu novada Bērzpils pagasta un Briežuciema pagasta bibliotēku, kā arī Rugāju novada Lazdukalna un Skujetnieku bibliotēkas, tāpat arī Viļakas novada bibliotēkas darbinieces.

Novadpētniecības darba virzieni:

- Esošo novadpētniecības materiālu mapju regulāra papildināšana ar jaunāko informāciju par pagastu;
- Novadpētniecības krājuma papildināšana ar jaunākajiem iespieddarbiem;
- Veco fotogrāfiju ieskenēšana un atmiņu pierakstīšana;
- Esošo materiālu izdalīšana un apkopošana atsevišķās mapēs;
- Ciemiņu- novadnieku sagaidīšana un uzņemšana bibliotēkā;
- Novadpētniecības literatūras un materiālu popularizēšana.

Novadpētniecības krājums

2016. gadā reģiona bibliotēku krājumi tika papildināti ar vairākiem jaunizdotiem audiovizuālajiem materiāliem (diskiem), novadnieku grāmatām un par novadu, pagastu, kā arī vākti un apkopoti materiāli no datubāzēm, preses izdevumiem, atmiņu vākumiem, fotogrāfijas.

Kā jaunieguvumi novadpētniecības krājumā minami:

- Sanitas Reinsones grāmata "Meža meitas". Vairākas grāmatas varones ir dzīvojušas mūsu reģionā;
- Irēnas Šaicānes grāmata "Sports Ziemeļlatgalē: ceļš līdz olimpiskajai medaļai";
- "Bija tāds laiks...1991..." – grāmata par janvāra barikādēm;
- Valentīnas Kašas grāmata "Briežuciems";
- Jura Cibuļa grāmata „Valodu un tautu brīnumainā pasaule“;
- Meža enciklopēdija "Mežam veltīti mūži";
- Folkloras kūpa Upīte: Dzīduot muoku, doncuot muoku.; [skaņu ieraksts]
- Viļakys ticējumi: videoieraksts: bilingvals izzinis i muoceibu materiāls

Pagastu bibliotēku krājumos ienāk arī skolēnu zinātniski pētnieciskie darbi, citu mācību iestāžu audzēkņu darbi, kuros pētītas vietējo novadu, pagastu dzīve un iedzīvotāji.

Jaunieguvumi Briežuciema pagasta bibliotēkas krājumā ir:

- Samantas Šubrovskas pētījums „Mans ciems” par Aussalas ciemu un tā ievērojamākajiem ļaudīm;
- Līnas Pundures darbs „Briežuciema pagasta vietvārdi”;
- Par 1949. gada izsūtīšanu „Aizvestie – Valentīnas Kašas apkopojums;
- Zinātniski pētnieciskais darbs „Briežuciema pagasta centra vēsture” – Madaras Aparaes un Līgas Ločmeles kopdarbs.

Šogad nozīmīgākais notikums Balvu novadam un Briežuciema pagastam ir grāmatas „Briežuciems” izdošana. Sadarbojoties ar skolotāju V. Kašu, tiek kopīgi vākti novadpētniecības materiāli jau gadu gadiem. Rezultātā tika izdota V. Kašas grāmata „Briežuciems”, kurā apkopots pirmais pētījums par Briežuciema pagastu laika posmā no 1941.-2014.gadam. Tajā atspoguļots pagasta administratīvais iedalījums, pirmo kolhozu, kā arī p/s „Briežuciems” izveide un pastāvēšana. Analizēta 1941.g. un 1949.g. deportācija, apskatīti izsūtīto briežuciemiešu likteņi. Nodaļa veltīta skolu vēsturei, dots ieskats pagasta bibliotēkas, feldšerpunkta un kluba vēsturē. Parādīta Briežuciema pagasta ikdiena šodien- zemnieku un piemājas saimniecības, NVO „Saulesvece” darbība un apkopoti dzīvesstāsti. Pagasta bibliotekāre ir saņēmusi pateicību par sadarbību grāmatas tapšanā.

Katrai reģiona bibliotēka izvēlās sev kādu tēma vai personību, ko pārskata gadā padziļināti pētīt, un papildināt savu novadpētniecības materiālu krājumu. Bērzkalnes pagasta bibliotēkā 2016.gadā ir uzsākusi darbu pie materiālu vākšanas par Bērzkalnes pagasta Lielmežnieku skolu.

Lazdulejas pagasta bibliotēkā ir savāktas fotogrāfijas par kolhoza laikiem, kuras attiecīgi jānoformē, kā arī daži dokumenti, kas saistīti ar zemes lietām kolhoza pirmsākumā. 2016. gadā ir sniegtas 7 uzziņas kas saistītas ar vietējo pagastu.

Rugāju novada bibliotēkā aizvadītajā gādā, sadarbojoties ar Rugāju iedzīvotājiem, tika vāktas baznīcas dziesmu grāmatas, sākot no 1910 gada .

Lazdukalna bibliotēkā pārskata periodā izveidotas 3 jaunas mapes “ Sports Lazdukalna pagastā” , “ Latgales reģionālais Atbalsta centrs “ Rasas pērles””, “ Novadniece žurnāliste Inga Kaļva”.

Skujetnieku bibliotēkā esošajām novadpētniecības materiālu mapēm klāt nākusi jauna: „Lazdukalna pagasta kultūras notikumi”, kurā ir daudz vērtīga materiāla ar fotogrāfijām par gada laikā pagastā notikušajiem pasākumiem.

Kupravas bibliotēka aktīvi pēta garīgo dzīvi savā pagastā. 2016. gadā iekārtota novadpētniecības materiālu mape par tiem priesteriem, kuri ir kalpojuši un kalpo Kupravas draudzē.

✓ **krājuma organizācija un glabāšana**

Liels novadpētniecības materiālu vākums un apkopojums atrodams Bērzpils pagasta bibliotēkā. Bibliotēkā ir sagatavota pārskatoša informācija par novadpētniecības materiālu mapēm (kopumā ap 100), un ikdienā ir brīvi pieejama bibliotēkas apmeklētājiem.

Vecumu bibliotēkas vadītāja “*ņēma vērā akreditācijas komisijas ieteikums par fotogrāfiju aprakstošo daļu, proti, fotogrāfija bez notikuma, objekta apraksta un bez nenosaukta cilvēka vārda, uzvārda nav vēsturisks dokuments. Tāpēc tika vāktas ziņas no vairākiem cilvēkiem, lai*

informācija būtu nekļūdīga. Pēc tam šīs fotogrāfijas tika izkārtotas albumos pa tematiem (Kāzas, Pilngadības svētki, Bērnības svētki u.c.), apakšā zem fotogrāfijām tika veidots apraksts”.

✓ **digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana**

Digitalizēti materiāli ievietoti bibliotēku mājaslapās(Kupravas b-ka)

Bērzpils pagasta bibliotēkas pārskata periodā digitalizēto kolekciju skaits - 5

- 1) M. Tūmiņas fotogrāfijas – koku vēsture – 38 digitalizētas fotogrāfijas;
- 2) M. Tūmiņas fotogrāfijas – pagasta vēsture vecajās fotogrāfijās - digitalizētas 10 fotogrāfijas;
- 3) J. Sudarovs. Fotogrāfijas no Sudaru ģim. krāj. – 20 digit. fotogrāfijas;

Fotogrāfijas no Proles M. ģim. krāj. – 2 digit. fotogrāfijas;

- 4) Grāmatiņa “Jaunlatgales aprīņa I Dziesmu svētki 1936. gada 21. jūnijā Balvos” –digitalizētas 35 lpp;

- 5) Materiāli par Solu, Bonifacovu

Digitalizēto dokumentu skaits – 2

Digitalizēto dokumentu lpp skaits – 37

Digitalizēto attēlizdevumu (fotogrāfiju) skaits - 71

Albūmam “Latvijai - 100” apkopotas 38 fotogrāfijas, t.sk., 14 ieskenētās fotogrāfijas no iepriekšējiem gadiem.

Briežuciema pagasta bibliotēkā ir uzsākta fotogrāfiju digitalizācija- turpina skenēt un apstrādāt senās fotogrāfijas. Apkopotie materiāli nosūtīti Balvu Centrālajai bibliotēkai par novadnieku Teodoru Sīli, Briežuciema etnogrāfisko ansambli un kultūras dzīvi pagastā. Materiāli par T. Sīli atrodami Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzē. Digitālā kolekcija „Briežuciema etnogrāfiskais ansamblis” pieejama <http://balvi.biblioteka.lv/Alise/>

Digitalizēto kolekciju skaits – 2

(Briežuciema etnogrāfiskais ansamblis, Novadnieks Teodors Sīlis)

Digitalizēto dokumentu skaits – 180 (skenētas fotogrāfijas)

Viļakas novada bibliotēkā 2016. gadā digitalizētas 110 dokumentu, attēlizdevumu un video vienības. Starp tiem 38 darbi, kuru tiesību īpašnieks nav zināms. 71 darbs ir ar autortiesībām neaizsargāts un 1 objekts aizsargāts ar autortiesībām. Digitalizētie materiāli pieejami bibliotēkas iekštīklā.

Ir vērojama tendence, ka par bibliotēkā pieejamajiem novadpētniecības materiāliem interesējas aizvien vairāk bibliotēkas apmeklētāju.

Lazdukalna bibliotēkā krājumā esošās novadpētniecības materiālu mapes” Benislavas etnogrāfiskais ansamblis”, “Novadnieki – dziedātāja Aina Boža” un “ Kardināls” – Ainārs

Bukšs” projekta rakstīšanai par mūzikas dzīves novadā apkopošanu izmantoja Rugāju novada mūzikas skolotāja.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Baltinavas novada bibliotēka īpašu uzmanību pievērš latgaliešu kultūras mantojuma popularizēšanai. Tiek vākti materiāli par Baltinavas etnogrāfisko ansambli un dramatisko ansambli „Palādas”. Sadarbība novadpētniecības jomā notiek ar Baltinavas novada muzeja vadītāju, Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāju, Baltinavas mākslas skolas skolotāju. Baltinavas novada bibliotēkā jau vairākus gadus kopā tiek pulcinātas rokdarbnieces. 2016. gadā projekta “Satiec savu meistarību” ietvaros notika pasākums „Ziemeļlatgales cimdu adīšana”, bibliotēkā notika tikšanās ar cimdu adītājām, tika pētīti Baltinavas cimdu raksti no Slavas Mirdzas grāmatas „Latviešu rakstainie cimdi”. Noslēgumā tika organizēta meistardarbnīca novada muzejā, kurā piedalījās cimdu adītāji - meistari no Baltinavas, Rugāju, Kārsavas un Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolas studenti. Bibliotekāre uzstājās ar prezentāciju: „Cimdi tautas tradīcijās”. Pārskata periodā bibliotēkas vadītāja kopā ar muzeja vadītāju apciemoja mājās tos baltinaviešus, kuri bijuši deportēti uz Sibīriju, pierakstīja viņu atmiņas.

Baltinavas novada bibliotēkā tika svinēta arī UNESCO nedēļa. Par šīm aktivitātēm vadītāja savā darba pārskatā raksta” *tika organizēts pārgājiens uz Puncuļevas pilskalnu. Kopā ar Baltinavas vidusskolas skolēniem, skolotājiem un mākslas skolas audzēkņiem apmeklējām vienu no kultūrvēstures pieminekļiem- Puncuļevas pilskalnu. Mērķis bija kopā ar skolēniem iepazīt šo vietu, paklausīties teikas un nostāstus par pilskalnu, kas atgādījušies apkārtējo ciemu iedzīvotājiem, ejot garām pilskalam”.*

Bibliotēkā notika tikšanās ar valsts pieminekļu aizsardzības inspekcijas darbiniekiem no Rēzeknes. Inspekcijas darbinieces iepazīstināja ar aizsardzības objektiem Baltinavas novadā, kā arī pastāstīja, kādi noteikumi jāievēro apsaimniekojot šo teritoriju, kā rīkoties ieraugot svešus cilvēkus, kuri kaut ko meklē šajos objektos.

Bibliotekāre iesaistījās arī novada svētku „Dzimis Baltinavā” organizēšanā. Tika apzināti cilvēki, kuri dzimuši Baltinavā, bet pašreiz dzīvo un strādā citur, bet viņiem ir kāda interesanta aizraušanās, kuru vērts būtu parādīt novada iedzīvotājiem. Izstādē tika izlikta grāmatas, kuru autori ir Baltinavā dzimušie vai arī tagad dzīvojošie. Atsaucās jaunie autori, kuri vēl nav izdevuši savus krājumus, bet ir publicējušies kopkrājumos, kas labprāt atnesa šos krājumus izstādei.

Tilžas pagasta bibliotēkā, lai pievērstu uzmanību novadpētniecībai un labāk iepazītu savu pagastu, novembrī tika izstrādāti jautājumi viktorīnai “Iepazīsim Tilžas pagastu!” Viktorīnas ietvaros jāatbild uz 13 jautājumiem, piecos no tiem jāatpazīst dažādas vietas, ēkas, tūrisma objekti Tilžā. Viktorīna ir pievienota novadpētniecības materiāliem un to ikviens var izpildīt, un

pārbaudīt savas zināšanas. Diemžēl, bibliotēkas plūdu avārijas laikā tika neatgriezeniski sabojātas jau aizpildītās skolēnu atbildes, kuras bija paredzētas statistikas veidošanai par to, cik daudz bērni zina par savu pagastu. Līdz ar to pagaidām bibliotēka apkopojšo vērtējumu nevar sniegt.

Janvārī Medņevas bibliotēkā bija skatāma novadnieka Andra Zelča fotogrāfiju izstāde “Gadalaiku noskaņās”, kurās daudzi bibliotēkas apmeklētāji atpazīna savu pagastu un ciemu.

Aprīlī novadpētniecības izstāde “Novadnieku, bīskapu Kazimiru Duļbinski atceroties”, sakarā ar bīskapa K. Duļbinska 110.dzimšanas dienu.

“Dzimtā zeme vienmēr vislabākā būs, te sniegi ātrāk kūst, te agrāk zeme zaļa...” Medņevas pagastam -70. Izstādē tika izliktas novadpētniecības mapes sākot ar 1990.gadu.

Vislielākais darbs novadpētniecības darba popularizēšanā 2016. gadā ieguldīts Bērzpils pagasta bibliotēkas vadītājai Annai. Interesantākās uzziņas un pasākumi:

- apkopota un sagatavota informācija par krucifiksu Bēržu baznīcas dārzā – aizsūtīti 2 elektroniskie dokumenti;

- pagasta pārvaldniecei apkopota un sagatavota informācija par Solu un Bonifacovu; apkopota informācija par leģionāru Kurpnieku Alfrēdu, par kuru pie pārvaldnieces griezusies Brāļu kapu komiteja (neapstiprinājās ziņas, ka viņš būtu nācis no Bērzpils pagasta);

- informācijas vākšana un apkopošana par novadnieku, folkloras vācēju Ciprijanu Apšenieku (savācis 984 folkloras vien. Bērzpils pag.), kuram martā apritēja 110 gadu, sadarbojoties ar Balvu CB Novadpētniecības lasītavu, ar vēsturnieci I. Šaicāni u.c.;

- no Bēržu baznīcas vēstures- ieskenētas T. Zelčas atnestās plebānijas bildes par 1913. gadu, kad draudzē strādāja prāvests P. Tukišs, un pierakstītas atmiņas par Tamāras mātes – Olgas Klitončikas savulaik stāstīto;

- skolā pasākums, veltīts dzejniecei Bronislavai Martuževai. Apkopoti materiāli, nosūtīti A. Krivišai 10 dok. elektroniski – par Bēržu baznīcu, par Dievmātes altāri u.c.;

- kā vizuāli izskatījās senā Ičas apmetne un kā ģērbās tās iedzīvotāji.

Pie reizes apkopoti no interneta materiāli par Ičas un Upesgala apmetnēm, par pagasta ūdens un dabas bagātībām; saglabāti datorā 7 jauni faili par šīm tēmām, vēlāk izdrukāti un pievienoti materiālu mapēm;

- apkopota informācija par Bēržu kapu kapliču un Bērzīnes pilskalnu, nosūtīti 5 elektron. dokumenti laikrakstam “Vaduguns” ;

– iesākts (pēc K. Pokratnieces ierosinājuma) darbs pie Bērzpils etnogrāfiskā ansambļa - Bērzpils folkloras kopas darbības izpētes no 1960. gada līdz mūsdienām.

– informācijas apkopošana par Bērzpils novadnieku Staņislavu Apšinieku u.c. folkloras vācējiem, kuri pierakstījuši folkloru Bērzpils pagastā.

- bibliotēkā ciemojas Pēteris Apinis ar savu komandu. Uzdevums – savākt, apkopot un aizsūtīt ieskenētas fotogrāfijas no pagasta vēstures, jo izdošanai tiek gatavots nacionālais albums “Latvijai - 100”.

– bibliotēkā ciemojas Benislavsku pēcteči – Anna Rzyška ar ģimeni no Polijas. Pavada viņus novadpētnieks L. Rakickis un draudzes prāvests O. Misjūns. Ciemiņi iepazīstas ar savāktajiem novadpētniecības materiāliem 10 mapēs, kas uzlikti izstādē “Benislavsku dzimtas likteņi Bēržu draudzē”, un ir pārsteigti un iepriecināti par bagātīgo krājumu;

– apkopojot informāciju un materiālus par Bērzpils folkloras kopu, izdalījās vēl materiālu kopa par Bērzpils koru vēsturi, tādējādi izveidotas 2 jaunas materiālu mapes

– apkopotas ziņas par pagasta kultūrvēsturiskajiem objektiem un ar tiem saistīto folkloru, gatavojoties tūrisma pasākumiem pagastā;

– tiek vākti un apkopoti materiāli par ievērojamo pašvaldību darbinieku Jāni Sudarovu; apmeklēti mājās viņa mazbērni - Anna un Pēteris Sudarovi; ieskenētas bildes no J. Sudarova dzīves un darba momentiem;

– palīdzot sagatavot pagasta kultūras darba organizatorei valsts svētku koncertu, tiek uzrakstītas un iesniegtas esejas par savām dzimtām, t.sk., top A. Griestiņas esēja “Mana dzimta – mans spēka avots”;

– bilžu atlase un aprakstu veidošana nacionālajam albumam “Latvijai - 100”, ko gatavoja izdot P. Apinis; elektroniski nosūtītas 38 ieskenētās fotogrāfijas un apraksts.

– veco fotogrāfiju no pagasta vēstures, no Bērzpils jauktā kora un Balvu rajona skolotāju jauktā kora darbības, ieskenēšana – no M. Tūmiņas ģimenes krājuma;

– B. Bogdanes, M. Paideres u.c. foto galerijas par Bērzpils tūrisma aktivitātēm – Bērzpils pagasta ekspedīciju 27. septembrī un nakts pārgājienu Bērzpils apkārtnē 30. septembrī.

2016. gadā Bērzpils pagasta bibliotēkā izveidots novadpētniecības literatūras un materiālu izstāžu cikls visa gada garumā “Tautai, kura nepazīst un neinteresējas par savu pagātņi, nav arī nākotnes” (A.Šnepers), kura ietvaros bija uzliktas 13 izstādes un nolasīti vairāki apskati.

Viļakas novada bibliotēkā literatūras izstādes novadpētniecības jomā:

- Bazneica Vysusvātōs Jezus Sirds gūdam (Pirms 125 gadiem iesvētīta Viļakas Romas katoļu baznīca)
- Kalpojot Dievam un cilvēkiem: priesterim J.Svilānam 100, bīskapam K.Duļbinskim – 110.
- Nu Divmotes svēteibu lyudzūt, Tauta pi krystim dzīd (Krucifiksi un maija dziedājumi)
- Dievam ir tikai divas rokas, un tās ir tavējās (novadniecei – lokālās vēstures pētniecei I.Šaicānei 60)
- Mūžs veltīts Dievam un Tēvijai (novadniekam Bruno Loginam 95)
- Man vajag dzimtenes, kuras skaistums sāpētu vienmēr (dzejniekam V.Līvzemniekam 80, dzejniecei E.Dortānei 80)
- “Sirds myužam ilgu pylna skaņ” (gromotu izdevējam Joņam Cibuļskim 105)
- “Saule slēpās, debess mōcās, Dzērvēs skrīn uz syltū molu...” (Latgales Atmodas kustības darbiniekam Antonam Skrindam 135)
- „Būtībā es krāju valodas,, Publicistam, tulkotājam, mācību grāmatu autoram Jurim Cibulim – 65

Turpinot izzināt sava novada vēsturi, Viļakas novada bibliotēku darbinieki aprīlī devās kultūrvēsturiskā pārgājienā uz nacionālo partizānu nometnes vietu Stompaku purvā.

Godinot mūsu novadnieka, Jēkabpils Goda pilsoņa, priestera Jāņa Bratuškina piemiņu, februārī Viļakas novada bibliotēka aicināja interesentus noskatīties režisores Ingas Nesteres veidoto dokumentālo filmu “Dvēseļu gans. Dekāntēvs Jānis Bratuškins.”

Lai atcerētos nacionālo partizānu kauju ar Padomju Savienības NKVD izveidoto iznīcinātāju bataljonu (“istrebiteļi”), kura notika pirms 71 gada Stompaku (Susāju pagasts, Viļakas novads) purvā, Viļakas novada bibliotēkā martā pulcējās Viļakas ģimnāzijas skolēni un cilvēki, kurus interesē latviešu pēckara partizānu vēsture.

Vasarā kultūrvēstures studiju ietvaros tika apsekoti 72 interesantākie akmeņi Lukaša ezera pussalā, Nastrovas ezera ziemeļu krastā, Jaujos un Čortovas kalniņā Cīrnāvā (Černovā). Apsekošanā piedalījās novadpētnieks Ivars Logins, Gvido Lielmanis un Vilis Bukšs.

“Tautas iela, kā noskaidrojām, atrodas tikai Latgales pilsētās, nekur citur Latvijā tāda nosaukuma ielām nav. Viļākā Tautas iela pirmkārt ir grāmatnieku iela, jo tur atrodas viens no kultūras centriem- novada bibliotēka. Jau pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados Latgales patriots Jons Cibulskis Tautas ielā atvēra grāmatu veikalu un izdevniecību, izdodot piecas grāmatas latgaļu valodā,”- saka Latvijas Televīzijas raidījuma “Ielas garumā” veidotāji, kuri Viļākā filmēja augusta nogalē.

Literātam, ekonomistam un sabiedriskajam darbiniekam Leontijam Vizulim 6.novembrī apritēja 80. Dzejnieka dzīves jubilejas priekšvakarā pie Bruno Vilka (Leontijs Vizulis) ciemojās literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedri un Viļakas novada bibliotēkas darbinieki.

Lazdukalna bibliotēkā jūnijā ciemojās un tika laipni uzņemti ekspedīcijas “ Pa J. Benislavska vietām” dalībnieki, ekspedīciju organizēja un vadīja Latgales biedrības vadītājs Pēteris Keišs, viens no pieturas punktiem bija Benislavas ciems – Lazdukalna bibliotēka, lai uzzinātu vēstures

pavedienus, kas vijas ap Benislavsku dzimtas vārdu. Bibliotēkā ekspedīcijas dalībniekus ar jestrām dziesmām sagaidīja Benislavas etnogrāfiskais ansamblis. Bibliotekāre pastāstīja par Benislavas ciemu, tā izaugsmi, Benislavas kora darbību, un Benislavas etnogrāfiskā ansambļa izveidošanas vēsturi un aktīvo koncertdarbību. Rugāju novada muzeja vadītāja Velga Vīcupa iepazīstināja ar novadnieka, latviešu estrādes un operas dziedātāja, tenora Tāla Matīsa dzīves takām. Latgales kultūras biedrības vadītājs Pēteris Keišs dalījās savās atmiņās par Benislavas kori un dziedātāju Tāli Matīsu, kā arī pastāstīja par tām vietām, ko jau redzējuši un vēl plāno apmeklēt ekspedīcijas laikā. Ekspedīcijas dalībnieku vidū bija arī Benislavsku dzimtas pārstāvis Dekšāres pagasta pārvaldnieks Jānis Benislavskis ar mazmeitu. Kanādā dzīvojošajam Benislavsku dzimtas pēctecim tika nosūtīta informācija par kapsētām, kurās ir šīs dzimtas cilvēku atdusas vietas. (Atbildot uz, no Kanādas, atsūtīto vēstuli.)

Skujetnieku bibliotēkā pārskata gadā tika izlikta vērienīga izstāde „Viņi ir mūsējie!”. Tajā tika uzliktas mapes ar novada cilvēku dzejas darbiem, arī tiem, kas publicēti internetā, izprintēti un apkopoti novadpētniecības mapēs. Vairāk kā mēnesi bibliotēkā norisinājās viktorīna „Zini vai mini par Rugāju novadu” Pielikumā skat. viktorīnas jautājumus un foto.

Vecumu bibliotēkā, lai ierosinātu bibliotēkas apmeklētājus pētīt savas dzimtas saknes, tika noorganizēts pasākums „Dzimtas koka veidošana”. Pasākuma mērķis bija iegūt ziņas un materiālus par Vecumu pagasta stiprajām dzimtām. Dzimtas koku mācījās veidot septiņas apmeklētājas. Otrs pasākums novadpētniecībā norisinājās skolēnu rudens brīvdienās, kad uz pasākumu tika aicināti seniori ar saviem mazbērniem. Galvenais šī pasākuma mērķis bija nodot informāciju jaunākajai paaudzei par dzīvi Latvijā padomju gados. Visinteresantākais stāstījums bija padomju saimniecības „Vecumi” kādreizējai veterinārārstei Jevģēnijai Račānei. Pasākuma laikā tika skatīti albumi.

Sadarbība novadpētniecības jomā

Visciešākā sadarbība materiālu vākšanā un popularizēšanā ir ar vietējiem novadu muzejiem. Žīguru bibliotēkai izveidojās ar Viļakas novada muzeju. 2016. gadā bibliotēka piedalījās fotoizstādes “Viļakas novada vēsture cauri laiku lokiem” tapšanā, un bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājums ļoti noderēja. Tāpat bibliotēka sadarbojas ar Žīguru meža muzeja vadītāju Annu Āzi.

Krišjāņu pagasta bibliotēkai laba sadarbība novadpētniecības jomā ir ar Krišjāņu pamatskolu un pagasta kultūras darba organizatori Inesi Kalniņu, ar kuru kopā 2016.gadā pagasta svētkiem tika veidota krustvārdu mīkla par Krišjāņiem.

Novadpētniecības darba problēmas un to risinājumi

Darbs pie novadpētniecību materiālu vākšanas un apkopošanas ir laikietilpīgs. Bibliotēkas vadītājas kā problēmu min, ka grūti pierunāt pagasta vēsturniekus un informācijas krājējus dalīties ar novadpētniecības materiāliem, lai tie būtu pieejami plašākam iedzīvotāju lokam. Kādai bibliotēkarei vislielākās problēmas novadpētniecības jomā sagādā tas, ka nav fotoaparāta, ar ko visu vajadzīgo safilmēt un sabildēt. Lai arī novadpētniecības darbs bibliotēkam ir tuva un interesējoša lieta, ir grūti atrast laiku un cilvēkresursu, lai kvalitatīvi un pamatīgi veiktu šo darbu, jo ne vienmēr bibliotekārs var piedalīties visos pasākumos un aktivitātēs, kas notiek novadā, lai iemūžinātu fotogrāfijās, pietrūkst laika nesteidzīgai un pilnvērtīgai sarunai ar vecajiem cilvēkiem.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Žīguru bibliotēka plāno atlicināt vairāk laika darbam ar novadpētniecības krājumu, strādāt pie materiālu digitalizācijas. Bibliotēkai ir savākti materiāli digitalizācijai. Pavasarī plānots darbs pie kādas Žīguru pagasta dzejoļu autores darbu kārtošanas datorsalikumā, lai izveidotu mapi ar biogrāfiju, bildēm un darbiem.

2017. gadā plānots papildināt Bērzpils pagasta bibliotēkas mājaslapu ar sadaļu "Novadpētniecība", kur elektroniski būtu pieejama aktuāla informācija šajā jomā.

Krišjāņu pagasta bibliotēkai 2017.gadam ir izvirzīts mērķis - apzināt visus Krišjāņu pagasta krucifiksus, tos nobildēt, pierakstīt informāciju, kas viņus apkopj, kā arī vākt informāciju un sagatavot atsevišķu mapi par lielākajām pagasta saimniecībām, ka arī tukšajām mājām.

Pārējām reģiona bibliotēkām nav konkrētu plānu novadpētniecības darbā, tiek strādāts pie tām tēmām, kuras konkrētajā brīdī aktualizējušās, pēc kurām ir pieprasījums.

9. Projekti

Projektu apraksts

Balvu reģiona bibliotēkas pārskata periodā praktiski nepiedalījās projektu konkursos, vienīgi Viļakas novada bibliotēka sagatavoja projektu "Grāmatas lappuses pāršķir autors", ko iesniedza VKKF, kurš neguva atbalstu. Projekta mērķis bija uzaicināt un noorganizēt tikšanos ar rakstniekiem- Inesi Zanderi, Ingu Ābeli un Māri Runguli.

Lasīšanas veicināšanas programmā "Bērnu un jauniešu žūrija" pārskata periodā piedalījās 15 reģiona publiskās bibliotēkas. Par programmas realizāciju Balvu reģiona bibliotēkās skat. pārskata 7. punktā **Darbs ar bērniem un jauniešiem.**

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Novada bibliotēkas publicē dažāda satura informāciju par bibliotēkām arī savās novada avīzēs, ka tiek izdotas papīra formātā reizi mēnesī, gan elektroniski lasāmas.

Baltinavas novadā- “Baltinavas vēstis” ,

Balvu novadā- “Balvu novada Ziņas”,

Rugāju novadā- “Kurmenīte”,

Viļakas novadā -“Viļakas novadā” .

Bibliotēkām laba sadarbība ar Ziemeļlatgales laikrakstu “Vaduguns”, kurā lasāmi raksti par notikumiem bibliotēkās.

Lai informētu pagasta iedzīvotājus, vietējā mērogā informācija tiek uzlikta uz paziņojumu dēļa vairākās pagasta vietās, izvietota skolās. Pagasta pārvaldēs katru nedēļu notiek vadošo darbinieku tikšanās, kurās tiek pārrunāts aktuālākais, uzklausi ierosinājumi un risinātas problēmas. Organizējot pasākumu atsevišķai lasītāju grupai, tiek izgatavoti un izdalīti ielūgumi uz pasākumu.

Bibliotēkas informācija tīmeklī:

✓ bibliotēkas tīmekļa vietne (mājaslapa)

Reģiona iedzīvotājiem un bibliotēku apmeklētājiem svarīgs informācijas avots ir bibliotēku mājaslapas (skat. adresē www.bibliotekas.lv), kur tiek ievietota aktuālākā informācija par pasākumiem, jaunākajām grāmatām, izmaiņām darba laikā u.c. jautājumiem. Arvien nav aktīva Baltinavas novada bibliotēka. Vairākas reģiona bibliotēkas 2017. gadā plāno veikt izmaiņas savās bibliotēkas mājaslapās, padarot tās lietotājiem saistošākas.

✓ sociālie tīkli

Balvu reģiona bibliotēkas nav pārāk aktīvas sociālajos tīklos. Ir izveidoti tikai dažu bibliotēku profili.

- Krišjāņu pagasta bibliotēkai izveidots profils draugiem.lv <https://www.draugiem.lv/user/4781915/> ;
- Tilžas pagasta bibliotēkai jau no 2015. gada ir izveidots profils <http://www.draugiem.lv> 2016. gadā tas tika apmeklēts 295 reizes. Tika veikti 6 ieraksti un ievietotas 6 galerijas;
- Žīguru bibliotēka par saviem bibliotēkas pasākumiem un aktivitātēm informē sociālajos tīklos Facebook <https://lv-lv.facebook.com/people/%C5%BD%C4%ABguru-Bibliot%C4%93ka/100004777129337> un twitterī https://twitter.com/Ziguru_biblio;
- Lazdukalna bibliotēka ir pieeja sociālajā tīklā www.twitter.com. Sekot jaunumiem bibliotēkā var adresē https://twitter.com/Lazd_biblioteka . Lapā ir veikti 491 ieraksts, tai ir 169 sekotāji, 27% no tiem ir vīrieši un 73% sievietes;
- Informāciju par Upītes bibliotēku sociālajos tīklos var atrast kā Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” struktūrvienību www.draugiem.lv/nkmc-upite/ , www.facebook.com/nkmc-upite/ ;
- Viļakas novada bibliotēka - <https://twitter.com/vilakabiblio>

Dažas reģiona bibliotēkas tuvākajā nākotnē plāno izveidot bibliotēkas profilu sociālajos tīklos, kas veicinās plašākas auditorijas informēšanu par aktuālo bibliotēkā.

✓ citas tīmekļa vietnes

Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv informāciju par savām bibliotēkas aktivitātēm nepievieno visas reģiona bibliotēkas. Ir dažas aktīvākās, kas to dara regulāri, līdzko ir noticis kāds pasākums.

Pārskata periodā Tilžas pagasta bibliotēka Bibliotēku portālā www.biblioteka.lv pievienoja 2 ziņas un 5 galerijas.

Reģiona bibliotēkas informāciju par savām aktivitātēm novadpētniecības jomā, nosūta un tās tiek publicētas Latgaliešu kultūras portālā <http://lakuga.lv/>.

Viļakas novada bibliotēkas foto bildes aplūkojamas: <http://www.flickr.com/photos/vilakabiblio/>

Par Viļakas novada bibliotēku un tās darbiniekiem var lasīt un skatīt gan Latvijas Televīzijas raidījumā “Ielas garumā”, gan Latgales reģionālajā televīzijā un apkopotos Viļakas novada ticējumos YuoTube.

Laika un dabas vērojumi bibliotēkas darbinieka Viļa Bukša skaidrojumos lasāmi dažādos Latvijas preses izdevumos, sabiedriskajos medijos un interneta portālos, tostarp žurnāls „Dārza Pasaule”, laikraksti „Vaduguns”, „Neatkarīgā Rīta avīze”, portālā Delfi, Apollo un daudzviet citur. 2016. gada jūnijā Viļakas novadā strādāja Latvijas Televīzijas radošā grupa Citādi latviskais (Cytaidi latviskais), kas filmēja Vili Bukšu un viņa 60 km skrējieni.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Balvu Centrālās bibliotēkas organizēto Grāmatu svētku ietvaros Bērzkalnes pagasta bibliotēkā oktobrī notika tikšanās ar rakstnieku Aivaru Kļavi. Tikšanās laikā bija vērojama ļoti liela lasītāju ieinteresētība, to apmeklēja vairāk nekā divdesmit bibliotēkas apmeklētāju. A. Kļavis ar humoristisku stāstījumu iepazīstināja lasītājus ar savu biogrāfiju un stāstiem par savas dzīves atgadījumiem un ar dažiem īsiem grāmatu aprakstiem. Pasākuma ietvaros grāmatu autors pārbaudīja lasītājus ar āķīgiem jautājumiem, lai noskaidrotu vai viņa grāmatas tiešām ir lasītas. Pēc rakstnieka stāstījuma, lasītāji aktīvi uzdeva savus jautājumus.

Grāmatu svētku ietvaros arī Kubulu pagasta kultūras namā notika tikšanās ar Dzintaru Tilaku. Uz šo tikšanos bija ieradušies - 40 apmeklētāji. Kubulu pagasta bibliotēkas vadītāja piedalījās šīs mērķauditorijas informēšanā par autora grāmatām.

Grāmatu svētku ietvaros, Rugāju novadā interesanta ne tikai skolēniem bet arī pieaugušajiem apmeklētājiem izvērtās noorganizētā tikšanās ar Dzintaru Tilaku. Gatavojoties pasākumam tika popularizētas Dz. Tilaka grāmatas, lai tikšanās reizē apmeklētājiem būtu priekšstats par grāmatu autoru.

„Prasme tēlaini domāt dod cilvēkam gandrīz neierobežotu varu pār sevi un savu veselību” (S. Altaiska) 7. Aprīlis - Veselības diena. Baltinavas kultūras namā noritēja pasākums, kurā bibliotekāre bija sagatavojusi literatūras apskatu par veselīgu dzīves veidu. Pasākumā piedalījās

vairākas paaudzes, kur kopā māmiņa, vecmāmiņa un mazbērns mācījās un izpildīja uzdevumus par veselīgu dzīvesveidu.

Emocionāli sirsnīgs izvērtās pasākums Bērzkalnes pagasta bibliotēkā veltīts Starptautiskās dzimtās valodas dienai. Tajā apmeklētāji lasīja pašu izvēlētu dzeju.

Krišjāņu pagasta bibliotēkā veiksmīgākais bibliotēku popularizējošais pasākums bija aprīlī, kad bibliotēku nedēļas ietvaros bibliotēkā ciemojās dzejniece Iriša Puidze no Gulbenes puses ar literāri muzikālo pēcpusdienu „Dvēsele zem varavīksnes.”

Lai popularizētu Tilžas pagasta bibliotēku, novembrī tika apkopota informācija par bibliotēkas organizētajiem pasākumiem 2016. gadā, un Balvu Centrālās bibliotēkas darbiniece to ievietoja Balvu kultūrvēstures datu bāzē. Kopā tika ievietoti 19 ieraksti un 99 fotogrāfijas. Informācija apskatāma internetvietnes adresē <http://balvi.biblioteka.lv/Alise/lv/>.

Tilžas bibliotēkas organizētās tematiskās izstādes:

Z.s. Silaunieki biškopības produktu izstāde

Aijas Ceriņas rokdarbi

Vectilžas pagasta bibliotēkā pārskata periodā skatāmas vairākas vaļaspriekiem adresētas izstādes, kurās pagasta iedzīvotāji dalījās ar savu vākumu un parādīja to visiem bibliotēkas apmeklētājiem (skat. pielikums Nr. 13).

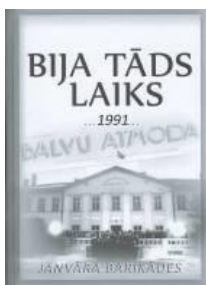
Viens no veiksmīgākajiem Lazdukalna bibliotēku popularizējošajiem pasākumiem bija bibliotēkas izsludinātā fotoizstāde “ Vasaras brīvdienų skaistākie mirkli”, mēnesi iepriekš izsludinot fotogrāfiju iesniegšanu, fotoizstādē piedalījās 5 dalībnieki un tika uzliktas 66 fotogrāfijas. Fotoizstāde bija paredzēta, lai ieinteresētu iedzīvotājus līdzdarboties bibliotēkas norisēs. Decembrī visiem interesentiem bija iespēja “ Iepikot vēlējumu sev un citiem Ziemassvētkos un Jaunajā gadā! “ Bibliotēkas lietotāji savus vēlējumus rakstīja uz sniega pikas formas papīra , kuru iepikoja (piestiprināja) pie sienas bibliotēkā. Bibliotēka lietotāji iepikoja vairāk kā 20 novēlējumus” (skat. pielikums Nr.3.).

Lazdulejas pagasta bibliotēkas mikrorajonā nav skolas un iedzīvotāju skaits ir neliels, bet bibliotēkarei arvien ir interesantas darba formas apmeklētāju piesaistei. Dažas no tām:

- lasīšanas brīdis: Reiz dzīvoja labā kurpe, kas kreiso mīlēja.../ lasījām K. Skujenieka dzeju/;
- zāļu ekspedīcija: Iepazīstam un vācam augus virtuāli;
- pārbaudi sevi: 88. gadi, kopš Balviem piešķirts pilsētas nosaukums;
- vienas grāmatas izstāde: Stāsts par to, kā kinostudijas Jānim Jānos šķūni nodedzināja un filmas direktoram jūras kaķis uzbruka / J. Freimanis „Sorento stāsti”;
- mākslas dienu atskaņas: Rīts priežu mežā / apskatām bēniņos atrasto Ivana Šiškina un Konstantīna Savicka gleznu (kopiju);
- ābolu diena bibliotēkā ”Variācijas par āboliem”;
- kastaņu diena bibliotēkā: Starp kastaņiem un nākamo sniegu / kastaņi bija dabūjami par baltu velti/;
- piecminūte: Kas ir Ivande Kaija? Rainis viņu dēvēja par maigo, balto liliju, bet Aspazija -par māsu / par romānu „Iedzimtais grēks”;
- kopīga grāmatas pārlapošana: grāmata „Viena diena Latvijā. Pēc divdesmit gadiem” (fotoakcija 1987).

Skujenieku bibliotēkā tika turpināta tematisko vakaru organizēšana, kas aizsākās jau 2015.gadā. „Pie lielā saimes galda”- sievietes dalījās pieredzē par ģimenes svētku organizēšanu, mainījās receptēm, rādīja bildes un video, stāstīja par jautrākajām atrakcijām utt. Neformālā un jautrā gaisotnē tika degustēti līdzī atnestie cienasti un receptes, kas tika apkopotas mapē „**Skujenieku saimnieču gardumi**”. Šogad bibliotēkā iedibināta jauna tradīcija - ražas izstāde „**No Miķeļiem līdz Mārtiņiem**”, kas noslēdzās ar kopīgu Mārtiņdienas gaiļa cepeša ēšanu un katra saimniece bija atnesusi ziemai sarūpēto salātu burciņu ar visu recepti un dalījās ar citām.

Janvārī Viļakas novada bibliotēkā bija ieradusies grāmatas “BIJA TĀDS LAIKS ...1991... Janvāra barikādes” veidotāju radošā grupa, lai tiktos ar vietējo sabiedrību un skolu jaunatni. Par grāmatas veidošanu un savām barikāžu laika atmiņām stāstīja Juris Boldāns, Ruta Cibule, Silvija Kupriša (Zujāne)- Atmodas laikā aktīva tautfrontiete. novad

Viļakas novada bibliotēkas lasītāju interešu klubiņa „Mantinieces” kopā sanāksšanas mērķis Ziemassvētkus gaidot, bija Latgales un Kurzemes kulinārā mantojuma: rozīšu un sklandraušu gatavošanas noslēpumi. Rozīšu gatavošanas neizpausto būtību atklāja klubiņa “Mantinieces” dalībniece Anastasija Martinova. Savukārt sklandraušu gatavošanas prasmi rādīja Vija Circāne un Regīna Dūna.

Žīguru bibliotēkā 2016.gadā tika rīkotas radošās meistardarbnīcas sadarbība ar citām iestādēm, kuras apmeklē arī bibliotēkas apmeklētāji. Parasti tās tiek rīkotas sestdienās. Radošās darbnīcas aktīvāk sāka apmeklēt ģimenes ar bērniem un vecmāmiņas. Iekļaujoties šo darbīgo cilvēku vidē, bibliotēkas vadītāja padara ciešāku kontaktu ar esošiem un potenciāliem bibliotēkas apmeklētājiem, kā arī iegūst autoritāti viņu vidū.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Pagasta bibliotēkas sadarbību var iedalīt vairākos virzienos:

- sadarbība materiālajā, tehniskajā, informatīvajā, konsultatīvajā jomā (pagasta pārvalde, novada pašvaldība);
- sadarbība bibliotēkas funkciju nodrošināšanā (Balvu CB, citas reģiona bibliotēkas, LNB, KISC u.c.);
- sadarbība novadpētniecības jomā (novadu muzeji, zonālie arhīvi u.c.);
- sadarbība kopīgo pasākumu rīkošanā(kultūras nami, skolas, interešu izglītības iestādes, pirmskolas izglītības iestādes, interešu centri)

Šāds sadarbības modulis vērojams lielākajā daļā Balvu reģiona bibliotēku.

Daži piemēri no veiksmīgas sadarbības:

- Bērzpils vidusskolas vadība ir bijusi tik pretimnākoša pagasta pārvaldnieces lūgumam, ka skolas internātā ir ierādīta telpa bibliotēkas arhīvam, kur nolikt periodiskos izdevumus, norakstītās grāmatas līdz nodošanai makulatūrā u.c.

- Bērzpils pagasta bibliotēkai ir izveidojusies laba sadarbība ar pagasta saietā nama vadītāju, kas ir iesaistīta arī Bērnu žūrijas Darba grupā. Pagasta kultūras darba organizatore ļoti labprāt palīdz pie visiem nozīmīgākiem pasākumiem, tos iemūžina fotogrāfijās. Savukārt, bibliotekāre sniedz palīdzību dažādu pasākumu organizēšanā (piemēram, eseja svētku koncertam) un gatavojoties tūrisma pasākumiem – Bērzpils pagasta ekspedīcijai 27. septembrī un Nakts pārgājienam 30. septembrī.
- Žīguru bibliotēka kopā ar Žīguru Kultūras namu katru gadu oktobrī rīko Dzejas runātāju konkursu bērniem un jauniešiem. Šogad konkurss noritēja sesto gadu.

Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Oktobra mēnesī Lazdulejas pagasta bibliotēkā viesojās Balvu novada sadarbības partneru delegācija no Baltkrievijas.

Vairāku gadu garumā Žīguru bibliotēka sadarbojas ar Dagniju Dalbinu un zviedru fondu “Gnosjo Hjalper”. Viņi bieži ciemojās pagastā un ikreiz bibliotēkai kaut ko uzdāvina- rotaļlietas bērnu stūrītim, kancelejas preces vai mēbeles.

Literātu biedrības “Viļakas Pegazs” biedri un Viļakas novada bibliotēkas darbinieki augusta nogalē apmeklēja kultūrvēsturiskas vietas Ostrovā un bijušajā Abrenes apriņķī (tagadējais Pitalovas rajons Krievijas Federācijā). Bija tikšanās Pitalovas novadpētniecības muzejā.

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina pārskata periodā

Balvu Centrālā bibliotēka ir metodiskā un konsultatīvā darba centrs 22 Balvu reģiona pašvaldību publiskajām bibliotēkām. Līgums par sadarbību, reģiona funkciju veikšanu un finansēšanu noslēgts ar trīs novadu -Baltinavas, Rugāju, Viļakas novadu domēm.

Reģiona galvenās bibliotēkas veiktie metodiskie pasākumi un konsultācijas, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursi, semināri, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumi.

Galvenie uzdevumi, kas veikti 2016. gadā :

- profesionālās pilnveides pasākumu – semināru, kursu organizācija gada garumā reģiona bibliotēku darbiniekiem;

- piedalīšanās LBB aktivitātēs : Latvijas bibliotekāru konferencē Rīgā, Latgales bibliotekāru konferencē;
- praktikuma nodarbības jaunajai darbiniecei Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēkā;
- bibliotēkā darba pārraudzība Balvu reģiona publiskajās bibliotēkās;
- praktiskas un konsultatīvas palīdzības sniegšana, apmeklējot reģiona bibliotēkas uz vietām;
- pagastu bibliotēku statistikas datu apkopošana un analīze par iepriekšējo pārskata gadu ;
- publisko bibliotēku statistikas datu kontrole un labojumi Latvijas digitālās kultūras kartes informācijas sistēmā; pārskata sagatavošana LNB Bērnu literatūras centram par darbu ar bērniem un jauniešiem pagastu bibliotēkās;
- kopsavilkumu sagatavošana gada garumā augstākstāvošām institūcijām –Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centram, Bērnu literatūras centram, Kultūras informācijas sistēmu centram ; LNB Kompetenču attīstības centram; Latvijas bibliotekāru biedrībai ; „Lauku bibliotēku atbalsta biedrībai ” u.c.
- kopsavilkumi par Balvu reģiona bibliotēku paveikto E- prasmju nedēļa; Bibliotēku nedēļā; Ziemeļvalstu Bibliotēku nedēļā;
- Kultūrvēsturisko studiju brauciena organizēšana;
- metodisko materiālu krājuma papildināšana. Profesionālo elektronisko resursu, preses, Latvijas Nacionālās bibliotēkas bibliotēku un informācijas zinātņu lasītavas jaunieguvumu popularizēšana;
- LNB Bibliotēku attīstības centra un citu institūciju semināru, kursu apmeklējumu koordinācija

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki reģiona bibliotēku darbiniekus konsultē par jebkuru bibliotēkā darba jautājumu gan telefoniski, gan klātienē, gan caur e-pastu.

Konsultāciju tēmas :

- krājuma komplektēšana, kārtojuma sistematizācija;
- bibliotēkas dokumentācija : krājuma summārā un individuālā uzskaitē;
- Inventarizācijas;
- dokumentu izstrāde : nolikums, izmantošanas noteikumi, krājuma komplektēšanas koncepcija;
- gada pārskati – statistikas pārskata, teksta atskaites sagatavošana;
- datu ievade Latvijas digitālās Kultūras kartes informācijas sistēmā (LDKK): publiskās un skolu bibliotēkas;
- bibliotēkas darba plānošana – attīstības plāns vidējam termiņam, gada un mēneša plāns;
- elektroniskais katalogs, darbība dažādos moduļos.

Balvu CB komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbinieces pārskata gadā apmācīja četru pagastu bibliotekāres veikt iespieddarbus norakstīšanu, un nodošanu uz citu krājumu ALISĒ:

- Balvu novads Bērzpils pagasta bibliotēka;
- Balvu novada Vīksnas pagasta bibliotēka;
- Rugāju novada Lazdukalna bibliotēka;
- Viļakas novada bibliotēka

Sagatavots pārskats par Balvu reģiona publisko bibliotēku darbu 2015.gadā un Pārskats par darbu ar bērniem un jauniešiem Balvu reģiona bibliotēkās, kuri iesniegti LNB Bibliotēku attīstības centram un LNB Bērnu literatūras centram.

Apkopots visu Balvu reģiona bibliotēku(piedalījās 23 bibliotēkas) lasītāju vērtējums populārākajām grāmatām konkursam „Lielā lasītāju balva 2016”.

Informācija e-pastā no LR Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta Bibliotēku un arhīvu nodaļas, LNB, LNB Bērnu literatūras nodaļas, LBB, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra, LNB Kompetenču attīstības centra, Kultūras informācijas sistēmu centra operatīvi tiek pāradresēta visām Balvu reģiona pagastu bibliotēkām.

Regulāri bibliotēku vadītāji tiek informēti par kursiem un semināriem, par iespējām piedalīties dažādu fondu projektu konkursos un citiem pasākumiem.

Balvu reģiona bibliotēkas tiek apmeklētas reizi gadā, nepieciešamības gadījumā arī biežāk. Ja ir nepieciešams, uz bibliotēkām izbrauc arī datorspeciālists

Balvu Centrālās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k .	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	24.02.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar VID un LAD	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -VID EDS konsultācijas; -LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmas pakalpojumu izmantošana; -Individuālās konsultācijas e-pasta izveidē; -Darbs SBA modulī elektroniskajā katalogā.	31	3 stundas
2.	17.03	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -Dzimtas koka veidošana; -I. Šaicānes grāmatas “Sports Ziemeļlatgalē: ceļi līdz Olimpiskajai medaļai” pārlopošana.	24	3 stundas
3.	24.05.	Balvu	Balvu Centrālā	Seminārs Balvu reģiona	26	5

		Centrālajā bibliotēkā	bibliotēka sadarbībā ar pieaugušo neformālās izglītības centru "Azote" un Latvenergo Klientu apkalpošanas centru Elektrum.	bibliotēku darbiniekiem -Infografikas iespēju izmantošana; -Latvenergo Klientu apkalpošanas portāls Elektrum.lv.		stundas
4.	15.-16.07.	Kuldīgas reģionālā bibliotēkās	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Kuldīgas galveno bibliotēku	Kultūrvēsturisko studiju brauciens uz Kuldīgas galveno bibliotēku, Rendas un Ēdoles pagasta bibliotēkām.	32	2 dienas
5.	05.10.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem -V.Kašas grāmatas "Briežuciems(1941-2014)"pārlapošana; -Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāze; -Aktualitātes novadpētniecības darbā.	36	4 stundas
6.	07.12	Balvu muižā	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar	Kursi "Improvizācijas teātra spēļu metodikas pielietojums pasākumu veidošanā bibliotēkā".	28	6 stundas
7.	20.12.	Balvu Centrālajā bibliotēkā	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem - Zināšanu pilnveidošana darbam ar Microsoft Excel; -Iepazīšanās ar RTA datorspēli "Īsapazeisim"; -Bilingvālais izziņas un mācību materiāls "Viļakys ticiejami".	28	5 stundas
8.	24.09-03.12.	Balvu Novada muzejā	Balvu Centrālā bibliotēka	Lektorijis "Latgales ceļš pretī Latvijas valstij (1915-1920). Lektorijis Ziemeļlatgales kultūras un izglītības darbiniekiem" . 5 lekcijas:	59	25 stundas

Balvu Centrālās bibliotēkas vasarā organizētais Kultūrvēsturisko studiju brauciens pārskata gadā bija uz Kuldīgas novadu. Apmeklējam Kuldīgas Galveno bibliotēku, Rendas pagasta bibliotēku,

Ēdoles pagasta bibliotēku. Kā kultūrvēsturiskos objektus apskatījām Ēdoles pili, Īvandes ūdenskritumu un apmeklējām M. Vagnera vīna dārzu un vīnotavu. Vakarā iepazinām Kuldīgu un baudījām pilsētas svētkus, otrā dienā atceļā priecājamies Tukuma Rožu svētkos. Katrs bibliotekārs, kurš piedalījās kultūrvēsturisko studiju brauciena, guva sev nepieciešamās atziņas darbam, bibliotēkas noformējumam. Kā kolēģi atzina, interesanti esot uzzināt citu bibliotekāru pieredzi darbā ar lasītājiem, it sevišķi bērniem Kuldīgas galvenajā bibliotēkā.

Kā sava novada metodiskais centrs strādā arī Viļakas novada bibliotēka. Tiek rīkoti dažādi pasākumu novada septiņām bibliotēkām. Tiek praktizēti izbraukuma semināri uz pagastu bibliotēkām. 2016. gadā tāds notika Žīguru bibliotēkā, lai detalizētāki iepazītos ar Žīguru bibliotēkas darba organizāciju, apspriestu novada bibliotēku aktualitātes. Viļakas novada bibliotēkas vadītāja Vija Cīrcāne pastāstīja par jaunajiem Ugunsdrošības noteikumiem. Žīguru bibliotēkas vadītāja Anastasija Plačinda pastāstīja par meža enciklopēdiju "Mežam veltīti mūži", kas vēsta par 759 Latvijas mežkopjiem. Bibliotēkas vadītāja dalījās pieredzē darbā ar bibliotēkas mājas lapu, darbošanos sociālajos tīklos. Novada kultūras metodiķe Inese Lāce iepazīstināja bibliotēku darbiniekus ar aktualitātēm novada kultūras dzīvē.

Izglītības iestāžu bibliotēku pārraudzība

BIS Alise ir reģistrētas 14 skolu bibliotēkas, bet vairākām bibliotēkām ir rekatalogizēti vien pāris izdevumi. Daudzām bibliotēkām rekatalogizācijas darbs ir apstājies un nekāda komunikācija ar Balvu Centrālo bibliotēku nenotiek. Tāda ciešāka sadarbība no skolu bibliotēkām BIS Alise administratorei ir ar 3 skolām – Balvu Valsts ģimnāzijas, Viļakas Valsts ģimnāzijas un Rekavas vidusskolas bibliotekārēm. Aizvadītajā periodā ļoti aktīvi rekatalogizācijas darbu un lasītāju datu ievadišanu veica Rekavas vidusskolas bibliotēka un augusta beigās uzsāka arī lietotāju elektronisko apkalpošanu. Līdz ar to visbiežākā komunikācija sanāca ar šīs skolas bibliotekāri.

Sadarbība ar citām iestādēm

- LNB Bibliotēku attīstības centrs- konsultācijas dažādos ar krājumu saistītos jautājumos, par bibliotēku statistiku, par Kultūras kartes aizpildīšanu;
- Tieto Latvia- dažādi jautājumi par darbu ALISĒ (jautājumi par jauninājumu SBA, krājuma uzskaiti, inventarizācija);
- Kultūras informāciju sistēmu centrs;
- Latvijas Bibliotekāru biedrība

Pielikumi

Pielikums Nr.1. Tilžas pagasta bibliotēkā

Tilžas bibliotēkā interesenti tikās ar Aivaru Kļavi – žurnālistu un rakstnieku, daudzu grāmatu autoru. Tikšanās laikā rakstnieks apmeklētājiem stāstīja par savu ceļu uz grāmatu pasauli un rakstīšanu. Izrādās, ka A. Kļavis jau skolas gados rakstījis stāstīņus, viņam patīcis lasīt grāmatas. Savā laikā rakstnieks esot mēģinājis rakstīt arī dzejoļus, taču nopietnāk tā lieta neesot aizgājusi. 2015. gadā A.Kļavim iznāca bērnu grāmata „Ringla no suņu zvaigznājā”. Klātesošajiem bērniem bija interesanti klausīties un uzzināt par šīs grāmatas tapšanu. Izrādās, ka galvenā stāsta varone Ringla ir izaugusi un tagad dzīvo pie autora un sargā māju.

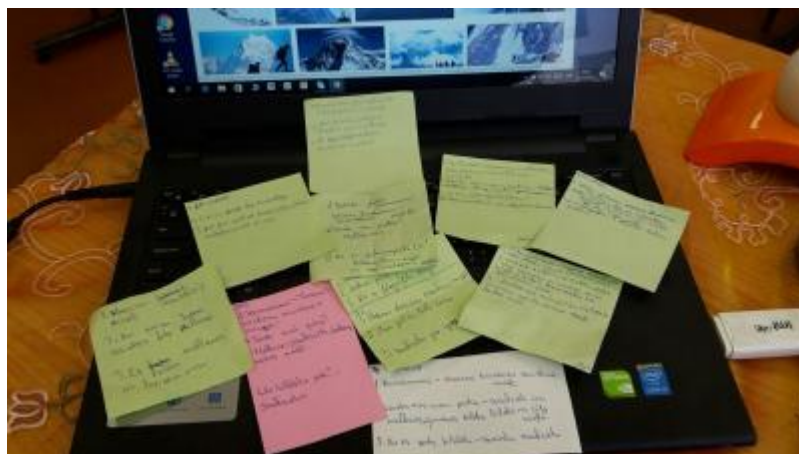
Balvu novada ziņas, 2016.g. 27. oktobris, 4 lpp.

zināšanas paliks skolēnu atmiņā.

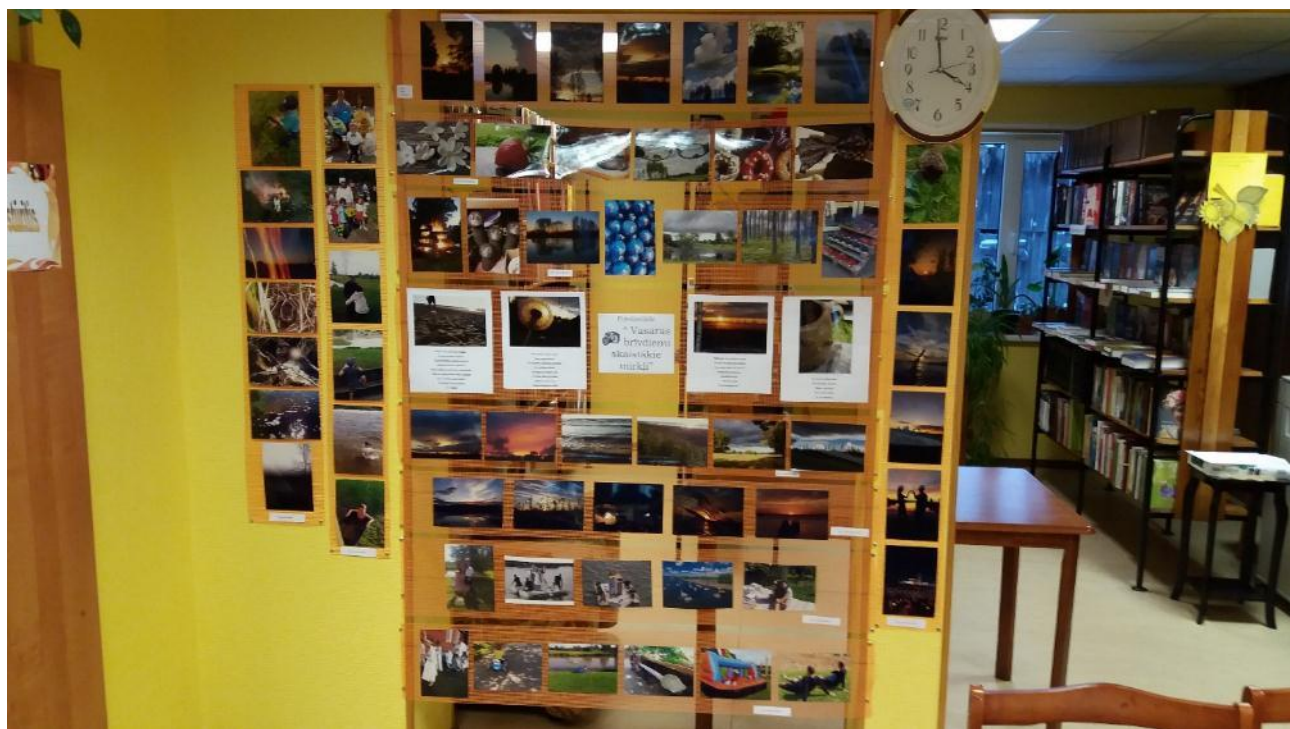
Tilžā ciemojas Runcis Puncis un Pelēns

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa Latvijā notiek jau 19.reizi. Nedēļas galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana. Šogad tā bija laikā no 14. līdz 20.novembrim. Tilžas pagasta bibliotēkā pagājusi viena valsts svētku noskaņā aktīva un pasākumiem bagāta Ziemeļvalstu nedēļa. Tās pasākumus apmeklēja gan vidusskolas, gan internātpamatskolas skolēni. Kā stāsta Tilžas bibliotēkas vadītāja Ilze Pugača, pasākuma laikā lasīja fragmentus no Stīana Hola "Gārmana vasara". "Bērniem vajadzēja uzrakstīt sacerējumu par to, kā mazajam Gārmanam gāja pirmajā skolas dienā. Pārbaudījām bērnu zināšanas par Latviju. Viņi komandās minēja pilsētu nosaukumus, mēģināja atrast un salikt kopā pareizos grāmatu nosaukumus, lielu interesi radīja viktorīna "Iepazīsim Tilžas pagastu!". Tā kā šī nedēļa iekrita Latvijas valsts svētku noskaņās, tad katram bērnam bija jāuzraksta novēlējums Latvijai dzimšanas dienā. Piemēram, Antra novēlēja, lai Latvija ir sakopta, Artis – lai Latvijā daudz bērnu!" stāsta Ilze. Viņa smeja, - kas gan jubileja ir bez tortes, tāpēc katrs klātesošais varēja izkrāsot Latvijas dzimšanas dienas torti. Interesanta tikšanās Ziemeļvalstu nedēļas laikā notika arī pirmsskolas izglītības iestādē. Runcis Puncis, kura lomā iejutās Ilze Pugača, ar savu draugu Pelēnu devās ciemos pie bērniem. Runcis pastāstīja, cik ļoti viņam bija bail no pirmās skolas dienas, kā arī par saviem piedzīvojumiem palasīja no grāmatas "Runcis Puncis". Pēc kopīgām rotaļām Runcis Puncis bērniem parādīja jaunākās grāmatas un aicināja ciemos uz bibliotēku.

Pielikums Nr.3. Lazdukalna bibliotēkā

Izstādes “Vasaras brīvdienu skaistākie mirkļi” 9. klases apmeklējums.

Fotoizstāde “Vasaras brīvdienas skaistākie mirkļi”

Anitas un Evitas Zarembu austu tautisko jostu izstāde.

Lieldienu radošo darbu izstāde

Pielikums Nr.5. Briežuciema pagasta bibliotēkā

Briežuciema pagastā grāmatas “Briežuciems” atvēršanas svētki

Pielikums Nr.6. Briežuciema pagasta bibliotēkā

Balvu novada svētkos Atzinības raksta saņemšana

Bibliotēkā uzsāk darbu IS Alise

Nozīmīgs notikums - Briežuciema pagasta bibliotēka piebiedrojas bibliotēku informācijas sistēmai ALISE

16. februārī ar Balvu novada pašvaldības, Balvu CB direktores R. Cibules un Briežuciema pagasta pārvaldes vadītājas A. Gabrānes gādību svinīgā atmosfērā bibliotēka uzsāka darbu bibliotēku informācijas sistēmā ALISE, kas aptver visus bibliotēkārā darba procesus.

Piedaloties Balvu CB pārstāvjiem, pagasta pārvaldniecei, pamatskolas skolotājiem, skolēniem un aktīvākajiem bibliotēkas apmeklētājiem tika veikta pirmā grāmatu izsniegšana elektroniski. Pasākumā piedalījās jauniešu folkloras kopa „Soldanī,, A. Pakalnītes vadībā. Skanēja dziesmas, neizpalika uzrunas un sveikšana. Pirmās grāmatas, izsniedzot elektroniski saņēma visčaklākā bibliotēkas apmeklētāja Velga, tad sekoja Anastasija un pamatskolas audzēkņi. Tika dāvinātas grāmatas grāmatzīmes un uzlīmītes. Visas dienas garumā apmeklētāji cienāti ar saldumiem.

Bibliotēkas apmeklētājiem tika pastāstīts, kādas iespējas sniedz ALISE un uzzināja, kādi sagatavošanas darbi tika veikti iepriekš. Gada garumā viss bibliotēkas krājums tika pārcilāts vairākas reizes, katra grāmata salīdzināta ar inventāra uzskaiti un precizēti dati, pārvērsta cena. Grāmatu saraksti sūtīti metodiķei, grāmatas ievadītas elektroniskajā kopkatalogā un piešķirti svītrkodi. Saraksti saņemti atpakaļ ar svītrkodiem un tie līmēti grāmatās. Šajā darbā man palīdzēja metodiķe Anita un pagasta jauniene Agnese. Lielu liels paldies viņām!

Par Balvu novada pašvaldības līdzekļiem nopirkts svītrkodu skeneris un gaidām arī jauno datoru darbiniekam.

Tehnoloģijas attīstās strauji, tās ir kļuvušas par mūsu ikdienu. Apgūt pirmās iemaņas ALISĒ man palīdzēja kolēģe Ināra. Paldies Inārai! Ar interesi un aizrautību jau janvārī sāku reģistrēt lasītājus un apguvu arī grāmatu izsniegšanu - saņemšanu, žurnālu ievadīšanu, kā arī citas darbības, ko sniedz Alise. Martā sekos kursu apmeklējums Rīgā. Bibliotēkas apmeklētājiem turpmāk sniegšu padziļinātu informāciju par ALISES iespējām.

Paldies visiem, kas šajā bibliotēkai svarīgajā notikumā bija klāt! Uz tikšanos bibliotēkā!

Briežuciema pagasta bibliotēkas vadītāja Silvija Apare

Pielikums Nr.8. Baltinavas novada bibliotēkā

Projekta “Satiec savu meistarū” ietvaros „Ziemeļlatgales cimdu adīšana”.

UNESCO nedēļa - pārgājiens Puncuļevas pilskalnā.

Veselības diena

Pielikums Nr. 9. Skujetnieku bibliotēkā

Bibliotēkas lietotāju aptaujas anketa.

Vecums 69
Dzimums sieviete
Nodarbošanās kokaapstrādātore

Jā vai nē grāmatu lasīšanai.

1. Vai Tev patīk lasīt grāmatas?

- ☒ a) jā
- ☐ b) nē
- ☐ c) neļasu

2. Cik bieži Tu lasi grāmatas?

- ☐ a) reizi gadā
- ☐ b) reizi mēnesī
- ☒ c) biežāk

3. Kur Tu ņem grāmatas?

- ☐ a) pārku
- ☒ b) ņemu bibliotēkā
- ☐ c) aizņemos no draugiem
- ☐ d) cits variants _____

4. Kā Tu izvēlies grāmatas?

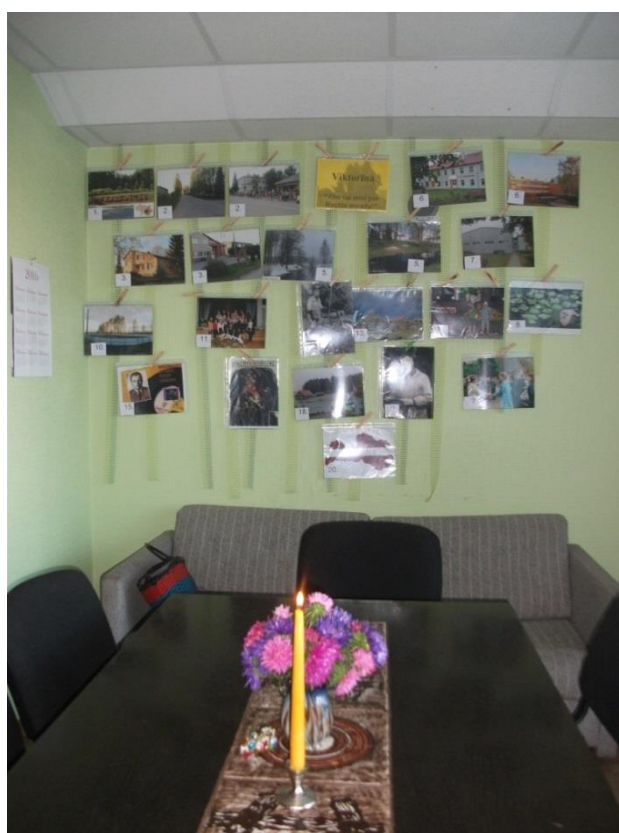
- ☒ a) pēc burtu lieluma
- ☐ b) pēc lappušu skaita
- ☐ c) pēc attēliem
- ☐ d) cits variants _____

5. Kuru dienas daļu Tu vislabprātāk atvēli grāmatu lasīšanai?

- ☐ a) rītu
- ☐ b) pēcpusdienu
- ☒ c) vakaru
- ☐ d) cits variants _____

6. Par kādiem tematiem labprāt lasi?

- ☐ a) piedzīvojumiem
- ☐ b) fantastiku
- ☒ c) romantisko literatūru
- ☐ d) vēsturi
- ☐ e) cits variants _____

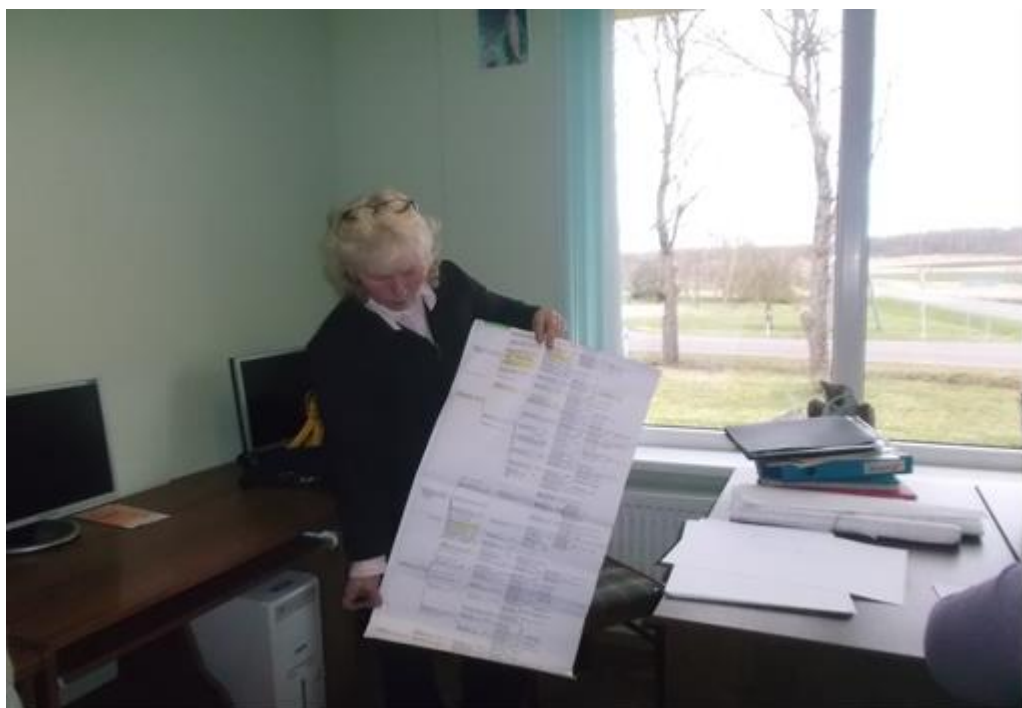

Viktorīna "Zini vai mini par Rugāju novadu!"

Viktorīna "Zini vai mini par Rugāju novadu!"

	1. Kurā gadā izveidots Rugāju novads? ☐ 2005 ☐ 2008 ☒ 2009	2. Kādas ielas ir uz foto? 1) <u>uz Rugāju</u> 2) <u>golbētā iela</u> <u>otru krastu</u>
3. Ēkas, kas redzamas uz foto: 1) <u>Rugāju nov. pilsētas</u> <u>Rugājos</u> <u>devalūdvā</u> 2) _____	4. Cik liela ir novada teritorija? ☐ 318 km² ☒ 512,12 km² ☐ 675 km²	
5. Kas šī ir par upi? ☒ Vārniena ☐ Bolupe ☐ Iča	6. Nosaukt fotogrāfijā redzamās iestādes 1) <u>Rugāju nov. vidusskola</u> 2) <u>Eglīdes pamatskola</u>	
7. Kas ir šī par ēku? 1) <u>Rugāju nov.</u> <u>sporta centrs</u>	8. Kas tas ir? ☒ Ezeriņš ☒ Peldošais ezeriņš ☒ Iruņa nams	
9. Rugāju mazpulka atjaunotāja, grāmatas "Atņemtā dzimtene" autore ☒ Margarita Stradiņa ☐ Silvija Neiburga ☐ Antons Zazerskijs	10. Kur atrodas šis laukums? 1) <u>Jaunais pr. teriņš</u> <u>novēlā laukums</u>	
11. Kas šis ir par kolektīvu? ☐ Dramatiskais kolektīvs "Zibspē" ☒ Rugāju pagasta jauktais koris ☐ Rugāju Dāmu vokālais ansamblis	12. Sporta pedagogs, kam tiek organizēti piemiņas turnīri Rugāju novadā ☒ Uldis Feldmanis ☐ Alfrēds Krauklis ☐ Ainis Šaicešs	
13. Kas tas ir? ☐ Tīngus diena vasara ☐ Novada svētku andele ☒ „Šaiņietnieki” - Senlietu kolekcija	14. Kāds republikas festivāls norisinājās Rugājā 2 reizes? ☐ Starptautiskais folkloras festivāls „Balneca” ☐ Vispārējie latviešu Dziesmu un Deju svētki ☒ Mednieku festivāls „Minkauzens”	

Pielikums Nr. 11. Vecumu bibliotēkā

Pasākums par dzimtas koka veidošanu

Sveču izstāde

Floristikas pulciņa dalībnieku darbu izstāde

Aijas Lonskas rokdarbu izstāde „Piespraudes, taureņi ar Latvijas simboliku.”

Pārskatu sagatavoja Anita Zača,

Balvu Centrālās bibliotēkas metodiskā darba un komplektēšanas nodaļas vadītāja